

В.В. Рафалюк, О.М. Ловягін

**Англо-український
і українсько-англійський
словник з аналітичної хімії**

В.В. Рафалюк, О.М. Ловягін

**Англо-український
і українсько-англійський
словник з аналітичної хімії**

«Вебер»
Севастополь Донецьк
2002

УДК 543(038)

ББК 80/84

Р26

- Р26 Рафалюк В.В., Ловягін О.М. Англо-український і українсько-англійський словник з аналітичної хімії. — Севастополь: «Вебер», 2002. — 128 с.

Словник містить близько 4500 термінів в англо-українській частині і стільки ж в українсько-англійській частині та охоплює галузі аналітичної хімії, фармакології, екології, хімічної технології, технології харчових продуктів, нафтохімії, металургії, мінералогії та ін. Може бути корисний для наукових працівників, аналітиків, провізорів, інженерів, метрологів, співробітників промислових лабораторій, викладачів, аспірантів і студентів, які спеціалізуються в галузі хімії, фармакології, екології, хімічної технології і суміжних дисциплін.

The dictionary contains approximately 4500 terms both in the English-Ukrainian and in Ukrainian-English parts. It covers fields of chemistry, pharmacology, ecology, chemical and food technology, oil refinery, metallurgy, mineralogy etc. The work may be useful for researchers, analysts, pharmacists, engineers, workers of industrial laboratories, teachers, students and post-graduate students specializing in the mentioned areas.

УДК 543(038)
ББК 80/84

Рецензенти: зав. кафедри технічної хімії Харківського національного університету, д.х.н., проф. Ю.В. Холін; проф. кафедри аналітичної хімії Донецького національного університету, д.х.н. А.С. Алємасова; доцент кафедри англійської філології Донецького національного університету, к.ф.н. В.О. Дроздов.

ISBN 966-7968-11-1

© Рафалюк В.В., Ловягін О.М., 2002

ПЕРЕДМОВА

Англо-український і українсько-англійський словник з аналітичної хімії є першим у лексикографічній практиці спеціалізованим словником, що поєднує уживані у сучасних англійській та українській мовах терміни у галузі хімії, фармакології, екології, хімічної технології, технології харчових продуктів, нафтохімії, металургії, мінералогії та ін. Актуальність такої роботи обумовлена триваючим розвитком української наукової термінології та її систематизацією з урахуванням нового українського правопису. Автори намагалися представити поняття, які визначають властивості речовин і реакцій, що їх застосовують при аналізі і контролі якості; назви загальновживаних аналітичних реактивів: сучасні хімічні, фізико-хімічні та фізичні методи досліджень і уживану в них апаратуру та лабораторне обладнання. Широко представлені актуальні питання охорони навколошнього середовища, дослідження біологічно активних речовин та моніторингу токсикантів в охороні здоров'я.

Практична цінність даної праці обумовлена тим, що з її допомогою можна описати всі етапи наукового дослідження: постановку задачі та вибір об'єкту аналізу, теоретичні передумови і техніку проведення лабораторного експерименту, обробку результатів з використанням методів математичної статистики та комп'ютерного моделювання. Це допоможе спеціалістам у перекладі англомовної літератури на українську мову та в підготовці публікацій на англійській мові. У словнику відображені вимоги державних органів у галузі метрології, стандартизації та сертифікації аналітичного контролю та технологічних процесів. У цьому зв'язку корисними будуть назви найбільш значних офіційних організацій та нормативних документів у галузі контролю якості продукції, що вони видають.

Автори намагалися максимально виключити із словника застарілі терміни (для таких класичних методів аналізу, як гравіметричний і титриметричний, назви "ваговий" та "об'ємний" практично вже не використовуються). У той же час залишено поняття, які були виключені з офіційних документів, але вживаються у сучасній літературі і тому вимагають перекладу (normality, relative formula mass та ін.). У роботі не відображені назви нових методів, ще недостатньо апробованих фахівцями.

При перекладі назв хімічних елементів (див. Додаток) автори керувалися ДСТУ 2439-94. Проте, для назв деяких трансуранових елементів перевага була надана номенклатурі, затвердженній Міжнародним союзом чистої та прикладної хімії (IUPAC) у 1997 р., яка ще не знайшла свого відображення у законодавчих актах України.

Інтерес може викликати виділення усталених у спеціальній літературі англійських і українських скорочень та абревіатур в окремий розділ.

При перекладі деяких нових назв методів і понять аналітичної хімії використані стислі пояснення, виділені курсивом.

У даному виданні автори додержувалися американської орфографії як найбільш уживаної у сучасній научній літературі. Українська орфографія подана у відповідності до "Українського правопису" 2000 р. видання.

Словник може бути корисний для наукових працівників, аналітиків, провізорів, інженерів, метрологів, співробітників промислових лабораторій, викладачів, аспірантів і студентів, які спеціалізуються в галузі хімії, фармакології, екології, хімічної технології і суміжних дисциплін.

Англо-українська і українсько-англійська частини містять кожна приблизно 4500 термінів.

У перекладній частині Англо-українського словника вказуються закінчення родового відмінку однини іменників чоловічого роду та іменників жіночого роду на -вість, -кість, -лість, -ність, -рість, -тість. При перекладі термінів-словосполучень закінчення родового відмінку не вказані.

PREFACE

English-Ukrainian and in Ukrainian-English Dictionary of Analytical Chemistry is the first in lexicographic practice specialized dictionary compiling terms used in modern English and Ukrainian languages in the field of chemistry, pharmacology, ecology, chemical and food technology, oil refinery, metallurgy, mineralogy etc. Urgency of such work is caused by the current development and systematization of scientific terminology. The Authors tried to present the concepts defining characteristics of materials and reactions used in analysis and quality control; the names of commonly used analytical reagents; modern chemical, physico-chemical and physical methods of investigations and equipment and labware used.

Actual questions of environmental monitoring and public health are broadly presented.

Practical value of the present work is determined by that these dictionaries can help to describe all stages of scientific study: statement of the problem, theoretical premises and the laboratory experimental techniques, handling of results by the methods of mathematical statistics and computer modeling. This will help the specialists in translation of English sources on Ukrainian language and in preparing the publications in English.

The requirements of official bodies in the field of metrology, standardization and certification of quality control and industrial processes are also enlightened. Hence, names of most largest official organizations and normative documents published by them will be useful.

The Authors tried to exclude outdated terms. On the other hand the notions which there were expelled from official documents but are used in the modern literature and therefore require the translation (normality, relative formula mass and others) are retained. Names of new methods not yet approved by ukrainian specialists are not reflected.

When translating names of chemical elements (see Appendix) the Authors followed the nomenclature approved by International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC), 1997.

Of interest may be separate section containing commonly used English and Ukrainian abbreviations.

Translation of some new notions and methods of analytical chemistry are accompanied by short explanations emphasized in *italics*.

The Authors followed the American spelling because of its wide using in the modern scientific literature.

The Dictionary may be useful for researchers, analysts, pharmacists, engineers, workers of industrial laboratories, teachers, students and post-graduate students specializing in the field of chemistry, pharmacology, ecology, chemical technology and related disciplines.

English-Ukrainian and Ukrainian-English parts contain approximately 4,500 terms plus abbreviations each.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

<i>a.</i>	adjective прикметник	<i>amer.</i>	амер. американський варіант
<i>amer.</i>	american variant американський варіант	<i>brit.</i>	брит. британський варіант
<i>pl.</i>	plural множина	<i>plur.</i>	множ.. множина
<i> brit.</i>	british variant британський варіант	<i>rod.</i>	родовий відмінок
<i>n.</i>	noun іменник		
<i>v.</i>	verb дієслово		
<i>®</i>	registered trademark зареєстрована торгівельна марка		

Англо-український

СЛОВНИК З АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ

Близько 4500 термінів

NutraSweet® is a registered trademark of NutraSweet Property Holdings Inc.

Pyrex® is a registered trademark of Corning Inc.

Teflon® is a registered trademark of E. I. Du Pont de Nemours & Co.

A

acerb терпкий
acerbity терпкість, -кості
acescency скисання
acetate ацетат, -ту
acetate fibre ацетатне волокно
acetic acid оцтова кислота
acetin value ацетильне число
acetoacetic acid ацетооцтова кислота
acetobutyric acid ацетомасляна кислота; ацетобутиратна кислота
acetone ацетон, -ну
acetyl number ацетильне число
acetylene ацетилен, -ну; етин, -ну
acetylene bond ацетиленовий (потрійний) зв'язок
acetylenes pl. ацетилені: алкіни
acetylide ацетиленід, -ду
achromatic indicator ахроматичний індикатор
acicicular голчастий
acid кислота
acid anhydride ангідрид кислоти
acid carboy бутель для кислот
acid digestion кислотне розкладання
acid ionization constant константа кислотності
acid leach кислотне вилуговування; кислотне вищолочення
acid number кислотне число
acid radical кислотний радикал
acid rain кислотний дощ
acid reduction відновлення в кислому середовищі
acid salt кисла сіль
acid value кислотне число
acid-base equilibrium кислотно-основна рівновага
acid-base indicator кислотно-основний індикатор
acid-base properties pl. кислотно-основні властивості
acid-base titration кислотно-основне титрування
acidic кислий, кислотний
acidified підкислений
acidify підкисляти
acidity кислотність, -ності
acid-proof кислототривкий
acidic їдкий
ACCS grade кваліфікація реактиву згідно до специфікації Американського хімічного товариства
act on діяти (на щось)
actinide series сімейство актиноїдів; сімейство актинідів
actinium актиній, -нію
action дія; діяння
activated активований

Англійський алфавіт

Aa	Bb	Cc	Dd	Ee	Ff
Gg	Hh	Ii	Jj	Kk	Ll
Mm	Nn	Oo	Pp	Qq	Rr
Ss	Tt	Uu	Vv	Ww	Xx
Yy	Zz				

activated carbon активоване вугілля
activated charcoal активоване вугілля
activated complex активований комплекс
activated state активований стан
activation активування; активування
activation analysis активаційний аналіз
activation energy енергія активації
active активний
active electrode активний електрод
active valency валентність елемента в сполучі
activity активність, -ності
activity coefficient коефіцієнт активності
activity of a radioactive material активність радіоактивної речовини
actual gas реальний газ
actual valency валентність елемента в сполучі
actual yield реальний вихід реакції
acyl ацил, -лу
acyl chloride ацилхлорид; хлорангідрид кислоти
add приєднувати; додавати
add gradually додавати поступово
addition присаднання; присадування
addition polymerization поліприсаднання
addition technique метод добавок
additional додатковий
additivity адитивність, -ності
adduct аддукт, -ту
adequate model адекватна модель
adhesion адгезія
adiabatic адіабатний
adjacent суміжний; сусідній
adjacent position суміжне положення
adjoin приєднувати[ся]
adjust точно встановлювати; юстувати
adjustment юстировка
admix домішувати
admixture heat теплота змішування
adrenaline адреналін, -ну
adsorb адсорбувати
adsorbate адсорбат, -ту; адсорбована речовина
adsorbent адсорбент, -ту
adsorption chromatography адсорбційна хроматографія
adsorption heat теплота адсорбції
adsorption indicator адсорбційний індикатор
aerated газований
aerosol аерозоль, -лю
affinity спорідненість, -ності
affix присадувати
agate mortar агатова ступка
age старіти

agent агент, -та
agitate мішати; перемішувати
agitator мішалка
agreement згоди
agricultural chemistry агрочімія
air повітря
air bath повітряна баня
air current повітряна течія; повітряний потік
air dried size розмір у повітряносухому стані
air dry повітряносухий
air stream повітряна течія; повітряний потік
air-acetylene flame полум'я ацетилен-повітря
air-cooled охолоджуваний повітрям
aircraft fuel авіаційне паливо
air-flow meter повітромір, -ра
airtight повітронепроникний; герметичний
alanine аланін, -ну
albumin альбумін, -ну
alchemist алхімік, -ка
alchemy алхімія
alcohol спирт, -ту
aldehyde альдегід, -ду
aldohexose альдогексоза
aldol addition альдольна конденсація
aldose альдоза
alga pl. algae водорост, -ті
alicyclic аліциклічний
alicyclic series аліциклічний ряд
alicyclic stem-nucleus головне аліциклічне кільце, валентності котого насичені воднем
aliphatic аліфатичний
alizarin алізарин, -ну
Alizarin Red S алізариновий червоний

C

alkali metal лужний метал
alkali pl. alkalies луг, -гу
alkalify підлужувати; підлаговувати
alkaline лужний
alkaline-earth metal лужноземельний метал
alkalinity лужність, -ності
alkaloid алкалойд, -ду
alkane алкан, -ну
alkene алкен, -ну
alkoxide алкоголят, -ту; алкоксид, -ду
alkyl алкіл, -лу
alkyl halide алкілгалогенід, -ду
alkylation алкілювання
alkyne алкін, -ну
all-level sample проба рідини, яку взяли з різних рівнів резервуара
allotrope алотроп, -пу
allotropy алотропія

alloy 1) *n.* сплав, -ву; ліната; 2) *v.* сплавляти
alloy steel легована сталь
alloying element легуючий елемент
alpha-carbon альфа-вуглецевий атом
alpha-emission альфа-випромінювання
alpha-particle альфа-частинка
alpha-rays pl. альфа-промені, -нів; альфа-проміння
alter змінювати; міняти
alteration зміна; змінювання
alternate double bonds pl. перемінні подвійні зв'язки
alternating змінний
alternating current змінний струм
alternating-current
chronopotentiometry змінно-струмова хронопотенціометрія
alternating-current plasma (ACP) змінно-струмова плазма
alternating-current voltammetry змінно-струмова вольтамперометрія
alternating-voltage
chronoamperometry хроноамперометрія з змінною напругою
alum галун, -ну
alumina глинозем, -му; оксид алюмінію
aluminium алюміній, -нію
aluminium gold алюмінієва бронза
aluminon алюмінон, -ну
aluminum амер. алюміній, -нію
amalgam амальгама
amalgamate амальгамувати
amber acid янтарна кислота; бурштинова кислота
ambient навколошній; довколишній; оточуючий
American Society for Testing and Materials (ASTM) Американське товариство реактивів та матеріалів
americium америцій, -цю
amide амід, -ду
amido group амідогрупа
amine амін, -ну
amino acid амінокислота
amino group аміногрупа
ammeter амперметр, -ра
ammonal амонал, -лу
ammonia аміак, -ку
ammoniacal аміачний; аміаковий
ammonium амоній, -нію
ammonium hydrate аміак, -ку
amorphism аморфізм, -му; некристалічність, -ності
amorphous аморфний
amount кількість, -кості
amount of sample об'єм вибірки
ampere ампер, -ра

amperometric titration амперометричне титрування
amperometric titration with two indicator electrodes амперометричне титрування з двома індикаторними електродами
amperometry амперометрія
amperometry with two indicator electrodes амперометрія з двома індикаторними електродами
amphoteric амфотерний
amplitude амплітуда
ampoule ампула
analogue model аналогова модель
analogue-to-digital converter аналог-цифровий перетворювач
analyse аналізувати
analysis аналіз, -зу
analyst аналітик, -ка
analyte аналіт, -ту; визначувана речовина
analytical аналітичний
analytical chemistry аналітична хімія
analytical function аналітична функція
analytical weights pl. важки для аналітичних терезів
analytical-curve technique метод градуувального графіка
analytically pure чистий для аналізу (реактив) (чда)
analytical-reagent grade чистий для аналізу (реактив) (чда)
analyze амер. аналізувати
analyzer аналізатор, -ра
anchor mixer якірна мішалка
androsterone андростерон, -ну
angle of contact крайовий кут
angle of valence валентний кут
angle-resolved X-ray photoelectron spectroscopy рентгенівська фотоелектронна спектроскопія з кутовим розділенням
angular dispersion кутова дисперсія
angular nebulizer кутовий розпилювач
anhydride ангідрид, -ду
anhydrous безводний
aniline анілін, -ну
aniline dye аніліновий барвник
animal fat тваринний жир
anion аніон, -ну
anion exchanger аніонообмінник, -ка; аніоніт, -ту
anionite аніоніт, -ту
anisomeric неізомерний
anisometric анізометричний
anisotropy анізотропія
anneal відпливувати
annealing oil гартувальне масло
anode анод, -ду

anode chamber анондний простір
anode drop падіння напруги на аноді
anodic анондний
anodic oxidation анондне окислення
anodic stripping chronoamperometry with linear potential sweep анондна інверсійна хроноамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу
anodic stripping controlled-potential coulometry анондна інверсійна кулонометрія з контролюванням потенціалом
anodic stripping voltammetry (ASV) анондна інверсійна вольтамперометрія
anodize анодувати
anodizing анодування
analyte аналіт, -ту
anomalous аномальний
anthracene антрацен, -ну
anthracene nucleus антраценове ядро; антраценове кільце
anthracite антрацит, -ту
antibody антитіло
antibonding molecular orbital розпушувальна (антиз'язувальна) молекулярна орбіталь
antideteriorant засіб проти старіння
antidote протиотрута, -ти
antifreeze антифриз, -зу
antifreezing compound антифриз, -зу
antigen антиген, -ну
antimony сурма; стібій, -бію
antioxidant антиоксидант, -ту
antiposition анти положення
antiproton антипротон, -на
antipyrine антиpirин, -ну
antiserum антисироватка
apatite апатит, -ту
apoenzyme апофермент, -ту
apparatus апаратура
apparent уявний
apparent density уявна густина
application застосування
applied chemistry прикладна хімія
apply застосовувати
appreciable помітний (примітний); значний (визначний)
approximate наближений
approximation наближення; апроксимація
aqua regia царська водка
aqua-ion аква-іон, -на
aqueous водний
aqueous solution водний розчин
arbitration procedure арбітраж, -жу
arc spectrum дуговий спектр
areometer ареометр, -ра
argentometric titration аргентометрія; аргентометричне титрування

argon аргон, -ну
arise виникати
arithmetic mean середнє арифметичне
arm stirrer крильчаста мішалка
aromatic ароматичний
aromaticity ароматичність, -ності
arrest 1) *n.* арештир, -ра; 2) *v.* арештувати
arrestment арестир, -ра
arsenate арсенат, -ту
Arsenazo арсеназо
arsenic миш'як, -ку; арсен, -ну
artefact хібний аналітичний сигнал, породжений недосконалістю методики аналізу
artificial штучний
artificial radioactivity штучна радіоактивність
aryl арил, -лу
arylation арилювання
asbestos азбест, -ту
ascorbic acid аскорбінова кислота
asescent кислуватий; кисленкий
ash зола; попіл, -пелу
ash content зольність, -ності
ash free беззольний
ashed озолений
ashen зольний
ashing озолення; озоловання
ashless беззольний
aspartame аспартам (замінник цукру)
asphalt асфальт, -ту
aspire аспірювати; всмоктувати
aspirator аспіратор, -ра
aspirin аспірин, -ну
assay кількісний аналіз
assay kit аналітичний комплект
associate асоціювати
Association of Official Analytical Chemists (AOAC) Асоціація офіційних хіміків-аналітиків США
astatine астат, -ту
astrochemistry астрохімія
asymmetric carbon atom асиметричний атом вуглецю
asymmetric[al] асиметричний
asymmetry асиметрія
atmosphere атмосфера
atmospheric pressure атмосферний тиск
atom атом, -ма
atomic атомний
atomic absorption spectroscopy (AAS) атомно-абсорбційна спектроскопія (AAC)
atomic emission detector (AED) атомно-емісійний детектор
atomic emission spectroscopy (AES) атомно-емісійна спектроскопія
atomic fluorescence spectroscopy (AFS) атомно-флуоресцентна спектроскопія

atomic mass атомна маса
atomic mass unit атомна одиниця маси
atomic nucleus атомне ядро
atomic number атомний (порядковий) номер
atomic orbital атомна орбіталь
atomic radius атомний радіус
atomic structure атомна структура
atomic theory атомна теорія
atomic weight атомна вага
atomicity атомність, -ності
atomization атомізація
atomization degree ступінь атомізації
atomize атомізувати; розпилювати
atomizer атомізатор, -ра; розпилювач, -ча
atropine атропін, -ну
attestation атестація
attract притягати; приваблювати
attraction притягання
Auger electron оже-електрон
auric compound сполука тривалентного золота
aurous compound сполука одновалентного золота
autocatalysis автокаталіз, -зу

babbitt бабіт, -ту
back extraction реекстракція
back titration зворотне титрування
background фон, -ну
background correction коректор фону
background radiation фонове випромінювання
back-pressure regulator регулятор протитиску
baking soda сода пітна
balance 1) *n.* ваги, -гів; терези, -зів; 2) *v.* балансувати
balance weights pl. важки, -ків; гірки, -рок
balanced збалансований
band spectrum смугастий спектр
bandwidth ширина смуги
baric барійовий
barium барій, -рію
barometer барометр, -ра
base основа
base exchange катіонний обмін
base ionization constant константа основності
base metal неблагородний метал
baseline нульова лінія
baseline technique метод врахування фону
basic основний
basic salt основна сіль

autocatalyst автокаталізатор, -ра
autoclave автоклав, -ва
autolysis автоліз, -зу
autoradiography авторадіографія
autoradiolysis авторадіоліз, -зу
autoxidation автоокислення; автокоїдання
auxiliary допоміжний
auxiliary electrode допоміжний електрод
auxochrome ауксохром, -му
auxochromic ауксохромний
available доступний
available energy вільна енергія
average 1) *n.* середнє арифметичне; середнє значення; 2) *v.* усереднювати
average sample середня проба
Avogadro's law закон Авогадро
Avogadro's number число Авогадро
axial angle осьовий кут
axis вісь (rod, осі)
azeotropic mixture азеотропна суміш
azide азид, -ду
azo compound азосполука
azo dye азобарвник, -ка
azo group азогрупа

B
basicity основність, -ності
battery батарея
bauxite боксит, -ту
beaker хімічна склянка
beam промінь, -меня; коромисло, -ла (вагів)
Beckmann rearrangement перегрупування Бекмана
Becquerel rays pl. промені Бекереля
Beer-Lambert law закон Ламберта-Бера
Beer's law закон Бера
Belousov-Zhabotinskii oscillating reaction коливальна реакція Білоусова-Жаботинського
Benedict's reagent реактив Бенедікта
Benedict's test проба Бенедікта
benzene бензол, -лу
benzine бензин, -ну
benzo[a]pyrene бенз[а]пірен, -ну
berkelium берклій, -лію; беркелій, -лію
Berlin blue берлінська лазур; берлінська блакить
beryllium берилій, -лію
Bessemer process бесемерівський процес
beta-carbon бета-углецевий атом
beta-emission бета-випромінювання
beta-particle бета-частинка

beta-position бета-позиція
beta-rays pl. бета-промені
between-run RSD відносне стандартне відхилення результатів вимірювань, проведених у різний час (*оцінка відтворюваності*)
biampерометрія біамперометрія
bias повна систематична похибка: зміщення (*статистичне*)
biatomic двоатомний
biaxial двохосьовий; двовісний
bicarbonate бікарбонат, -ту; гідрокарбонат, -ту
bicyclic двоядерний (*той, що містить два ароматичних цикла*)
bimetal біметал, -лу
bimolecular reaction бімолекулярна реакція
binary compound бінарна сполука
biochemical біохімічний
biochemical oxygen demand (BOD) біохімічне споживання кисню
biochemist біохімік, -ка
biochemistry біохімія
biodegradation біорозклад, -ду
biogenic біогенний
biological half life біологічний період напіввиведення
bioluminescence (BL) біолюмінесценція
bioreactor біореактор, -ра
biosensor біосенсор, -ра
biosynthesis біосинтез, -зу
bipolar біполярний
birefringent подвійнозаломний; двозаломний
bismuth вісмут, -ту; бісмут, -ту
bisulfate бісульфат, -ту; гідросульфат, -ту
bisulfite бісульфіт, -ту; гідросульфіт, -ту
bitter горкий
bitumen бітум, -му
biuret test біуретова проба
bivalent двовалентний
black чорний
black copper чорнова мідь
blank solution холостий розчин
blank test холостий дослід
blast furnace доменні піч
bleach 1) *п.* відбілювач, -ча; 2) *в.* відбілювати
bleaching відбілювання
blend 1) *п.* суміш; 2) *в.* змішувати
blende цинкова обманка
block polymerization блокова полімеризація
blocked position захищена положення
blood кров, -ви

blowpipe паяльна трубка
blue синій; блакитний
body-centered lattice об'ємноцентрована решітка
bohrium борій, -рію
Bohr's theory теорія Бора
boil кипіти; кип'ятити
boil down упарювати; випарювати
boiled кип'ячений
boiled water кип'ячена вода
boiling 1) *п.* кипіння; 2) *в.* киплячий
boiling point точка (*температура*) кипіння
bomb calorimeter калориметрична бомба
bombard бомбардувати
bombardment бомбардування
bond 1) *п.* зв'язок, -зу; 2) *в.* зв'язувати
bond [dissociation] energy енергія [дисоціації] зв'язку
bond length довжина зв'язку
bond order порядок зв'язку
bonded зв'язаний
bonded phase прищеплена фаза
bonding зв'язувальний
bonding electrons pl. електрони зв'язку; зв'язувальні електрони
bonding molecular orbital зв'язувальна молекулярна орбіталь
borate борат, -ту
borax бура
bore калібр, -ру
boric борний
boric acid борна кислота
Born-Haber cycle цикл Борна-Габера
boron бор, -ру
Bosch process процес Боша
bottle бутель, -тя; пляшка
bottle glass пляшкове скло
bottle sampling відбір проби склянкою
bottom 1) *п.* низ, -зу; дно (*род.* дна); 2) *а.* нижній; донний
bottoms pl. відстій; кубовий залишок
bound зв'язаний
bound fraction зв'язана фракція
Boyle's law закон Бойля
bracketing technique метод "виделки"
Bragg angle кут Брэгга
branched розгалужений
branched chain розгалужений ланцюг
branched chain group група з розгалуженим ланцюгом
branched structure розгалужена будова
brass латунь, -ні
brazing solder мідний припій
break дробити; руйнувати
break[ing] point момент проскакування (*через сорбент*)

breakdown of emulsion руйнування емульсії
break-up 1) *п.* дисперсія; 2) *в.* диспергувати
bridge [bond] місток, -тка; місточковий зв'язок
bridge elements pl. елементи другого періоду
bridging утворення місточкового зв'язку
brightness блиск, -ку; яскравість, -вості; прозорість, -рості
brightness temperature яскравісна температура
Brilliant Green бриліянтовий зелений; діамантовий зелений
brimstone самородна сірка
brine розсіл, -солу; ропа, -пи
brine cooling охолоджування розсолом
Brinell hardness number число твердості за Бринелем
Brinell test визначення твердості за Бринелем
British Pharmacopoeia (BP) Британська Фармакопея
brittle крихкий; ламкий
brittle point температура крихкості
brittleness крихкість, -кості; ламкість, -кості
broken подрібнений
bromate бромат, -ту
bromide бромід, -ду
brominate бромувати
bromination бромування
bromine бром, -му
bromo group бромогрупа
Bromophenol Blue бромфеноловий синій
Bromopyrogallol Red бромпірогалоловий червоний
Brönsted acid кислота Бренстеда
Brönsted base основа Бренстеда
bronze powder бронзовий порошок; брокат
brown коричневий; брунатний
brown coal буре вугілля
Brownian motion броунівський рух
Brownian movement броунівський рух
brownish коричнюватий
Brunauer-Emmett-Teller adsorption isotherm (BET) ізотерма адсорбції Брунауера-Еммета-Теллера

cadmium кадмій, -мію
caesium цезій, -зію
caffeine кофеїн, -ну
calcination кальцинація

bubble 1) *п.* бульбашка; 2) *в.* барботувати
bubbler барботер, -ра
bubbling барботування
Buchner funnel лійка Бюхнера
buffer буфер, -ра
buffer capacity буферна сміссть
buffer solution буферний розчин
buffered що містить буфер
bulb pipette кульова піпетка; газова піпетка
bulk 1) *п.* маса; об'єм; 2) *в.* наспати; навалювати
bulk analysis валовий аналіз
bulk conductivity об'ємна провідність
bulk polymerization блокова полімеризація
bulk properties pl. об'ємні властивості
bulk sample масивна проба; об'ємна проба
bumping бурління; вирування
bung чіп (*род.* чопа); чопик, -ка
Bunsen beaker хімічна склянка
Bunsen burner пальник Бунзена; лабораторний газовий пальник
Bunsen flask колба Бунзена; плоскодонна колба
burette бюретка
burette [meniscus] reader пристрій для відліку меніска бюретки
burette clamp затискач для бюретки
burn горіти; спалювати
burner пальник, -ка
burning горіння; спалювання
burning velocity швидкість горіння
butadiene rubber бутадієновий каучук
butane бутан, -ну
butene бутен, -ну
butter масло вершкове
butyl бутил, -лу
butyl alcohol бутиловий спирт; бутанол, -лу
butylene бутилен, -ну
butyric acid масляна кислота
butyrometer бутирометр, -ра
butyrometry бутирометрія
by-pass байпас
by-product побічний продукт
by-product oven піч з уловлюванням побічних продуктів

C
calcine кальцинувати
calcined кальцинований; прожарений; пропечений
calcium кальцій, -цію

calculate обчислювати; обчисляти
calculated розрахований
calculation обчислення
calibrate калібрувати
calibration калібровка; калібрування; градуування
calibration graph калібрувальний графік
californium каліфорній, -нію
calorie калорія
calorimeter калориметр, -ра
calorimetric bomb калориметрична бомба
calorimetry калориметрія
camphor oil камфорна олія
can drier сушильний барабан
Cannizzaro reaction реакція Канніцаро
cap ковпачок, -чка; ковпак, -а
capacity ємність, -ності; здатність, -ності; продуктивність, -ності
capillarity капілярність, -ності
capillary 1) *n.* капіляр, -ра; 2) *a.* капілярний
capillary electrophoresis (CE) капілярний електрофорез
capillary isotachophoresis (CITP) капілярний ізотахофорез
capillary liquid chromatography капілярна рідинна хроматографія
capillary restrictor капілярний обмежувач
capillary zone electrophoresis (CZE) капілярний зонний електрофорез
capsule капсула
capture 1) *n.* захоплення; 2) *v.* захоплювати
capture cross-section перетин захоплення
capture gamma-radiation гамавипромінювання захоплення
carbide карбід, -ду
carbohydrate вуглевод, -ду
carboxylic acid карболова кислота
carbon вуглець, -цю
carbon arc дуга між вугільними електродами
carbon chain вуглецевий ланцюг
carbon cycle круговорот вуглецю
carbon dioxide-free що не містить діоксиду вуглецю
carbon filament atomizer атомізатор з вугільною ниткою
carbon monoxide окис вуглецю
carbon paste electrode (CPE) вугільний пастовий електрод
carbon skeleton вуглецевий скелет
carbon steel вуглецева сталь

carbon tetrachloride чотирихлористий вуглець
carbon-14 dating датування за вуглецем-14
carbonaceous вуглецевий; вуглеваний
carbonate карбонат, -ту
carbonate rocks pl. карбонатні гірські породи
carbonated-free що не містить карбонатів
carbonic вуглецевий
carbonize обвуглювати
carbonized обвуглений; навуглецований
carbonyl bond карбонільний зв'язок
carbonyl group карбонільна група
carborundum карборунд, -ду; карбід кремнію
carboxyl group карбоксильна група
carboxylic acid карбонова кислота
carboy бутель для кислот
carcinogen канцероген, -ну
carcinogenic канцерогенний
carefully обережно
carmine 1) *n.* кармін; 2) *a.* карміновий
carminic acid кармінова кислота
carotene каротин, -ну
carrier носій, -сія
carrier gas газ-носій
carrier of catalyst носій кatalізатора
carrier-free без носія
case випадок, -ку
casein казеїн, -ну
cast iron чавун, -ну
Castner-Kellner process процес Кастнера-Кельнера
castor oil касторова олія; рицинова олія
casual випадковий
casuality випадковість, -вості
casually випадково
catalymetric titration каталіметричне титрування
catalysant речовина, що піддається каталізу
catalysate продукт каталізу
catalyse каталізувати
catalysis каталіз, -зу
catalyst катализатор, -ра
catalyst carrier носій катализатора
catalyst chamber каталітична (контактна) камера
catalyst poison каталітична отрута
catalytic каталітичний
catalytic method каталітичний метод
cataphoresis катафорез, -зу
catechol катехін, -ну; пірокатехін, -ну
catenation утворення довгих ланцюгів або циклів між атомами одного елемента

cathode катод, -ла
cathode chamber катодний простір
cathode fall спад катодного потенціалу
cathode space катодний простір
cathodic катодний
cathodic reduction катодне відновлення
cathodic sputtering катодне розширення
catholyte католіт, -ту
cation катіон, -на
cation exchange resin катіонообмінна смола
cation exchanger катіонообмінник, -ку; катіоніт, -ту
cationotropy катіонотропія
caught on a filter відфільтрований (*що залишився на фільтрі*)
cause 1) *n.* причина; 2) *v.* визивати; обумовлювати
caused викликаний; обумовлений
caustic їдкий; каустичний
caustic soda сода каустична
cell комірка, -ки; гальванічний елемент; клітина (*організму*)
cell voltage потенціал електрохімічної комірки
cellular комірчастий
cellulose целюлоза
Celsius scale шкала Цельсія
cement цемент, -ту
centimeter (cm) сантиметр, -ра (см)
centrifuge 1) *n.* центрифуга; 2) *v.* центрифугувати
ceramic керамічний
ceramics кераміка; керамічні вироби
cerium церій, -рю
certified value атестоване значення
cesium амер. цезій, -зію
cetyltrimethylammonium bromide цетилtrimetilammoniй бромід
chain ланцюг, -га
chain interruption розрив ланцюга
chain reaction ланцюгова реакція
chain termination обрив ланцюга
chalcogenide халькогенід, -ду
chalk крейда
chamber камера
chamber nebulizer розпилювач камерного типу
chance 1) *n.* випадок; 2) *a.* випадковий
change 1) *n.* зміна; 2) *v.* змінювати
change of state зміна стану
channel канал, -лу
char обвуглювати; звуглювати
characteristic характерний; характеристичний
characteristic concentration характеристична концентрація

characteristic X-radiation характеристичне рентгенівське випромінювання
charcoal деревне вугілля
charge заряд, -ду
charge capacity ємність заряду
charge coupled device (CCD) пристрій із зарядовим зв'язком
charge density ємність заряду
charge potential потенціал заряду
charged заряджений
Charles' law закон Шарля
charring обвуглення
check analysis контрольний аналіз
chelate хелат, -ту;
 внутрішньокомплексна сполука
chelating agent хелатоутворювальний реагент
chelation утворення хелату
chemical хімічний
chemical change хімічне перетворення
chemical energy хімічна енергія
chemical equation хімічне рівняння
chemical equilibrium хімічна рівновага
chemical formula хімічна формула
chemical intermediate хімічний полупродукт
chemical ionization (CI) хімічна іонізація
chemical kinetics хімічна кінетика
chemical oxygen demand (COD) хімічне споживання кисню (ХСК)
chemical plant завод хімічний
chemical properties pl. хімічні властивості
chemical reaction хімічна реакція
chemical shift хімічний зсув
chemical weapon хімічна зброя
chemically pure хімічно чистий (реактив) (хч)
chemicals pl. хімікати; хімічні продукти
chemiluminescence (CL) хемілюмінесценція
chemist хімік, -ка
chemistry хімія
chemometric хемометричний
chemometrics хемометрика
china clay каолін, -ну
chiral хіральний
chiral separation розділення оптичних ізомерів
chi-square distribution χ^2 -розподіл
chloride хлорид, -ду
chlorinate хлорувати
chlorination хлорування
chlorine хлор, -ру
chloro group хлорогрупа

chlorofluorocarbon (CFS) хлорфторуглець
chloroform хлороформ, -му
chlorophenols pl. хлорфеноли
choking задушливий
cholesterol холестерин, -ну
chopper переривник, -ка
chromate хромат, -ту
chromatogram хроматограма
chromatography хроматографія
chromium хром, -му
chromophore хромофор, -ра
chromophoric хромофорний
chronoamperometry хроноамперометрія
chronoamperometry with linear potential sweep хроноамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу
chronocoulometry хронокулонометрія
chronopotentiometry хронопотенціометрія
chronopotentiometry with linear current sweep хронопотенціометрія з лінійною розгорткою потенціалу
chronopotentiometry with superimposed alternating current хронопотенціометрія з накладенням змінного струму
circular dichroism (CD) круговий дихроїзм
cis-configuration цис-конфігурація
cis-isomer цис-ізомер, -ру
citric acid лимонна кислота
clamp затискач, -ча
clarify пояснювати; просвітлювати
classification класифікація
classify класифікувати
clay глина
clean 1) *a.* чистий; очищений; 2) *v.* очищати
cleaning очистка
clear ясний; світлий; прозорий
cleavage розщеплювання; розколювання
cleavage plane площа спайності
cleave розколювати[ся]; розщеплювати
clinker клінкер, -ру
clock glass годинникове скло
close packing щільна упаковка
closed chain замкнутій ланцюг
closed system замкнена система
closest packing найщільніша упаковка
cloud chamber камера Вільсона
cluster кластер, -ру
cluster analysis кластерний аналіз
coagulate коагулювати
coagulated коагульований
coagulation коагуляція
coal 1) *n.* вугілля; 2) *a.* вугільний

coal gas кам'яновугільний газ
coarse крупнозернистий
coarseness крупнозерність, -тості
coat 1) *n.* покриття; 2) *v.* покривати; наносити покриття
coated покритий
coating покривання
cobalt кобальт, -ту
cocaine кокаїн, -ну
co-current прямотечія; паралельна течія
code код, -ду
codeine кодейн, -ну
coefficient коефіцієнт, -та
coefficient of correlation коефіцієнт кореляції
coefficient of regression коефіцієнт регресії
coefficient of variation коефіцієнт варіації
coextraction співекстракція
cofactor кофактор, -ра
coherent anti-Stokes Raman spectroscopy (CARS) когерентна антистоксова раманівська спектроскопія
cohesion зчленення; когезія
coinage metal монетний метал
coke кокс, -су
coking coal вугілля, яке коксується
cold холодний
cold vapor atomic absorption spectrometry (CVAAAS) атомно-абсорбційна спектрометрія в холодних парах
cold vapor atomic fluorescence spectrometry (CVAFS) атомно-флуоресцентна спектрометрія в холодних парах
cold-vapor atomic absorption spectrometry атомно-абсорбційна спектрометрія в холодних парах
collector колектор, -ра
colligative properties pl. колігативні властивості
collimator resolution розділення коліматора
colloid колоїд, -ду
colloidal колоїдний
colloidal chemistry колоїдна хімія
colloidal solution колоїдний розчин
color колір, -льору; забарвлення
color reaction кольорова реакція
colored забарвлений, кольоровий
colorimeter колориметр, -ра
colorimetric analysis колориметричний аналіз
colorless безбарвний
column колонка

column chromatography колонкова хроматографія
column efficiency ефективність колонки
combination зв'язування
combinatorial комбінаторний
combine об'єднувати
combustible горючий
combustion горіння; згорання; спалювання
combustion analysis аналіз спалювання
combustion boat човник для спалювання
common ion effect ефект "спільного іона"
common salt поварена сіль; кухонна сіль
comparator компаратор, -ра
compensative компенсаційний
competitive binding assay аналіз методом конкурентного зв'язування
competitive reaction конкурентна реакція
complex 1) *n.* комплекс, -су; 2) *v.* ускладнювати; 3) *a.* складний; комплексний
complex compound комплексна сполука
complex ion комплексний іон
complex salt комплексна сіль
complexation комплексоутворення
complexes of different charge pl. різноважядні комплекси
complexing agent комплексоутворювальний реагент
complexity складність, -ності
complexometric titration комплексометричне титрування; комплексонометричне титрування
complexometry комплексометрія; комплексонометрія
component компонент, -та; складник, -ка
composition склад, -ду
compound сполука
compressor компресор, -ра; стискач, -ча
computer комп'ютер, -ра
concentrate концентрувати
concentrated концентрований
concentration концентрація
concentration cell концентраційна комірка
concentric nebulizer концентричний розпилювач
concomitants pl. супутні компоненти
condensate конденсат, -ту
condensation конденсація

condensation polymerisation поліконденсація
condensation reaction реакція конденсації
condense конденсувати[ся]
condensed конденсований
condensed gas зріджений газ
condenser холодильник, -ка; дефлегматор, -ра
conditions pl. умови
conduct проводити (*стрим, тепло*)
conducting провідний
conductivity електропровідність, -ності; провідність, -ності
conductometry кондуктометрія
conductometry titration кондуктометричне титрування
conductor провідник, -ка
confidence interval довірчий інтервал
confidence level рівень довірчої ймовірності
confidence levels about the mean pl. межі довірчого інтервалу
confidence limits about the fitted value of the dependent variable pl. межі довірчого інтервалу для розрахованого значення залежності
confidence limits about the fitted value of the independent variable pl. межі довірчого інтервалу для розрахованого значення незалежної змінної
confidence limits about the intercept pl. межі довірчого інтервалу для розрахованого значення відрізка, який відсікається на вісі ординат
confidence limits about the slope pl. межі довірчого інтервалу для розрахованого значення нахилу регресійної залежності
confirm підтверджувати
conform узгоджуватися
conformity згода
conical flask конічна колба
conjugate acid-base pair спряжені кислота і основа
conjugated bonds pl. спряжені зв'язки
conjugation labelling з'єднувальне введення мітки
connect з'єднувати; сполучати
connection сполучення; з'єднання
conservation збереження
conservation of mass принцип збереження маси (*в хімічній реакції*)
conserve зберігати
consist of складатися із
constant 1) *n.* константа; стала (*величина*), -лої; 2) *a.* постійний
constant boiling mixture постійно кипляча суміш

constituent компонент, -та
constitute складати
constitution будова (*хімічна*)
constitution water конституційна вода
construct конструювати
construction конструкція
contact 1) *n.* контакт, -ту; 2) *v.*
 контактувати
contact angle крайовий кут
contact process контактний процес
contain містити
container контейнер, -ра
contaminate забруднювати
contaminated забруднений
contaminated scrap and waste забруднений брухт та відходи
contamination забруднення
content вміст, -ту; склад, -ду
continuous addition method метод безперервних добавок
continuous flow analysis (CFA) безперервний протоковий аналіз
continuous spectrum суцільний спектр
continuum-source background
correction дейтерієва корекція фону
contrasting контрастний
control 1) *n.* контроль, -лю; 2) *v.*
 контролювати
control chart контрольна карта
control sampling відбір контролюючої проби
controlled-current coulometry кулонометрія з контролюванням струмом
controlled-current potentiometric titration потенціометричне титрування з контролюванням струмом
controlled-current potentiometric titration with two indicator electrodes потенціометричне титрування з контролюванням струмом і двома індикаторними електродами
controlled-current potentiometry потенціометрія з контролюванням струмом
controlled-current potentiometry with two indicator electrodes потенціометрія з контролюванням струмом і двома індикаторними електродами
controlled-flow nebulizer розпилювач з контролюванням потоком
controlled-potential coulometry кулонометрія з контролюванням потенціалом
controlled-potential electrogravimetry електрографіметрія з контролюванням потенціалом
controlled-potential electroseparation електровиділення з контролюванням потенціалом

convection конвекція
convective chronoamperometry конвективна хроноамперометрія
convective coulometry конвективна кулонометрія
converse зворотний
conversion перетворення
convert перетворювати
converter конвертор, -ра
convolution integral linear-sweep voltammetry вольтамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу та інтегруванням струму методом згортки
cool 1) *a.* холодний; 2) *v.*
 охолоджувати
cooled охолоджуваний; охолоджений
cooled hollow cathode охолоджуваний порожністий катод
cooler холодильник, -ка
cooling mixture охолодна суміш
cooling worm охолоджувальний змійовик
coordinate координата
coordinate bond координаційний зв'язок
coordinate covalent bond координаційний ковалентний (дативний) зв'язок
coordinate link координаційний зв'язок
coordination compound координаційна сполука
coordination link координаційний зв'язок
coordination number координаційне число
coplanar що знаходиться в одній площині
copolymerization сополімеризація; співполімеризація
copper мідь
coprecipitation співосадження
coproduct побічний продукт
cork коркова пробка
corrected intensity виправлена інтенсивність
correction поправка
correction factor коригувальний коефіцієнт
correction for buoyancy поправка на зважування у повітрі
correlation кореляція
correlation coefficient коефіцієнт кореляції
correspond відповідати
corrode кородувати
corrosion корозія
corrosive корозійний
cosmetics косметика

coulomb кулон, -на
Coulomb's law закон Кулона
coulometric titration кулонометричне титрування
coulometry кулонометрія
count лічення
counter лічильник, -ка
counter current протитечія
counter electrode протиелектрод
counter flow протитечія
counter ion протиіон, -на
counteract протидіяти
counteraction протидія
counter-current chromatography (CCC) протиточна хроматографія
counting efficiency ефективність лічення
counting loss втрати лічення
counting precision відтворюваність лічення
coupled reaction спряжена реакція
coupled supercritical-fluid chromatography-Fourier-transform infrared spectrometry (SFC-FTIR) зв'язані надкритична флюїдна хроматографія-інфрачервона спектрометрія з перетворенням Фур'є
coupled supercritical-fluid chromatography-gas chromatography (SFC-GC) зв'язані надкритична флюїдна хроматографія-газова хроматографія
coupled supercritical-fluid chromatography-mass spectrometry (SFC-MS) зв'язані надкритична флюїдна хроматографія-мас-спектрометрія
coupled supercritical-fluid extraction-gas chromatography (SFE-GC) зв'язані надкритична флюїдна екстракція-газова хроматографія
coupled supercritical-fluid extraction-liquid chromatography (SFE-LC) зв'язані надкритична флюїдна екстракція-рідинна хроматографія
coupled supercritical-fluid extraction-supercritical-fluid chromatography (SFE-SFC) зв'язані надкритична флюїдна екстракція-надкритична флюїдна хроматографія
covalency ковалентність, -ності
covalent ковалентний
covalent bond ковалентний зв'язок
covalent compound ковалентна сполука
covalent solid тверде тіло, атоми якого зв'язані ковалентними зв'язками
covariance коваріація
crack крекувати
cracking крекінг, -гу
crater кратер, -ра

creosote креозот, -ту
criterion критерій, -рю
critical mass критична маса
critical point критична точка
critical pressure критичний тиск
critical temperature критична температура
cross flow перехресна течія
cross polarization-magic angle spinning nuclear magnetic resonance (CP-MAS-NMR) спектроскопія ЯМР з обертанням зразка під магічним кутом і використанням крос-поляризації
cross reaction перехресна реакція
cross section for ionization поперечний перетин іонізації
crown ether краун-ефір
crucible тигель, -гля
crucible tongs pl. щипці для тигля
cryoscopy кріоскопія
crystal 1) *n.* кристал, -ла; 2) *a.* кристалічний
crystal chemistry кристалохімія
crystal diffraction дифракція на кристалі
crystal face грань кристала
crystal field splitting розщеплення енергетичного рівня в полі лігандів
crystal lattice кристалічна решітка; кристалічна гратка
crystal symmetry кристалічна симетрія
crystal systems pl. кристалічні системи
Crystal Violet кристалічний фіолетовий
crystal water кристалізаційна вода
crystalline кристалічний
crystalline solid кристалічне тверде тіло
crystalline state кристалічний стан
crystallization кристалізація
crystallographic кристалографічний
crystallography кристалографія
crystallloid кристалоїд, -ду
cubic close packing кубічна щільна упаковка
cubic system кубічна система
cupel 1) *n.* купель; 2) *v.* купелювати
cupelling купелювання
curcuma paper куркумовий папір
curcumin куркумін, -ну
curie кюрі
curium кюрій, -рю
current струм: електричний струм; течія
current density щільність струму
current efficiency вихід за струмом; ккд струму
current source джерело струму

current-scanning polarography поляграфія з розгорткою струму
current-step chronopotentiometry хронопотенціометрія з ступінчастою зміною струму
curve крива [лінія]
curve corrector коректор кривини
cuvette кювета
cyanide ціанід, -ду
cyano group ціаногрупа
cycle цикл, -лу
cyclic циклічний

daltonide дальтонід, -ду
Dalton's atomic theory атомістична теорія Дальтона
Dalton's law [of partial pressures] закон Дальтона [парціальних тисків]
Daniel standard cell нормальний елемент Даніеля
dark current темновий струм
dark discharge темний розряд
data processing обробка даних
dative bond дативний зв'язок
daughter product дочірній продукт
d-block elements *pl.* d-елементи
deactivation дезактивація
dead band зона нечутливості (засобу вимірювання)
dead time мертвий час
dead time correction поправка на мертвий час
deaerate видаляти повітря
decant декантувати
decantation декантація
decanting декантація
decay розпад, -ду; гниття
decay chain ланцюг розпаду
decay constant постійна розпаду
decay curve крива розпаду
decimeter дециметр, -ра (дм)
decision threshold порогове значення критерію
decolorization знебарвлення
decolorize знебарвлювати
decompose розкладати[ся]
decomposition розклад, -ду
decomposition voltage напруга розкладу
decrease 1) *n.* зменшення; 2) *v.* зменшувати[ся]
decrement лекремент, -та
decrepitate розтріскуватися
decrepitation розтріскування
deficiency недостатність, -ності
deficient недостатній
deficit нестача

cyclic chain циклічний ланцюг
cyclic chronopotentiometry циклічна хронопотенціометрія
cyclic triangular-wave polarography циклічна поляграфія з трикутною розгорткою потенціалу
cyclic triangular-wave voltammetry циклічна вольтамперометрія з трикутною розгорткою потенціалу
cyclic voltammetry (CV) циклічна вольтамперометрія
cylinder балон, -на

D

define визначати поняття
definite визначеній
definition визначення поняття
deflagration займання; спалахування
degassing видалення газів; дегазація
degenerate orbital вироджена орбіталь
degradation деградація
degree градус, -са; ступінь, -пеня
dehalogenate дегалогенувати
dehalogenation дегалогенування
dehydrate дегідратувати
dehydration дегідратація
dehydrogenate дегідрувати
dehydrogenation дегідрування
deionized деіонований; деіонізований
delay action уповільнена дія
deliquesce розпліватися
deliquescence розплівання
deliquescent що розплівається
delivery flask мірна колба, відкалібрована на виливання
delivery tube відводна трубка
delocalized electrons *pl.* делокалізовані електрони
delocalized molecular orbital делокалізована молекулярна орбіталь
delta-carbon дельта-углецевий атом
delta-position дельта-позиція
demodulation polarography демодуляційна поляграфія
demountable lamp розбірна лампа
denatured денатурований
denaturation денатурація
denatured денатурований
dense цільний; компактний
density густина; щільність, -ності
density bottle пікнометр, -ра
density-programmed elution слюювання з програмованою густиною
deoxyribonucleic acid (DNA) дезоксирибонуклеїнова кислота (ДНК)
dependence залежність, -ності
dependent variable залежна змінна
depolarization деполяризація

depolarize деполяризувати
deposit поклад, -ду; відкладення
deposition осадження; відкладення
depression of the freezing point зниження точки замерзання
derivative 1) *n.* похідна [функція]; 2) *a.* похідний
derivative chronopotentiometry похідна хронопотенціометрія
derivative polarography похідна поляграфія
derivative potentiometric titration похідне потенціометричне титрування
derivative pulse polarography похідна імпульсна поляграфія
derivative voltammetry похідна вольтамперометрія
derive виводити
derived виведений
describe описувати
description опис, -су
description опис, -су
desiccant осушник, -ка; осушувач, -ча; зневоднювач, -ча
desiccate осушувати; зневоднювати
desiccation осушення; осушування; зневоднення
desiccator ексикатор, -ра
desolvation висушування
desorption десорбція
destructive distillation деструктивна перегонка
detail деталь; подroбниця
detailed детальний; докладний
detect виявляти; знаходити; відкривати
detection виявлення
detection limit межа виявлення
detector детектор, -ра
detector efficiency ефективність детектора
detector resolution розділення детектора
detector response функція детектора
detergent дестергент, -та; миючий засіб
determination визначення
determine визначати
determined визначуваний
detonate детонувати
detonator детонатор, -ра
deuterium дейтерій, -ріо
deuterium background correction дейтерієва корекція фону
develop проявляти
developer проявник, -ка
development проявлення
deviation відхилення
device обладнання; пристосування

Dewar [vacuum] flask посудина Дьюара
dextrin дектрин, -ну
dextrorotary правообертальний
dextrose дектроза
di-(2-ethylhexyl)phosphoric acid (DEHPA) ди-(2-етилгексил)fosфорна кислота
diacid base двохатомна основа
diagram схема
dialyse діалізувати
dialysis діаліз, -зу
diamagnetic діамагнітний
diamond алмаз, -зу
diamorphism діаморфізм
diaphragm діафрагма
diathermal тепlopрозорий
diatomic двохагомний
diatomic acid двохосновна кислота
diazo compound діазосполука
diazonium salt сіль діазонію
dibasic двохосновний
dibasic acid двохосновна кислота
dicarboxylic acid дікарбонова кислота
dichlorodiphenyltrichloroethane (DDT) дихлордифенілтрихлорметан (ДДТ)
dichloroethane дихлоретан, -ну
dichroic двобарвний; двокольоровий
dichroism дихроїзм, -му
dichromate біхромат, -ту
dichromate titration хроматометрія
dielectric 1) *n.* діелектрик, -ка; 2) *a.* діелектричний
dielectric constant діелектрична проникність
dielectrometric titration діелектрометричне титрування
dielectrometry діелектрометрія
diene series дієновий ряд
Diesel fuel дизельне паливо
diethyl ether діетиловий ефір
diethyldithiocarbamate (DDTC) діетилдідітіокарбамат, -ту (ДДТК)
difference of temperature різница температур
differential диференційний; диференціальний
differential amperometry диференційна амперометрія
differential polarography диференційна поляграфія
differential potentiometric titration диференційне потенціометричне титрування
differential potentiometry диференційна потенціометрія
differential pulse polarography (DPP) диференційна імпульсна поляграфія

differential pulse stripping
voltammetry (DPSV) диференційна імпульсна інверсійна вольтамперометрія
differential pulse voltammetry (DPV) диференційна імпульсна вольтамперометрія
differential thermal analysis (DTA) диференційний термічний аналіз (ДТА)
differential thermal calorimetry (DTC) диференційна термічна калориметрія
differential thermogravimetric analysis диференційний термогравіметричний аналіз (ДТГ)
differential voltammetry диференційна вольтамперометрія
differentiate диференціювати
differentiation диференціація
diffraction дифракція
diffraction grating дифракційна решітка; дифракційна гратка
diffuse 1) *a.* дифузний; 2) *v.* дифундувати
diffuse-reflectance infrared Fourier-transform spectroscopy (DRIFT) ІЧ-Фур'є спектроскопія дифузного відбиття
diffusion дифузія
digest розкладати (*пробу*); виварювати
digestion розкладання (*проби*); виварювання
diluent розріджувач, -ча
dilute 1) *a.* розведений; 2) *v.* розводити
diluted. розведений
dilution розведення
dimension розмірність, -ності; розмір, -ру
dimensionless безрозмірний
dimer димер, -ру
dimeric димерний
dimerization димерізація
dimerize димеризуватися
dimethylglyoxime диметилглюоксим, -му
dimorphic диморфний
dimorphism диморфізм, -му; диморфність, -ності
dinuclear двоядерний
dioxan діоксан, -ну
dioxide двоокис, -су
diphenyl urea дифенілсечовина
diphosphoric acid пірофосфорна кислота
dipolar диполярний; біполярний
dipole 1) *n.* диполь, -ля; 2) *a.* дипольний
dipole moment дипольний момент
dipole-dipole forces pl. диполь-дипольні сили
dipper sampling відбір проби черпаком

diprotonic acid двохосновна кислота
direct 1) *a.* прямий; 2) *v.* направляти
direct current постійний струм
direct-current plasma (DCP) постійно-струмова плазма
direct-current voltammetry постійно-струмова вольтамперометрія
direct-injection burner прямоточний пальник
direction напрям, -му; напрямок, -мку
disaccharide дисахарид, -ду
disappear зникати
disappearance зникання
disc filter дисковий фільтр
discharge 1) *n.* розряд, -ду; 2) *v.* розряджувати[ся]
discharge current розрядний струм
discharge voltage напруга розряду
disconnect роз'єднувати
discrepancy розходження; розбіжність, -ності
discriminant analysis дискримінантний аналіз
discrimination threshold поріг чутливості (*засобу вимірювання*)
dish чашка
disintegrate розпадатися; розщеплюватися
disintegration розпад; розщеплення
disintegration series радіоактивне сімейство
disintegration time час розпаду; розпадність (*лікарської форми*)
disperse 1) *a.* дисперсний; дисперсійний; 2) *v.* диспергувати
disperse phase дисперсійна фаза
dispersed диспергований
disperser диспергатор, -ра
dispersing диспергуючий; дисперсійний; розсіювальний
dispersing lens розсіювальна лінза
dispersion дисперсія
dispersion forces pl. дисперсійні сили
dispersion medium дисперсійне середовище
dispersive диспергуючий; дисперсійний; розсіювальний
displace витісняти; заміщати
displaced витіснений
displacement витіснення
displacement reaction реакція заміщення
displacement series ряд напруг
disproportionation диспропорціонування
dissipation розсіяння; дисипація
dissociate дисоціювати
dissociation дисоціація
dissolve розчинити[ся]

dissolution розчинення
dissolution titrimetric chromatography розчинникова титриметрична хроматографія
dissolved розчинений
dissolved organic carbon (DOC) розчинений органічний вуглець
dissolved oxygen (DO) розчинений кисень
distil переганяти
distillate дистиллят, -ту
distillation перегонка; дистилляція
distillation curve крива розгонки
distillation flask перегінна колба
distillation test аналіз за допомогою розгонки
distilled перегнаний; дистильований
distilled water дистильована вода
distribution розподіл, -лу
distribution coefficient коефіцієнт розподілу
distribution constant константа розподілу
distribution ratio коефіцієнт розподілу
dithizone дитизон, -ну
divalent двовалентний
divinyl rubber дивініловий каучук
dolomite доломіт, -ту
donor донор, -ра
donor atom донорний атом
donor impurity донорна домішка
dosage дозування
dose 1) *n.* доза; 2) *v.* дозувати
double bond подвійний зв'язок
double refracting подвійнозаломний; двозаломний
double salt подвійна сіль
double tube graphite furnace графітова піч з подвійною трубкою
double-beam system двопроменева система
double-potential-step
chronoamperometry хроноамперометрія з подвійною ступінчастою зміною потенціалу
double-potential-step
chronocoulometry хронокулонометрія з подвійною ступінчастою зміною потенціалу
doublet дублет, -ту
double-tone polarography двочастотна полярографія
Drexel bottle склянка Дрекслера
ebonite еbonіт, -ту
ebulliometer ебуліометр, -ра

dried сушений; висушеній
drift дрейф, -фу
drop крапля
drop by drop краплями; крапля за краплою
drop generator генератор крапель
drop pipette крапельна піпетка
drop reaction крапельна реакція
drop weight method метод зважування краплі
dropper крапельниця
dropping bottle крапельниця
dropping electrode краплинний електрод
dropping mercury electrode (DME) ртутний краплючий електрод
dropwise краплями; крапля за краплою
drug ліки мн., -ків
drug substance активний складник ліків
drugstore аптека
drusy structure друзова структура
dry 1) *a.* сухий; 2) *v.* сушити
dry aerosol сухий аерозоль
dry ashing сухе озолення
dry distillation суха перегонка
dry residue сухий залишок
drying сушіння; сушення; висушування
dubnium дубній, -нію
ductile тягучий
ductility тягучість, -чості
dull тъмяний; матовий
dullness тъмяність, -ності
duplicate відтворювати
duplicated відтворений
duplication відтворювання
durable тривалий
duration тривалість, -lostі
dust пил, -лу
dust collector пиловловник; пиловловлювач
dye 1) *n.* барвник, -ка; 2) *v.* забарвлювати, фарбувати
dyeing забарвлення; фарбування
dynamic allotropy динамічна алотропія
dynamic equilibrium динамічна рівновага
dynamic nuclear magnetic resonance (DNMR) динамічний ядерний магнітний резонанс
dysprosium диспрозій, -зію

E

ebullioscopy ебуліоскопія
edge ребро; край, -ю

effect ефект, -ту
effective ефективний
effective cadmium cut-off energy ефективна порогова енергія кадмію
effective half life ефективний період напіввиведення
effectiveness ефективність, -ності
efficiency ефективність, -ності
efficiency of atomization ефективність атомізації
efficiency of nebulization ефективність розпилення
efficient ефективний
effloresce вивітрюватися
efflorescence вивітрювання
efflorescent що вивітрується
effluent ефлюент, -ту
effort зусилля
effuse ефундувати
effusiometer ефузіометр, -ра
effusion ефузія
einsteinium Ейнштейній, -нію; айнштайній, -нію
Einstein's mass-energy equation рівняння Ейнштейна
ejector ежектор, -ра; струминний вакуумний насос
elastic пружний; еластичний
elastic after-effect пружна післядія
elastic deformation пружна деформація
elasticity пружність, -ності; еластичність, -ності
electric conductivity електропровідність, -ності
electric field електричне поле
electric hot plate електрична нагрівальна плитка
electric precipitation електроосадження
electric[al] charge електричний заряд
electrochemical електрохімічний
electrochemical cell електрохімічна комірка
electrochemical equivalent електрохімічний еквівалент
electrochemical series електрохімічний ряд [напруг]
electrochemistry електрохімія
electrocoagulation електроагуляція
electrode електрод, -да
electrode potential електродний потенціал
electrode response електродна функція
electrodeless безелектродний
electrodeless discharge lamp (EDL) безелектродна розрядна лампа
electrodeless plasma безелектродна плазма

electrodeposit електрохімічний осад
electrodeposition електроосадження
electrodialysis електродіаліз, -зу
electrogenerated електрогенерований
electrogenerated chemiluminescence (ECL) електрохемілюмінесценція (ЕХЛ)
electrography електрографія
electrogravimetry електрограміметрія
electrolyse електролізувати
electrolysis електроліз, -зу
electrolyte електроліт, -ту
electrolytic електролітичний
electrolytic cell електролітична комірка
electromagnetic field електромагнітне поле
electromagnetic wave електромагнітна хвиля
electromotive force (emf) електрорушійна сила
electromotive series ряд напруг
electron електрон, -на
s-electron s-електрон, -на
p-electron p-електрон, -на
d-electron d-електрон, -на
f-electron f-електрон, -на
electron affinity спорідненість до електрона
electron cloud електронна хмара
electron configuration електронна конфігурація
electron density електронна густинна
electron microscopy (EM) електронна мікроскопія
electron pair електронна пара
electron paramagnetic resonance (EPR) електронний парамагнітний резонанс (ЕПР)
electron probe microanalysis (EPMA) електронно-зондовий рентгеноспектральний мікроаналіз
electron shell електронна оболонка
electron stopping power гальмівна здатність електронів
electron transition проскакування електрона
electronegative електронегативний
electronegativity електронегативність, -ності
electron-volt (eV) електрон-вольт (eВ)
electroosmosis електроосмос, -су
electrophoresis електрофорез, -зу
electrophoretic separation електрофоретичне розділення
electroplated гальванічно покритий
electroplating гальваностегія; гальванотехніка
electropositive електропозитивний
electroseparation електровиділення

electrothermal atomic absorption spectroscopy (ETAAS) електротермічна атомно-абсорбційна спектроскопія (ETAAC)
electrovalency електровалентність, -ності
electrovalent bond електровалентний зв'язок
element елемент, -та
elemental елементний
elemental analysis елементарний аналіз
elementary елементний
elementary analysis елементарний аналіз
elementary cell елементарна комірка; базисна комірка кристалічної решітки (гратки)
elementary reaction елементарна реакція
elimination елімінування; відщеплення
eluant елюант, -ту
eluate елюат, -ту; екстракт із сорбенту
eluent елюент, -ту
elute елюювати; вилучати із сорбенту
elution елюювання
elution force елюювальна сила
elution time час елюювання
elutriation відмулювання
emission випромінювання
emission spectrum спектр випромінювання; спектр випускання
emit випромінювати
emitter випромінювач, -ча
empirical formula емпірична формула
empty column колонна без насадки; колонка без насадки
emulsified емульгований
emulsifier емульгатор, -ра
emulsify емульгувати
emulsifying agent емульгатор, -ра
emulsion емульсія
enantiomer енантиомер, -ра
enantiomorph енантиоморф, -фа
enantiomorphic енантиоморфій
enantiomorphism енантиоморфізм
enantiotropic енантиотропний
enantiotropy енантиотропія
end group кінцева група
end point кінцева точка [титрування]
end product кінцевий продукт
endothermic ендотермічний
endothermic reaction ендотермічна реакція
energy енергія
energy barrier енергетичний бар'єр
energy dispersion енергетична дисперсія

energy dispersive analysis by X-rays (EDAX) енерго-дисперсійний рентгенівський аналіз
energy dispersive X-ray fluorescence (EDXF) енерго-дисперсійна рентгенівська флуоресценція
energy level енергетичний рівень
energy resolution розділення за енергією
energy threshold енергетичний поріг
enol form енольна форма
enrich збагачувати
enrichment by flotation збагачення флотацією
enrichment factor фактор збагачення
enthalpy ентальпія
enthalpy of activation ентальпія активації
entrance-slit height of monochromator висота входної щілини монохроматора
entrance-slit width of monochromator ширина входної щілини монохроматора
entropy ентропія
entropy of activation ентропія активації
environmental pollution забруднення навколошного середовища; забруднення довкілля
Environmental Protection Agency (EPA) Агенція охорони навколошного середовища США
enzymatic ферментативний; ферментний
enzyme ензим, -му; фермент, -ту
enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) твердофазний імуноферментний аналіз
epithermal neutrons pl. надтеплові нейтрони
epoxy group епоксигрупа
epoxy resin епоксидна смола
equation рівняння
equation for calibration relation рівняння функціональної (градуюальної) залежності
equilibrium рівновага
equilibrium constant константа рівноваги
equilibrium mixture рівноважна суміш
equipment апаратура
equivalence point точка еквівалентності
equivalent mass еквівалентна маса
erbium ербій, -бію
Eriochrom Black T еріохром чорний Т
Eriochromazurol B еріохромазурол В
Erlenmeyer flask колба Ерленмейєра; конічна колба
error похибка

error of indication of a measuring instrument абсолютна похибка засобу вимірювання
error of method of measurement методична похибка вимірювання
error of result похибка результату
essential суттєвий; істотний
essential element необхідний для організму елемент
essential oil ефірна олія
essential trace element необхідний для організму мікроелемент
essentially суттєво
establish установлювати
ester складний ефір; естер, -ру
esterification етерифікація; утворення складного ефіру
estimate оцінювати
estimated standard deviation вибіркове стандартне відхилення
estimated value of the dependent variable розраховане значення залежності змінної
estimated value of the independent variable розраховане значення незалежної змінної
estimation оцінка
etch травити
etching травлення
ethane етан, -ну
ethanol етанол, -лу
ethene етен, -ну
ether ефір, -ру; простий ефір; етер, -ру
etherification етерифікація; утворення простого ефіру
ethoxy group етоксигрупа
ethyl етил, -лу
ethyl acetate етилацетат, -ту
ethyl alcohol етиловий спирт
ethylene етилен, -ну
ethyne етин, -ну
eudiometer евдіометр, -ра
eudiometry евдіометрія; об'ємний газовий аналіз
European Pharmacopoeia (EP) Європейська Фармакопея
europium європій, -піо
eutectic 1) *n.* евтектика; 2) *a.* евтектичний
eutectic mixture евтектична суміш
eutectic point точка евтектики
evaporate випаровувати[ся]; випарювати
evaporated випарений
evaporating dish випарна чашка
evaporation випарювання; випаровування
event подія; явище
exact точний

except виключати
exception виключення
excess надлишок; -шку; надмір., -ру
excessive надмірний; надлишковий
exchange 1) *n.* обмін, -ну; 2) *v.* обмінюватися
exchange labelling обмінне введення мітки
exchange reaction реакція обміну
excimer ексимер, -ру
exciplex ексіплекс, -су
excitation збудження
excite збуджувати
excited збуджений
excited state збуджений стан
exciton ексітон, -ну
exclude виключати
exclusion виключення
exclusive винятковий
exhaust gas вихлопний газ
exist існувати
exothermic екзотермічний
exothermic reaction екзотермічна реакція
experiment експеримент, -ту
experimental експериментальний
experimentalist експериментатор, -ра
experimentation експериментування
experimenter експериментатор, -ра
explode вибухати
explosion вибух, -ху
explosive 1) *n.* вибухова речовина; 2) *a.* вибуховий
exsiccator ексикатор, -ра
extemporaneous екстемпоральний; приготовлені для негайного прийому [ліки]
extend простягатися; продовжуватися
extended протяжний
extensive тривалий
extensive property екстенсивна властивість
extent протяжність, -ності
extent of reaction ступінь повноти реакції
external зовнішній
external diameter зовнішній діаметр
external standard зовнішній стандарт
extinction погашення; екстинкція
extinguish гасити
extract 1) *n.* екстракт, -ту; 2) *v.* екстрагувати; вилучати
extractability екстраговність, -ності
extractable екстраговний (*здатний до екстракції*)
extractant екстрагент, -ту
extracted екстрагований
extracting agent екстракційний реагент

extraction екстракція; видучення
extraction constant константа екстракції
extraction-photometric determination екстракційно-фотометричне визначення

face of crystal грань кристала
face-centered lattice гранецентрована решітка
facilitate полегшувати
facility обладнання
factor фактор, -ра
factor of decontamination фактор очищення
Fahrenheit scale шкала Фаренгейта
Fajans and Soddy law правило Содді-Фаянса
Fano factor фактор Фано
faraday фарарадей, -дея
Faraday's laws pl. закони Фарадея
fast atom bombardment mass spectrometry (FABMS) мас-спектрометрія з іонізацією прискореними (швидкими) атомами
fast Fourier-transform (FFT) швидке Фур'є-перетворення
fast neutrons pl. швидкі нейтрони
fat жир, -ру
fatty acid жирна кислота; кислота жирного ряду
fatty oil жирне масло
favour сприяти
favourable сприятливий
f-block elements pl. f-елементи
F-distribution F-розподіл, -лу
feature ознака
feedback зворотний зв'язок
Fehling's reagent реактив Фелінга
Fehling's test проба Фелінга
ferment 1) *n.* фермент, -ту; 2) *v.* ферментувати
fermentation ферментація; бродіння
fermium фермій, -міо
ferric що містить тривалентне залізо
ferricyanide ферицианід, -ду
ferriferrous залізистий; феритний; що містить дво- і тривалентне залізо
 ferrite ферит, -ту
ferroalloy феросплав, -ву
ferrocyanide фероцианід, -ду
ferromagnetic феромагнітний
ferromanganese феромарганець, -нію
ferronickel феронікель, -лю
ferrotungsten феровольфрам, -му
ferrous залізний; ферагний; що містить двовалентне залізо
ferrous metallurgy чорна металургія

extractor екстрактор, -ра
extranuclear позайдерний (*оточуючій ядро*)
eye-piece окуляр, -ра

F
ferrous metals pl. чорні метали
ferrous oxide закис заліза
fertilizer добриво
fiber волокно
fiber optic chemical sensor (FOCS) оптоволоконний хімічний сенсор
fibre волокно
field поле
field analysis польовий аналіз
field test польове випробування
fill заповнювати
film плівка
filter 1) *n.* фільтр, -ра; 2) *v.* фільтрувати[ся]
filter crucible фільтрувальний тигель
filter of radiation фільтр випромінювання
filter paper фільтрувальний папір
filter wash промивання на фільтрі
filtered профільтрований
filtering flask відсосна колба для фільтрування
filtrate фільтрат, -ту
filtration фільтрація; фільтрування
final кінцевий
find знаходить
fine [grained] дрібнозернистий; тонкозернистий
fine очищений
finely divided тонкоподрібнений; тонкодрібнений
fingerprint region of the spectrum область "відбитків пальців" у спектрі
fire assay пробірний аналіз; пробірна плавка
fireproof вогнетривкий
Firordt method метод Фірордта
first law of thermodynamics перший принцип термодинаміки
first order reaction реакція першого порядку
Fisher's reagent реактив Фішера
fissile що розщеплюється
five-[membered] ring п'ятичленне кільце
fix фіксувати
fixed фіксований
fixed carbon нелеткий вуглець
fixed concentration method метод фіксованої концентрації

fixed junction of thermocouple холодний спай термопари
fixed nitrogen зв'язаний азот
fixed oil жирне масло
fixed time method метод фіксованого часу
fixing agent закріплювач; -ча; фіксаж; -жу
flakes pl. пластівці; -ців
flaky пластівчастий
flame полум'я
flame atomic absorption spectroscopy (FAAS) полуменева атомно-абсорбційна спектроскопія
flame atomic emission spectroscopy (FAES) полуменева атомно-емісійна спектроскопія
flame atomic fluorescence spectroscopy (FAFS) полуменева атомно-флуоресцентна спектроскопія
flame emission spectroscopy (FES) полуменева емісійна спектроскопія
flame fluorescence spectroscopy (FFS) полуменева флуоресцентна спектроскопія
flame ionization detector (FID) полуменево-іонізаційний детектор
flame photometric detector (FPD) полуменево-фотометричний детектор
flame photometry фотометрія полум'я
flame temperature температура полум'я
flammable займиштний
flash point температура (*точка*) спалахнення
flask колба
flat-bottom flask плоскодонна колба
flexible гнучкий
flocculation флокуляція
flotation флотація
flow 1) *n.* потік; -току; течія; 2) *v.* текти
flow injection analysis (FIA) протоково-інжекційний аналіз
flow rate швидкість потоку; витрачання рухомої фази
flow restrictor рестріктор (*обмежувач*) потоку
flue димохід; -ходу
flue gases pl. димові гази
fluid 1) *n.* флюїд; -ду; рідке середовище; 2) *a.* текучий; рідкий
fluidity текучість; -чоті
fluidization зрідження
fluidize зріджувати
fluorescence флуоресценція
fluorescence yield вихід флуоресценції
fluorescent флуоресцентний
fluorine фтор; -ру; флуор; -ру
flux потік; -току; флюс; -су
flux depression ослаблення потоку

flux monitor показник потоку
flux perturbation відхилення потоку
foam 1) *n.* піна; 2) *v.* пінитися
foaming пінний; що піниться
folder filter складчастий фільтр
food їжа
Food and Drug Administration (FDA) Управління з контролю харчових продуктів і лікарських засобів США
force сила
forceps пінцет; -та
forensic chemistry судова хімія
form 1) *n.* форма; 2) *v.* утворювати
formal charge формальний заряд
formaldehyde формальдегід; -ду
formation утворення
formation constant константа реакції комплексутворення; константа стійкості
formic acid мурашинна кислота
formula формула
four-[membered] ring чотиричленне кільце
Fourier-transform infrared (FT-IR) ІЧ-спектроскопія з Фур'є-перетворенням
fraction фракція
fractional analysis аналіз дробною перегонкою
fractional crystallization дробна кристалізація; фракційна кристалізація
fractional distillation дробна перегонка; фракційна перегонка
fractionating column ректифікаційна колонка
fragile крихкий
fragility крихкість; -кості
fragmentation фрагментація
fragrant запашний
francium францій; -цію
free energy вільна енергія
free fraction вільна фракція
free radical вільний радикал
freeze заморожувати; замерзати
freeze drying сушіння при низькій температурі
freeze out виморожувати
freezing замерзання
freezing out виморожування
freezing point температура (*точка*) замерзання
freezing point depression зниження температури замерзання
frequency частота
frequency of light-modulation частота модуляції світла
Friedel-Crafts reaction реакція Фріделя-Крафтса
frit restrictor фритовий обмежувач
froth 1) *n.* піна; 2) *v.* пінитися
froth flotation пінна флотація

frothing пінний; що піниться
frothing agent піноутворювач
frozen заморожений
fructose фруктоза
fuel паливо
fuel-rich flame збагачене полум'я
fulvic acid фульвокислота (ФК)
fume 1) *n.* дим; -му; 2) *v.* диміти
fuming димлячий
fuming sulfuric acid димляча сірчана кислота
functional group функціональна група

fundamental parameter equation рівняння фундаментальних параметрів
fungi pl. гриби; -ків
fungicide фунгіцид; -ду
funnel лійка; воронка
furnace піч (*род.* печі)
fuse сплавляти; плавити; розплавляти
fused ring конденсоване ядро
fusibility здатність до сплавлення
fusible що сплавляється
fusion сплавлення; сплавлення

G

gel-filtration chromatography гель-фільтраційна хроматографія
general загальний
general formula загальна формула
generalization узагальнення
generalize узагальнювати
generate генерувати
generator генератор; -ра
geochemistry геохімія
geometric mean середнє геометричне
geometric[al] isomer геометричний ізомер
geometric[al] isomerism геометрична ізомерія
geometry factor геометричний фактор
germanium германій; -нію
giant molecular crystal гігантський молекулярний кристал
giant structure гігантська [каркасна] структура
Gibbs energy of activation енергія активації Гіббса
Gibbs free energy вільна енергія Гіббса
Gibbs-Konovalov's rule закон Гіббса-Коновалова
gilded позолочений
gilding позолочення; позолотіння
give off випромінювати; виділяти
glacial acetic acid льодяна оцтова кислота
glass скло
glassy скловидний
glassy carbon electrode скловуглецевий електрод
glow світитися; тліти; жевріти
glow discharge тліючий розряд; жевріючий розряд
glowing тліючий; жевріючий
glucose глюкоза
glycerol гліцерин; -ну
Glycinecresol Red гліцинкрезоловий червоний
gold 1) *n.* золото; -та; 2) *a.* золотий

Gooch crucible фільтрувальний тигель; тигель Гуча
Good Laboratory Practice (GLP) належна лабораторна практика
Good Manufacturing Practice (GMP) належна виробнича практика
grade of scrap and waste сорт брухту та відходів
graduated градуйований
graduated flask мірна колба; мірча колба
graduation градуювання
Graham's law закон Грехема
grain крихітка
gram (g) грам, -ма (г)
gram molecule грам-молекула
gram-molecular volume грам-молекулярний об'єм
granular гранулярний; зернистий
granule гранула; зерно
graph графік, -ка
graphic formula графічна формула
graphical графічний
graphite графіт, -ту
graphite electrode графітовий електрод
graphite furnace atomic absorption spectroscopy (GFAAS) атомно-абсорбційний аналіз з атомізацією в графітовій печі

Haber process процес Габера
hafnium гафній, -нію
half-intensity width of absorption line ширина лінії поглинання на напіввисоті контuru
half-intensity width of source line ширина лінії джерела на напіввисоті контuru
half-life період напіврозпаду
half-life of a radionuclide період напіврозпаду радіонукліда
half-reaction напівреакція
half-shade polarimeter напівтіньовий поляриметр
half-thickness шар напівослаблення
halide галогенід, -ду
halogen галоген, -ну
halogen carrier переносник галогену
halogenation галогенування
hanging drop висяча крапля
hanging drop mercury electrode стаціонарний рутний крапельний електрод
hard твердий; жорсткий
hard coal антрацит, -ту

graphite-cup atomizer графітовий чашковий атомізатор
graphite-rod furnace графітова стрижнева піч
graphite-tube furnace графітова трубчаста піч
gravimetric analysis гравіметричний аналіз
gravimetry гравіметрія
gravity-fed nebulizer розпилювач з гравітаційною подачею
green зелений
greenhouse effect парниковий ефект
greenish зеленуватий
Grignard reagent реактив Гріньяра
grind розмелювати; розтирати
Griss-Iloswai reagent реактив Грісса-Ілосвайя
gross measurement error надмірна похибка вимірювання
ground 1) *n.* ґрунт, -ту; 2) *a.* розмелений; розтертий
ground glass шліфоване скло
ground state основний стан
ground-in притертій
group група
group reaction групова реакція
growth зростання
growth curve [of activity] крива накопичування [активності]
guard column запобіжна колонка

Н

hard radiation жорстке випромінювання
hard water тверда вода
harden затвердівати; твердіти; загартовувати
hardness of water твердість води
harmful шкідливий
harmonic mean середнє гармонічне
hassium гасій, -сю
head-space gas chromatographic analysis парофазний газохроматографічний аналіз
head-space preconcentration парофазне концентрування
health protection охорона здоров'я
hearth під, р. поду; черінь
heat 1) *n.* нагрів, -ву; тепло; теплота; 2) *v.* нагрівати
heat of combustion теплота згорання
heat of dilution теплота розведення
heat of dissolution теплота розчинення
heat of formation теплота утворення
heat of ionization теплота іонізації
heat of neutralization теплота нейтралізації

heat of reaction теплота реакції
heated graphite atomizer (HGA) графітовий атомізатор, що нагрівається
heater нагрівач, -ча
heating 1) *n.* нагрівання; 2) *a.* нагрівальний
heavy важкий
heavy chemical багатотонажний хімічний продукт
heavy metal важкий метал
height equivalent to a theoretical plate (HETP) висота, еквівалентна теоретичній тарілці
Heisenberg uncertainty principle принцип невизначеності Гейзенберга
helium гелій, -лію
Henry's law закон Генрі
herbicide гербіцид, -ду
hermetically sealed герметично закритий
Hess's law закон Гесса
heteroatom гетероатом, -ма
heteroatomic гетероатомний
heterocycle гетероциклічне ядро
heterocyclic гетероциклічний
heterogeneity гетерогенність, -ності
heterogenous гетерогенний
heterometallic гетерометалічний
heteromorphic гетероморфний
heteropoly acids pl. гетерополікислоти
hexacyanoferrate гексацианоферрат
hexagonal close packing гексагональна щільна упаковка
hexagonal system гексагональна система
hexavalent шестивалентний
hexose гексоза
high-alloy steel високолегована сталь
high-boiling висококиплячий
high-density polyethylene (HDPE) поліетилен високої густини
higher oxide найвищий оксид
higher-harmonic alternating-current polarography змінно-струмова полярографія вищих гармонік
higher-harmonic alternating-current polarography with phase-sensitive rectification змінно-струмова полярографія вищих гармонік з фазовою селекцією
highest occupied molecular orbital найвища зайнята молекулярна орбіталь
high-flux nuclear reactor високопотоковий ядерний реактор
high-frequency conductometry високочастотна кондуктометрія
high-frequency conductometry titration високочастотне кондуктометричне титрування

high-frequency current високочастотний струм
high-level faradaic rectification фарадеєвське вінпрямлення високого рівня
highly inflammable легкозаймиштій
highly sensitive високочутливий
high-molecular високомолекулярний
high-performance liquid chromatography (HPLC) високоефективна рідинна хроматографія (ВЕРХ)
high-pressure flow cell протокова комірка високого тиску
high-pressure xenon lamp ксенонова лампа високого тиску
high-resolution capillary gas chromatography (HRCGC) капілярна газова хроматографія високого розділення
hollow cathode discharge розряд в порожнистому катоді
hollow cathode lamp (HCL) лампа з порожнистим катодом
holmium гольмій, -мію
homogeneity гомогенність, -ності; однорідність, -ності
homogeneous гомогенний; однорідний
homogenize гомогенізувати
homologous гомологічний
homologous series гомологічний ряд
homologue гомолог, -га
homology sequence гомологічна послідовність
hood витяжна шафа
hormone гормон, -ну
hot гарячий
hot atom "гарячий" атом
hot cell гаряча камера
hot hollow cathode гарячий порожнистий катод
hot junction гарячий спай (*термопару*)
humic acid гумінова кислота (ГК)
humid вологий
humidity вологість, -гости
Hund's rule правило Хунда
hybridization гібридизація
hydrate 1) *n.* гідрат, -ту; 2) *v.* гідратувати[ся]
hydrated гідратований
hydration гідратація
hydride generation (HG) генерація гідридів
hydrocarbon вуглеводень, -днію
hydrocarbon oil мінеральне масло
hydrodynamic chromatography (HDC) гідродинамічна хроматографія
hydrodynamic voltammetry гідродинамічна вольтамперометрія

hydrogen водень, -дю
hydrogen bond водневий зв'язок
hydrogen carbonate гідрокарбонат, -ту
hydrogen electrode водневий електрод
hydrogen sulfate гідросульфат, -ту
hydrogen sulfite гідросульфіт, -ту
hydrogenate гідрувати
hydrogenation гідрування
hydrolysis гідроліз, -зу
hydrolyze гідролізувати
hydrionium ion іон гідроксонію
hydrophilic гідрофільний
hydrophilicity гідрофільність, -ності
hydrophily гідрофільність, -ності
hydrophobic гідрофобний
hydrophobicity гідрофобність, -ності

ice лід (род. льоду)
ideal ідеальний
ideal gas ідеальний газ
ideal gas equation рівняння стану ідеального газу; рівняння Менделєєва-Клапейрона
identical ідентичний
identification ідентифікація
identify ідентифікувати
identity ідентичність, -ності; індивідуальність, -ності
ignite запалювати
ignited запалений
ignition займання; запалення
ignition point температура (точка) запалення
immediate негайний
immediately негайно
immerse занурювати
immiscible нездатний до змішування
immobilize імобілізувати
immobilized імобілізований
immunoassay імунний аналіз
immunoradiometric assay імунорадіометричний аналіз
imperfect недосконалий; неідеальний
impregnate імпрегнувати; просочувати
impregnated імпрегнований; просочений
impulse імпульс, -са
impure неочищений
impurity домішка
in situ analysis аналіз на місці, без відбирання проб
in the cold на холоді
inactive неактивний
inactive electrode неактивний електрод
incandescence розжарення; розжарювання; розпікання

hydrophobization гідрофобізація
hydrophobia гідрофобність, -ності
hydrosol гідросоль, -лю
hydrosphere гідросфера
hydroxide гідроксид, -ду
hydroxide ion гідроксид-іон
hydroxyl group гідроксильна група
8-hydroxyquinaline 8-оксихіолін, -ну
hygrometer гігрометр, -ра
hygroscopic гігроскопічний
hygroscopicity гігроскопічність, -ності
hyphenated technique гібридний метод аналізу
hypothesis гіпотеза
hysteresis loop петля гістерезиса

I

incandescent розжарений добіла; розжарений до білого
inch дюйм, -ма
inclusion включення
incombustible негорючий; незаймистий
increase зростання
increment інкремент, -та
incremental-charge polarography полярографія з наростиючим зарядом
independend variable незалежна змінна
indicate показувати; вказувати
indicating device показувальний пристрій (засобу вимірювання)
indicator індикатор, -ра
indicator electrode індикаторний електрод
indirect непрямий; посередній; опосередкований
indirect measurement опосередковане вимірювання
indium індій, -дю
individual індивідуальний
induced reaction індукована реакція
induction period індукційний період
inductive effect індукційний ефект
inductively coupled plasma (ICP) індуктивно-зв'язана плазма
inductively coupled plasma atomic emission spectrometry (ICP-AES) атомно-емісійна спектрометрія з індуктивно-зв'язаною плазмою
inductively coupled plasma combined with mass spectrometry detection (ICP-MS) мас-спектрометрія з індуктивно-зв'язаною плазмою
inductor індуктор, -ра
industrial промисловий
industrial wastes pl. промислові відходи

industry промисловість, -вости
inert інертний
inert gas інертний газ
inertness інертність, -ності
inference попередній висновок
infinite dilution нескінченне розведення; нескінченне розбавлення
inflammable вогненебезпечний
inflammation займання
influence діяти; впливати
inform інформувати
information інформація
information theory теорія інформації
infrared (IR) інфрачервоний (ІЧ)
infrared rays pl. інфрачервоні промені
ingredient інгредієнт, -та; складова частина

Inhibit інгібувати
inhibition інгібування
inhibitor інгібітор, -ра
inhomogeneity неоднорідність, -ності
initial вихідний; початковий
initial rate method метод початкових швидкостей
initiate ініціювати
initiator ініціатор, -ра
inject вприскувати
injection вприскування; впорскування
injector інжектор, -ра
inner внутрішній
inner diameter (id) внутрішній діаметр
inner zone внутрішня зона
inorganic неорганічний
insecticide інсектицид, -ду
insert вставляти
insoluble нерозчинний
instantaneous миттєвий
instrument інструмент, -та
instrumental activation analysis інструментальний активаційний аналіз
instrumental error інструментальна похибка вимірювання
instrumental neutron activation analysis (INAA) інструментальний нейтронно-активаційний аналіз (ІНАА)
insufficient недостатній
insulin інсулін, -ну
integral reflection coefficient коефіцієнт інтегрального відбиття
integration інтегрування
intense інтенсивний
intensity інтенсивність, -ності
intensive property інтенсивна властивість
interaction взаємодія
intercept відрізок, який відсікають на вісі ординат
interchange 1) *п.* обмін, -ну; 2) *в.* обмінюватися

interface межа розділу; поверхня розділу
interfere заважати; утруднювати
interference заважальний вплив; перешкода; утруднення; інтерференція
interfering element заважальний елемент
interlaboratory test comparisons pl. міжлабораторні порівняльні випробування
intermediate 1) *п.* проміжна сполука; напівпродукт, -ту; інтермедіат, -ту; 2) *а.* проміжний
intermolecular forces pl. міжмолекулярні сили
internal внутрішній
internal standard внутрішній стандарт
International Standard Organization (ISO) Міжнародна організація з питань стандартизації (ICO)
interpolate інтерполювати
interpolation інтерполяція
interstice міжвузля; міжвузловина
interstitial міжвузельний
interval інтервал, -лу
intoxication інтоксикація
intramolecular forces pl. внутрішньомолекулярні сили
intranuclear внутрішньоядерний
inverse зворотний
inverse derivative potentiometric titration потенціометричне титрування з реєстрацією зворотної похідної
investigate досліджувати
investigation дослідження
iodide йодид, -ду
iodinate йодувати
iodination йодування
iodine йод, -ду
iodine oxide оксид йоду
iodine solution йодний розчин
iodine test йодна проба
iodine titration йодометрія
iodo group йодогрупа
iodoform йодоформ, -му
ion іон, -на
ion chromatography (IC) іонна хроматографія
ion pair іонна пара
ion trap іонний уловлювач
ion-association complex іонний асоціат
ion-exchange chromatography (IEC) іонообмінна хроматографія
ion-exchanger іонообмінник, -ка; іоніт, -ту
ionic bond іонний зв'язок
ionic solid тверде тіло, атоми якого зв'язані іонними зв'язками
ionic strength іонна сила

ionic theory іонна теорія
ionite іоніт, -ту; іонообмінник, -ка
ionization іонізація
ionization buffer іонізаційний буфер
ionize іонізувати[ся]
ionized іонізований
ionizing іонізуючий
ionizing radiation іонізаційне випромінювання
ionophore іонофор; переносник іонів
ionosphere іоносфера
ion-pair chromatography іон-парна хроматографія
ion-pair high-performance liquid chromatography іон-парна високоекспективна рідинна хроматографія
ion-pairing (IP) іон-парний
ion-selective electrode (ISE) іоноселективний електрод (ІСЕ)
ion-selective field effect transistor (ISFET) іоноселективний польовий транзистор
iridium ірідій, -дію
iron 1) *n.* залізо, -за; 2) *a.* залізний
iron ore залізна руда
irradiation опромінення
irregular нерегулярний
irreversible reaction необоротна реакція
irritant подразник, -ка
irritate подразнювати

Kalousec polarography полярографія Калоусека
kaolin каолін, -ну
Kellner-Solvay process процес Кельнера-Сольве
kelvin кельвін
kerosene гас, -су; керосин, -ну
keto form кетоформа
ketohexose кетогексоза
ketone кетон, -ну
ketose кетоза
kiln обпалювальна піч
kilocalorie (kcal) кілокалорія (ккал)
kilogram (kg) кілограм, -ма (кг)

label мітка
labeled atom міченій атом
labelling введення мітки
labile лабільний; нестійкий
laboratory лабораторія

irritating подразливий
isobar ізобара; ізобар, -ра
isobaric separation розділення за сталою тиском
isocyanide ізоціанід, -ду
isoelectric point ізоелектрична точка
isolate ізолювати; виділяти
isolation виділення
isomer ізомер, -ру
isomeric ізомерний
isomerism ізомерія
isomorphic ізоморфний
isomorphism ізоморфізм, -му
isoporous separation розділення за сталою густиноро
isotachophoresis ізотахофорез, -зу
isotherm ізотерма
isothermal ізотермічний
isotope ізотоп, -пу
isotope dilution ізотопне розведення
isotope dilution analysis аналіз методом ізотопного розведення
isotope exchange analysis аналіз методом ізотопного обміну
isotopic ізотопний
isotopic carrier ізотопний носій
isotopic ratio ізотопний склад
isotopic tracer ізотопний індикатор
isotopic weight ізотопна вага
isotropy ізотропія

J
joule джоуль, -ля

K
kinetic method of analysis кінетичний метод аналізу
kinetic theory молекулярно-кінетична теорія
kinetics кінетика
Kipp's apparatus апарат Кіппа
Kjeldahl flask колба К'єльдаля
Kjeldahl nitrogen азот, визначений методом К'єльдаля (*органічний та амонійний азот*)
Kolbe electrolytic reaction електрохімічна реакція Колбے
Kovats retention index індекс утримання Ковача
krypton криpton, -ну

L
laboratory assistant лаборант, -та
laboratory information management system (LIMS) система керування інформацією в лабораторії

laboratory intercomparison study міжлабораторний експеримент
laboratory method лабораторний метод
lachrymator лакриматор, -ра
lactic acid молочна кислота
lactose лактоза
lag теплоізолювати
lagging теплоізоляція
lamellar ламелярний
laminar flow ламінарна течія
lamp лампа
Landolt reaction реакція Ландольта
Landolt reaction method метод Ландольта
lanthanide series ряд лантаноїдів
lanthanum лантан, -ну
laser лазер, -ра
laser desorption mass spectrometry (LDMS) мас-спектральна лазерна десорбція
laser excited atomic fluorescence spectrometry (LEAFS) лазерна атомно-флуоресцентна спектрометрія
Lassaigne test проба Лассена
latent heat захована теплота
latent period латентний період; захований період
lather 1) *n.* піна (мильна); 2) *v.* мілитися
lattice решітка; ґратка
lattice constant стала решітки
laughing gas "сміховий газ"; закис азоту
law закон, -ну
law of constant proportions закон сталості складу
law of mass action закон діючих мас
lawrencium лоуренсій, -сію
layer шар, -ру
Le Chatelier's principle принцип Ле Шательє
leach вищолочувати; вимивати
leaching вищолочення; вимивання
lead свинець, -нію; оліво
lead-calcium bearing alloy бабіт кальцієвий
lead-chamber process камерний процес
leak сочиться; просочуватися
leakage витік, -току
lens лінза
lethal concentration летальна (смертельна) концентрація
leuco base лейкооснова
leuco compound лейкосполук
level рівень, -вня
levorotatory лівообертальний
lewisite люїзіт, -ту

liberate вивільнювати[ся]
liberation вивільнення
ligand ліганд, -ду
light 1) *n.* світло; світіння; 2) *a.* легкий;
 3) *v.* підпалювати
light modulation модуляція світла
lignin лігніна, -ни; деревина, -ни
lime вапно
limestone вапняк, -ку
limit 1) *n.* границя; обмеження; 2) *v.* обмежувати; лімітувати
limit of detection (LOD) межа виявлення
limitation обмеження
limited обмежений
limiting обмежувальний; лімітувальний
line лінія
line spectrum лінійчатий спектр
linear лінійний
linear attenuation coefficient лінійний коефіцієнт ослаблення
linear discriminant analysis (LDA) лінійний дискримінантний аналіз
linear photoelectric absorption coefficient лінійний коефіцієнт фотоелектричного поглинання
linear scattering coefficient лінійний коефіцієнт розсіяння
linear-sweep voltammetry вольтамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу
link зв'язок, -зку
lipometer ліпометр, -ра
lipophobia ліпофобність, -ності
liquation витоплювання; зрідження
liquefaction скраплення; зрідження
liquefy зріджувати
liquid 1) *n.* рідина; 2) *a.* рідкий
liquid chromatography (LC) рідинна хроматографія
liquid extraction рідинна екстракція
liquid sample рідка проба
liquid scintillation detector рідинно-сцинтиляційний детектор
liquid-liquid chromatography (LLC) рідина-рідинна хроматографія
liquid-liquid distribution рідина-рідинний розподіл
liquid-liquid extraction (LLE) рідина-рідинна екстракція
liter (L) літр, -ра (л)
lithium літій, -тію
lithosphere літосфера
litmus лакмус, -су
litmus [test] paper лакмусовий папір
live time живий час
local локальний

local thermodynamical equilibrium (LTE) локальна термодинамічна рівновага
locate локалізувати
location локалізація
lock-in amplifier синхронний підсилювач
logarithm логарифм, -ма
logarithmic mean середнє логарифмічне
log-normal distribution логнормальний розподіл
long range далекий порядок
loss втрата
low-alloy steel низьколегована сталь
low-density polyethylene (LDPE) поліетилен низької густини
low-frequency current низькочастотний струм

macroheterocycle макрогетероцикл, -лу
macromolecule макромолекула
magnesium магній, -нію
magnet магніт, -ту
magnetic магнітний
magnetic resolution розщеплення в магнітному полі
magneton магнетон, -на
main product основний (*цільовий*) продукт
main quantum number головне квантове число
major основний; першорядний
malleability ковкість, -кості
malleable ковкий
maltose мальтоза
manganate манганат, -ту
manganese марганець, -нію; манган, -ну
manufacture 1) *п.* виробництво; 2) *в.* виробляти
marble мармур, -ру
mask маскувати
masking маскування
masking solution маскуючий розчин
mass маса
mass action law закон діючих мас
mass attenuation coefficient масовий коефіцієнт ослаблення
mass-balance equation рівняння матеріального балансу
mass fraction масова частка
mass number масове число
mass spectrograph мас-спектрограф, -фа

low-pressure discharge lamp розрядна лампа низького тиску
low-temperature phosphorescence (LTP) низькотемпературна фосфоресценція
lubricant мастило
luminescence люмінесценція
luminescent люмінесцентний
Luminol люмінол, -лу
lumogallion люмогаліон, -ну
lump шматок, -тка; кусок, -ска
lumpy шматковий
lustre блиск, -ку
lustrous блискучий
lutetium лютецій, -цію
L'vov platform платформа Львова
lyophilic ліофільний
lyophilize ліофілізувати
lyophobic ліофобний
lysol лізол, -лу

M

mass spectrometer мас-спектрометр, -ра
mass spectrometry (MS) мас-спектрометрія (МС)
mass spectroscopy (MS) мас-спектроскопія (МС)
massive масивний
mass-selective detector (MSD) мас-селективний детектор
mass-to-charge ratio відношення маси іона до його заряду
material матеріал, -лу
matrix effect ефект основи; матричний ефект
matrix modifier модифікатор матриці
maximum 1) *п.* максимум, -му; 2) *а.* максимальний
maximum contaminant level (MCL) гранично-допустима концентрація (ГДК)
mean середній
mean free path середній пробіг частинки
measured intensity вимірювана інтенсивність
measured value виміряне значення
measurement вимірювання
measuring cylinder мірний циліндр
measuring instruments pl. засоби вимірювань (ЗВ)
mechanism механізм, -му
median медіана
medicinal product лікарський препарат
medicine медицина
medium pl. media середа; засіб
meitnerium мейнерій, -рю

melt 1) *п.* розплав, -ву; 2) *в.* розплавляти; плавити
melting плавлення; плавка
melting point температура (*точка*) плавлення
membrane мембрана
mendelevium менделевій, -вію
meniscus pl. menisci меніск, -ка
8-mercptoquinoline 8-меркаптохінолін
mercury ртуть; живе срібло
mercury-cathode electrolysis електроліз із ртутним катодом
mercury cathode cell process електроліз із ртутним катодом
mercury film electrode (MFE) ртутний плівковий електрод
mercury spherical electrode ртутний сферичний електрод
mesh меш
meson мезон, -на
metal метал, -лу
metal filament atomizer атомізатор з металевою ниткою
metal loop atomizer атомізатор з металевою петлею
metal ribbon atomizer атомізатор з металевою стрічкою
metallic металічний; металевий (зроблений з металу)
metallic bond металічний зв'язок
metallic crystal металічний кристал
metalloid металоїд, -ду
metallurgical plant металургійний завод
metallurgy металургія
metastable state метастабільний стан
meter (m) метр, -ра (м)
methane метан, -ну
methanol метанол, -лу; метиловий спирт
method метод, -ду
method of standard additions метод добавок
method of least squares метод найменших квадратів
method of measurement метод вимірювання
methyl метил, -лу
methyl isobutyl ketone (MIBK) метилізобутилкетон, -ну (МІБК)
Methyl Red метиловий червоний
methylate метилювати
methylated spirit денатурат, -ту
methylation метилювання
Methylene Blue метиленовий блакитний
metrological assurance метрологічне забезпечення

metrological characteristics pl. метрологічні характеристики
metrology метрологія
micellar міцелярний
micellar electrokinetic chromatography (MEKC) міцелярна електрокінетична хроматографія
micellar liquid chromatography (MLC) міцелярна рідинна хроматографія
micelle міцела
Michler's thioketone тіокетон Міхлера
microanalysis мікроаналіз, -зу
microbalance міковаги, -гів; мікрогерези, -зів
microburette мікробюретка
microchemical мікрохімічний
microgram (μg) мікログрам, -ма (мкг)
microscope мікроскоп, -па
microscopy мікроскопія
microwave мікрохвильовий
microwave oven мікрохвильова піч
middle середній
mild м'який
milk молоко
mill млин, -ну
milligram (mg) міліграм, -ма (мг)
millimeter (mm) міліметр, -ра (мм)
mine 1) *п.* шахта; 2) *в.* розробляти [родовище]
mineral 1) *п.* мінерал, -лу; 2) *а.* мінеральний
mineral acid мінеральна кислота
mineral spring мінеральне джерело
mineralogy мінералогія
minimum 1) *п.* мінімум, -му; 2) *а.* мінімальний
minimum detectable quantity мінімальний вміст, який можна виявити
minimum significant signal мінімальний значущий сигнал
mining розробка родовища
minor другорядний
miscible здатний до змішування
mistake помилка
mix змішувати
mixed scrap and waste складні брухт та відходи
mixed-ligand complex змішанолігандний комплекс
mixing order порядок змішування, порядок додавання (*реагентів*)
mixture суміш, -ши
mobile рухомий; рухливий
mobile phase рухома фаза
mobile-phase composition склад рухомої фази
mobile-phase mass flow rate масова швидкість потоку рухомої фази

mobile-phase modifier модифікатор рухомої фази
mobile-phase pressure тиск рухомої фази
mobile-phase volume flow rate об'ємна швидкість потоку рухомої фази
mobility рухомість, -мості; рухливість, -вості
mode мода
model 1) *n.* модель; 2) *a.* модельний
modelling моделювання
moderate помірний
moderator уповільнювач, -ча
modification модифікація
modify модифікувати
modulation polarography модуляційна полярографія
moist вологий
moisture вологість, -гості
molality моляльність, -ності
molar absorptivity молярний коефіцієнт поглинання
molar activity молярна активність
molar concentration молярна концентрація
molar gas constant універсальна [молярна] газова стала
molar ratio молярне відношення
molar volume молярний об'єм
molarity молярність, -ності
mole моль, -ля
mole fraction мольна частка
molecular молекулярний
molecular crystal молекулярний кристал
molecular emission cavity analysis (MECA) молекулярно-емісійна спектрометрія в порожнині
molecular formula молекулярна формула
molecular mass молекулярна маса
molecular orbital (MO) молекулярна орбіталь (МО)
molecular structure молекулярна структура
molecularity of reaction молекулярність реакції
molecule молекула
molten розплавлений
molybdenum молібден, -ну
monitoring моніторинг, -гу
monoatomic одноатомний

nanogram (ng) нанограм, -ма (нг)
nanometer (nm) нанометр (нм)
naphthalene нафталін, -ну
naphthalene ring нафталінове ядро

monobasic одноосновний
monochromator монохроматор, -ра
monoclinic system моноклінічна система
monocrystal монокристал, -ла
monohydric alcohol одноатомний спирт
monolayer моношар, -ру
monomer мономер, -ра
monosaccharide моносахарид, -ду
monotropic монотропний
monotropy монотропія
monovalent одновалентний
mordant протрава
mortar ступка
mother liquor маточний розчин
motion власний рух
mould 1) *n.* прес-форма; 2) *v.* пресувати
moulding пресування
muffle furnace муфельна піч
multichannel analyzer багатоканальний аналізатор
multicyclic багатоциклічний
multidimensional багатовимірний
multidimensional gas chromatography (MDGC) багатовимірна газова хроматографія
multielement lamp багатоелементна лампа
multiligand complex різнологандний комплекс
multipass system багатоходова система
multiple кратний
multiple dropping electrode множинний краплючий електрод
multiple term мультиплетний терм
multiplicity мультиплетність, -ності
multislot burner багатощілинний пальник
multisweep polarography полярографія з багаторазовою розгортою потенціалу
multivariate мультиваріантний
Murexide мурексид, -ду
mustard gas іприт, -ту
mutagen мутаген, -ну
mutagenicity мутагенність, -ності
mutual interference взаємний заважальний вплив

N

narcotic 1) *n.* наркотик, -ку; 2) *a.* наркотичний

National Institute of Standards and Technology (NIST) Національний інститут стандартів і технологій США
native самородний; саморідний; природний
natural природний
natural radioactivity природна радіоактивність
nature природа
nebulizer розпилювач, -ча
nebulizer with heated spray chamber розпилювач з розпилювальною камерою, що нагрівається
nebulizing system розпилювальна система
neck шийка (*верхня частина пляшки*)
needle голка
negative catalyst негативний каталізатор
neodymium неодим, -му
neon неон, -ну
nephelometric analysis нефелометричний аналіз
neptunium нептуній, -нію
Nernst equation рівняння Нернста
Nessler's reagent реактив Несслера
net ionic equation іонне рівняння
neural networks pl. нейронні мережі
neutral нейтральний
neutralization нейтралізація
neutralize нейтралізувати
neutron нейtron, -ча
neutron activation analysis (NAA) нейтронно-активаційний аналіз
neutron activation analysis with radiochemical separation (RNAA) нейтронно-активаційний аналіз з радіохімічним розділенням
neutron density нейтронна густина
nickel нікель, -лю
nicotinamide adenine dinucleotide (NAD) нікотинамідаденіндинуклеотид, -ду (НАД)
nicotinamide adenine dinucleotide phosphate (NADP) нікотинамідаденіндинуклеотидфосфат, -ту (НАДФ)
niobium ніобій, -бію
nitrate 1) *n.* нітрат, -ту; 2) *v.* нітрувати
nitration нітрування
nitric азотний
nitric acid азотна кислота
nitric oxide азоту окис; азоту оксид
nitride нітрид, -ту
nitrile нітрил, -лу
nitrite нітрит, -ту
nitro compound нітросполука
nitro group нітрогрупа
nitrogen азот, -ту

nitrous азотистий
nitrous oxide азоту окис
nitrous oxide-acetylene flame полум'я закис азоту-ацетилен
nitrozo compound нітровосполука
nobelium нобелій, -лю
noble gas інертний газ; благородний газ
noble metals pl. благородні метали
nomenclature номенклатура
nomogram номограма
non-aqueous неводний
non-aqueous medium неводне середовище
non-destructive неруйнівний
non-electrolyte неелектроліт, -ту
non-ferrous metallurgy кольорова металургія
non-ferrous metals pl. кольорові метали
non-flammable незаймистий
non-ideal неідеальний
non-linear нелінійний
non-linear structure нелінійна структура
non-metal неметал, -лу
non-metallic неметалічний
non-parametric непараметричний
non-polar неполярний
non-polar molecule неполярна молекула
non-reducing sugar невідновлювальний цукор
non-reversible незворотній
non-spectral interference неспектральна перешкода
non-toxic нетоксичний
non-volatile нелеткий
non-volatility нелеткість, -кості
normal нормальній
normal distribution нормальній розподіл
normal salt нормальна (*середня*) сіль
normality нормальність, -ності
novel method новітній (*новий*) метод (*аналізу*)
novel technique новітня (*нова*) методика (*аналізу*)
nuclear ядерний
nuclear activation analysis ядерний активаційний аналіз
nuclear chemistry ядерна хімія
nuclear decay ядерний розпад
nuclear fission ядерний поділ
nuclear fusion ядерний синтез
nuclear magnetic resonance (NMR) ядерний магнітний резонанс (ЯМР)
nuclear reaction ядерна реакція

nuclear weapon test випробування ядерної зброї
nucleon нуклон, -на
nucleus pl. nuclei ядро
nuclide нуклід, -да
number of degrees of freedom число ступенів свободи

observation height висота спостереження
occlusion оклюзія
occupy займати
octahedral октаедричний
octahedral structure октаедрична структура
octahedron октаедр, -ра
octane number октанове число
octet октет, -ту
octet rule правило октету
odor запах, -ху
odoriferous пахучий
odorless непахучий
oil масло (мінеральне); олія (рослинна)
oil refinery нафтопереробний завод
oily маслянистий
olefin олефін, -ну
oleum олеум, -му
oligomer олігомер, -ру
opacity непрозорість, -рості
opalescence опалесценція
opalescent опалесціювальний
opaque непрозорий
open-hearth furnace мартенівська піч
open-hearth process мартенівський процес
optical activity оптична активність
optical conductance оптична провідність
optical emission spectroscopy (OES) оптична емісійна спектроскопія
optical isomer оптичний ізомер
optical isomerism оптична ізомерія
optical multichannel analyzer (OMA) оптичний багатоканальний атомізатор
optical rotation обертання площини поляризації
optically transparent electrode (OTE) оптично прозорий електрод
optimum оптимальний
photoacoustic spectroscopy оптоакустична спектроскопія
orange оранжевий
orbital орбіталь
s-orbital s-орбіталь

number of observation число вимірювань
NutraSweet® аспартам (замінник цукру)
nutrient 1) *n.* поживна речовина; нутрієнт, -та; 2) *a.* поживний

O
p-orbital p-орбіталь
d-orbital d-орбіталь
order порядок, -дку
ordered упорядкований
ordinate ордината
ore руда
organic органічний
orientation орієнтація
original первісний; початковий
orthorhombic system ромбічна система
oscillopolarography осцилополярографія
osmium осмій, -мію
osmosis осмос, -су
osmotic pressure осмотичний тиск
Ostwald's dilution law закон розбавлення Оствальда
outer зовнішній
outer zone зовнішня зона
outlet pressure тиск на виході
outlier викид, -ду (значення, яке різко відрізняється від інших)
outlying observation груба помилка; промах, -ху
overlap 1) *n.* перекривання; 2) *v.* перекривати
overnight на ніч; упродовж ночі
overvoltage перенапруга
oxidant окислювач, -ча; окисник, -ка
oxidation окислення
oxidation number ступінь окислення
oxidation state стан окислення
oxide оксид, -ду
oxidize окисляти
oxidizing окисний; окиснювальний
oxidizing agent окислювач, -ча; окисник, -ка
oxoacid кисневмісна кислота
oxoanion аніон кисневмісної кислоти
oxy-acetylene киснево-ацетиленовий
oxygen кисень, -сню
oxygen cylinder балон з киснем
ozone озон, -ну
ozonolysis озоноліз, -зу

packed column колона з насадкою; колонка з насадкою
packing насадка (в хроматографії)
palladium паладій, -дію
paper chromatography (PC) паперова хроматографія
paraffin парафін, -ну
parameter параметр, -ра
partial pressure парціальний тиск
particle частинка
particle-induced X-ray emission (PIXE) рентгеноспектральний аналіз з протонним збудженням
particle size analysis аналіз частинок за розмірами
particular індивідуальний
pass over пропускати над
passivated пасивований
passivation пасивація
passive пасивний
passivity пасивність, -ності; інертність, -ності
pattern зразок, -ка; шаблон, -ну
pattern recognition розпізнавання образів
Pauli exclusion principle принцип Пауля
p-block elements pl. p-елементи
peak пік, -ка
peak analysis аналіз піка
peak area method метод площини піка
peak diffraction coefficient коефіцієнт максимальної дифракції
peak fitting метод підгонки піка
penetrability проникність, -ності
penetrate проникати
penetrating проникний
penetrometer пенетрометр, -ра
penetrometry пенетрометрія
pentose пентоза
pentyl пентил, -лу
peptide пептид, -ду
peptide bond пептидний зв'язок
perceive сприймати; відчувати
percent процент, -та
percentage relative error відносна похибка в процентах
percentage standard deviation відносне стандартне відхилення в процентах
perceptible сприйнятний; відчутний
perception сприйняття; відчути
perfect досконалій; ідеальний
perfect crystal ідеальний кристал
period період, -ду
periodic періодичний

P
periodic law періодичний закон
periodic system періодична система
periodic table періодична таблиця
periodicity періодичність, -ності
permanent gas постійний газ
permanent hardness постійна твердість; стала твердість
permanganate перманганат, -ту
permanganate titration перманганатометрія
peroxide пероксид, -ду
pestle товкачик, -ка
Petri dish чашка Петрі
petrography петрографія
petrol брит. бензин, -ну
petroleum нафта
pH value водневий показник (pH)
pharmaceutical фармацевтичний
Pharmaceutical Committee Фармацевтичний комітет
pharmaceutical form лікарська форма
pharmaceutical industry фармацевтична промисловість
pharmaceuticals pl. ліки множ.
pharmacist фармацевт, -та
pharmacologist фармаколог, -га
pharmacology фармакологія
pharmacopoeia фармакопея
pharmacopeial monograph фармакопейна монографія
pharmacy фармація
phase фаза
phase diagram фазова діаграма
phase-sensitive alternating-current фазочутлива змінно-струмова інверсійна вольтамперометрія
phenol фенол, -лу
phenolphthalein фенолфталеїн, -ну
phosphorescence фосфоресценція
phosphorimetry фосфориметрія; фосфоресцентна спектрометрія
phosphorus фосфор, -пу
photoacoustic spectroscopy (PAS) фотоакустична спектроскопія
photochemical фотохімічний
photocurrent фотострум, -му
photodetector фотоприймач, -ча
photoelectron spectroscopy fotoелектронна спектроскопія
photoionization detector (PID) fotoіонізаційний детектор
photometry фотометрія
photomultiplier фотопомножувач, -ча

photomultiplier tube (PMT) фотоелектронний помножувач
photon emission yield квантовий вихід випромінювання
photosynthesis фотосинтез, -зу
photosynthesize фотосинтезувати
photosynthetic фотосинтетичний
photovoltaic cell вентильний
 fotoелектричний елемент
physical change фізичне перетворення
physical property фізична властивість
physical state фізичний стан
pickle 1) *n.* розсіл, -солу; 2) *v.* травити
pickling травлення
piece кусок, -ка; шматок, -тка
piezocrystal п'єзокристал, -лу
piezo-electric п'єзоелектричний
pigment пігмент, -ту
pile-up накладення імпульсів
pilot plant експериментальна установка
pinchcock затискач Мора (*для сумових трубок*)
pink рожевий
pipette піпетка
pitch смола, дьоготь, -гтью; пек, -ку
placer platinum самородна платина; шліхова платина
planar плоский
Planck constant константа Планка
plane площа
plane of symmetry площа симетрії
plant установка (*лабораторна*)
plant materials pl. рослинні матеріали
plasma desorption mass spectrometry (PDMS) мас-спектральна плазмова десорбція
plasma jet плазмовий струмінь
plastic 1) *n.* пластмаса; 2) *a.* пластичний
plasticity пластичність, -ності
plasticizer пластифікатор, -ра
plate покривати; наносити покриття
plating нанесення покриття
platinum платина
platinum dish платинова чашка
platinum electrode платиновий електрод
platinum group elements (PGE) pl. елементи платинової групи
plot 1) *n.* графік; діаграма; 2) *v.* будувати графік
plutonium плутоній, -нію
pneumatic пневматичний
pneumatic nebulizer пневматичний розпиловач
poison 1) *n.* отрута; 2) *v.* отруювати
Poisson distribution розподіл Пуассона

polar полярний
polarimeter поляриметр, -ра
polarity полярність, -ності
polarizability поляризованість, -ності
polarization поляризація
polarographic coulometry поляграфічна кулонометрія
polarography поляграфія
polimerize полімеризуватися
polish шліфувати
polled standard deviation сумарне стандартне відхилення
pollutant забруднювач, -ча
pollution забруднення
polonium полоній, -нію
poly(ethylene terephthalate) (PET) поліетилентерефталат, -ту (ПЕТ)
polyatomic багатоатомний
polychlorinated biphenyl (PCB) поліхлорований біфеніл
polychlorinated dibenzofuran (PCDF) поліхлорований дібензофуран
polychlorinated dibenzo-p-dioxin (PCDD) поліхлорований дібензодіоксин
polychromator поліхроматор, -ра
polycyclic поліциклічний
polymer полімер, -ру
polymeric полімерний
polymerization полімеризація
polymorphic поліморфний
polymorphism поліморфізм, -му
polynuclear багатоядерний
polynuclear aromatic hydrocarbon (PAH) багатоядерний ароматичний вуглеводень
polypropylene (PP) поліпропілен, -ну
polysaccharide полісахарид, -ду
polystyrene (PS) полістирол, -лу
polytetrafluoroethylene (PTFE) політетрафтороетилен, -ну; фторопласт, ту; тефлон, -ну
polyunsaturated поліненасичений
polyurethane foam (PUF) пінополіуретан (ППУ)
polyvinyl chloride (PVC) полівінілхлорид, -ду
pool electrode рідкий металевий електрод з великою поверхнею
population генеральна сукупність
population mean математичне сподівання
porosity пористість, -ності
porous пористий
porous pot пориста чашка
porphyrin порфірин, -ну
portable переносний; портативний
portable device переносний пристрій; портативний пристрій
position положення

positron позитрон, -на
post-column reaction післяколонкова реакція
potash fertilizer калійне добриво
potassium калій, -лю
potassium bromide калій бромистий
potassium chloride калій хлористий
potassium iodide калій йодистий
potential 1) *n.* потенціал, -лу; 2) *a.* потенціальний; потенційний
potential drop зменшення потенціалу; зниження потенціалу
potential sweep розгортка потенціалу
potential trough потенціальна яма
potentiometric titration потенціометричне титрування
potentiometry потенціометрія
potentiostatic потенціостатичний
pound фунт, -та
powder порошок, -шку
powder sample порошкова проба
powdered порошкоподібний; товчений
powdered waste порошкоподібні відходи
powdery порошкоподібний
praseodymium празеодим, -му
precious metal дорогоцінний метал
precious metals scrap брухт дорогоцінних металів
precious metals waste відходи дорогоцінних металів
precious stone камінь дорогоцінний
precipitant осаджувач, -ча
precipitate 1) *n.* осад, -ду; 2) *v.* осаджувати
precipitated осаджений
precipitation осадження; атмосферні опади
precipitation reaction реакція осадження
precision відтворюваність, -ності
preconcentration концентрування; попереднє концентрування
precursor вихідний компонент; прекурсор, -ра
preexponential factor передекспоненціальний фактор (*множник*)
preliminary treatment of a sample попередня обробка проби
pre-mix burner пальник з попереднім змішуванням
preparation підготовка; приготування
prepare готувати
preservation консервування
preserve консервувати
preserving консервація
pressure тиск, -ку

pressure drop across the column зниження тиску в колонці
pressure law закон Шарля
pressure/temperature-programmed elution елюювання з програмовними тиском/температурою
pressure-programmed elution елюювання з програмовним тиском
pre-treatment of a sample попередня обробка проби
primary первинний
primary cell гальванічний елемент
primary combustion zone зона первинного згорання
primary radiation первинне випромінювання
primitive structure примітивна структура
principal-components analysis (PCA) метод аналізу основних компонентів (*хемометричний*)
prism призма
probability імовірність, -ності; ймовірність, -ності
probe зонд, -да
procedure методика
process процес, -су
producer gas генераторний газ
product продукт, -ту
programmed elution програмовне елюювання
programmed-current chronopotentiometry хронопотенціометрія з заданою розгорткою струму
promethium прометій, -тію
promote промотувати
promoter промотор, -ра
promotion промотування
propane пропан, -ну
propene пропен, -ну
property властивість, -вости
proportion пропорція
proportional пропорційний
propyl пропіл, -лу
protactinium протактиній, -нію
protective agent захисний агент
protein протеїн, -ну; білок, -лка
proton протон, -на
protonation протонування
proton-induced X-ray emission (PIXE) рентгеноспектральний аналіз з протонним збудженням
protoxide закис, -су; недокис, -су
psychrometer психрометр, -ра
puddling process пудлінгування
pulse amplitude distribution амплітудний розподіл імпульсів

pulse nebulization імпульсне рознесення
pulse polarography імпульсна полярографія
pulsed-discharge lamp імпульсна розрядна лампа
pulverization подрібнення; здрібнення
pulverize подрібнювати
pump насос, -са
pure чистий; вільний від домішок
purification очистка
purified очищений
purify очищати
purity чистота
purple пурпурний

quadratic mean середнє квадратичне
quadrupole квадруполь, -ля
quadrupole time-of-flight mass spectrometry (QTOFMS) квадрупольна час-пролітна мас-спектрометрія
qualitative якісний
qualitative analysis якісний аналіз
qualitative reaction якісна реакція
quality якість, -кості
quality assessment оцінка якості
quality assurance (QA) забезпечення якості
quality characteristics показник якості
quality control (QC) контроль якості
quality management керування якістю
quality manual настанова з якості
quality planning планування якості
quantitation кількісне визначення
quantitative кількісний
quantitative analysis кількісний аналіз
quantitative determination кількісне визначення
quantitative structure-activity relationship (QSAR) кількісна залежність "структуро-активність"

racemate рацемат, -ту
racemic рацемічний
radiant 1) *n.* випромінювач, -ча; 2) *a.* випромінювальний
radiate випромінювати
radiated випроменений
radiation випромінювання; радіація
radiation chemistry радіаційна хімія
radiation counter лічильник випромінювання
radical радикал, -ла
radio opacity непроникність для випромінювання
radioactive радіоактивний

putty замазка
pycnometer пікнометр, -ра
pyramid піраміда
pyramidal піраміdalний
Pyrex® термостійке (термотривке) скло "Нірекс" ("Пайрекс")
pyridin піридін, -ну
pyrite шорти, -ту
pyrocatechol пірокатехін, -ну
Pyrocatechol Violet пірокатехіновий фіолетовий
pyrolysis піроліз, -зу
pyrophosphoric acid пірофосфорна кислота

Q

quantitative structure-property relationship (QSPR) кількісна залежність "структуро-властивість"
quantitatively кількісно
quantity кількість, -кості
quantization error [of a measuring instrument] похибка перервності [засобу вимірювання]; похибка квантування [засобу вимірювання]
quantum chemistry квантова хімія
quantum mechanics квантова механіка
quantum numbers pl. квантові числа
quantum pl. quanta квант, -та
quartz кварц, -цу
quartz glass кварцеве скло
quaternary ammonium salt сіль четвертинної аммонієвої основи
quench тушити; гасити; загартовувати
quenching гасіння; гаргування; загартовування; гарть, -ту
quenching correction поправка на гасіння
quercetin кверцетин, -ну
quicklime негашене вапно

R

radioactive decay радіоактивний розпад
radioactive series радіоактивний ряд
radioactive source радіоактивне джерело
radioactive tracer радіоактивний індикатор
radioactivity радіоактивність, -ності
radioanalytical chemistry радіоаналітична хімія
radiochemical activation analysis радіохімічний активаційний аналіз
radiochemical purity радіохімічна чистота

radiochemical separation радіохімічне розділення
radiochemical yield радіохімічний вихід
radiochemistry радіохімія
radioenzymatic analysis радіоферментний аналіз
radio-frequency glow discharge радіочастотний глюочний розряд
radio-frequency polarography високочастотна полярографія; радіочастотна полярографія
radiography радіографія
radiogravimetric analysis радіогравіметричний аналіз
radioimmunoassay (RIA) радіоімунний аналіз
radioiodination радіоіодування
radioisotope радіоізотоп, -пу
radioisotope dilution analysis аналіз методом радіоізотопного розведення
radioisotope induced X-ray emission analysis рентгеноемісійний аналіз, індукований радіоактивним ізотопом
radiological радіологічний
radiologist радіолог, -га
radiology радіологія
radiolysis радіоліз, -зу
radiometric analysis радіометричний аналіз
radiometric titration радіометричне титрування
radionuclide радіонуклід, -да
radionuclidic purity радіонуклідна чистота
radio-opaque непроникний для випромінювання
radioreceptor assay радіорецепторний аналіз
radiorelease analysis аналіз з виділенням радіоактивності
radium радій, -дію
radius радіус, -са
radon радон, -ну
Raman spectrometry раманівська спектрометрія; спектрометрія комбінаційного розсяяння
Raman spectrum спектр комбінаційного розсяяння; раманівський спектр
random випадковий; безладний
random error of measurement випадкова похибка вимірювання
randomly випадково; безладно; хаотично
range діапазон, -ну
Raoult's law закон Рауля
rapid швидкий
rare elements pl. рідкісні елементи

rare-earth elements pl. (REE) рідкісноземельні елементи
rare-earth metals pl. (REM) рідкісноземельні метали
rate coefficient коефіцієнт швидкості
rate constant константа швидкості
rate of liquid aspiration швидкість засмоктування рідини
rate of liquid consumption витрата рідини
rate of reaction швидкість реакції
ratio відношення
raw materials pl. сировина
react реагувати
reactant реагент, -ту
reacting реагуючий
reaction реакція
reaction order порядок реакції
reaction profile профіль реакції
reaction time час реакції
reaction yield вихід реакції
reactivity реакційна здатність
reading показання
reading error похибка відліку
reagent реактив, -ву; реагент, -ту
real реальний
receiver збірник, -ка; приймач, -ча; ресивер, -ра
recoil віддача
recoil labelling введення мітки методом віддачі
record реєструвати
recording реєстрація; запис, -су
recording device реєструвальний пристрій (засобу вимірювання)
recovery вилучення; реекстракція; відношення " знайдено" / " введено" (у процентах)
recovery factor фактор вилучення
recrystallization перекристалізація
red червоний
red shift червоний зсув
reddish червонуватий
reddish-brown червоно-бурий
red-hot розжарений до червоного
redistribution перерозподіл, -лу
redox potential окислювально-відновний потенціал
redox potentiometric titration окислювально-відновне потенціометричне титрування
redox process окислювально-відновний процес
redox reaction окислювально-відновна реакція
redox series окислювально-відновний ряд
reduce відновлювати; знижати
reducing agent відновник, -ка

reducing atmosphere відновна атмосфера
reducing sugar відновлювальний цукор
reductant відновник, -ка
reduction відновлення
reference beam промінь порівняння
reference electrode електрод порівняння
reference material речовина порівняння
reference solution розчин порівняння
reference-element technique метод внутрішнього стандарту
refine очищати (*переробляти*); рафінувати
refining переробка
reflection grating відбивна решітка
reflux зворотний стік
reflux condenser зворотний холодильник
reflux nebulizer розпилювач із зворотним потоком
reforming риформінг, -ту
refract заломлювати
refractive index (RI) показник заломлення
refractivity показник заломлення
refractometer рефрактометр, -ра
refractoriness вогнетривкість, -кості; тугоплавкість, -кості
refractory 1) *n.* тугоплавка речовина; 2) *a.* вогнетривкий; тугоплавкий
regenerate регенерувати
regression регресія
regular регулярний
regulus корольок, -лька (*зливок*; *злиток металу*)
rejection of outliers виключення (відкидання) грубих помилок
relation співвідношення; залежність, -ності
relationship залежність, -ності
relative відносний
relative atomic mass відносна атомна маса
relative density відносна густина
relative error відносна похибка
relative error of measurement відносна похибка вимірювання
relative formula mass відносна формульна маса
relative humidity (RH) відносна вологість
relative isotopic mass відносна ізотопна маса
relative molecular mass відносна молекулярна маса

relative standard deviation (RSD) відносне стандартне відхилення
relative vapor density відносна густина пари
relative X-ray intensity відносна інтенсивність рентгенівського випромінювання
relax релаксувати
relaxation релаксація
relaxation time час релаксації
release 1) *n.* випуск, -ку; 2) *v.* випускати
release buffer звільнюючий буфер
reliability вірогідність, -ності; достовірність, -ності; надійність, -ності
remote дистанційний; віддалений
removable усувний; змінний
removal усування
remove усувати
renewed electrode оновлюваний електрод
repeatability збіжність, -ності
repeatability of measurements збіжність результатів вимірювань
repeatability standard deviation стандартне відхилення збіжності
repel відштовхувати
replace заміщати
replaced що заміщується
replacement заміщення
replicate measurements *pl.* паралельні вимірювання
reproducibility standard deviation стандартне відхилення повторюваності
repulsion відштовхування
repulsive відштовхувальний
requirements *pl.* вимоги
reservoir резервуар, -ра; водоймище
residual залишковий
residual product залишковий продукт
residual standard deviation залишкова сума відхилень
residue залишок, -шку
resin смола
resist перешкоджати; опиратися; чинити опір
resistance перешкода; опір (*rod.* опору)
resistivity питомий опір
resolution розділення [приладу]
resolution of lines розщеплення ліній [спектра]
resolving power роздільна сила
resonance energy енергія резонансу
resonance neutrons *pl.* резонансні нейтрони
resonance spectrometer резонансний спектрометр

response time час відгуку; час встановлення показу
result результат, -ту
result of measurement результат вимірювання
retain зберігати; утримувати
retard уповільнювати
retardation уповільнення
retarder уповільнювач, -ча
retention утримання; зберігання
retention index індекс утримання
retentivity утримувальна здатність (сорбенту)
retort реторт
return повернутися
reverberatory furnace відбивна піч
reversal обертання
reverse 1) *a.* зворотний; 2) *v.* обертати
reverse aqua regia зворотна царська водка
reverse osmosis зворотний осмос
reversed обернений
reversed [radiochemical] isotope
dilution analysis зворотний [радіохімічний] аналіз методом ізотопного розведення
reversed direct-injection burner обернений прямоточний пальник
reversed-phase high-performance liquid chromatography обернено-фазова високоекспективна рідинна хроматографія (ОФ-ВЕРХ)
reversed-phase liquid chromatography (RPLC) обернено-фазова рідинна хроматографія
reversible оборотний
reversible reaction оборотна реакція
revolve обергати[ся]
rhenium реній, -нію
rhodium родій, -дію

saccharose сахароза; цукрова
safe concentration безпечно концентрація
safety безпека
saline soils *pl.* засолені ґрунти
salinity солоність, -ності
salt сіль (*rod.* солі)
salt bridge сольовий місток
salting out висолювання
salting out agent висолювач
samarium самарій, -рію
sample проба; зразок, -зка
sample beam робочий промінь
sample injection введення проби
sample injector дозатор проби

rhombohedral ромбоедричний
rigid жорсткий; твердий
rim обідок, -ка
ring кільце; ядро
ring chain кільцевий ланцюг
river water річна вода
roast обпалювати
roasted обпалений
robust statistics стійка статистика
rock salt кам'яна сіль
rocking curve крива відбиття
Rockwell hardness твердість за Роквелем
room-temperature fluorescence (RTF) флуоресценція при кімнатній температурі
room-temperature phosphorescence (RTP) фосфоресценція при кімнатній температурі
room-temperature phosphorescence in liquid phase (RTPL) фосфоресценція в рідкій фазі при кімнатній температурі
root mean square deviation середньоквадратичне відхилення
rotate обертати[ся]
rotating electrode обертовий електрод
rotating ring-disk electrode (RRDE) обертовий дисковий електрод
rotation обернення
round off [the number] округляти [число]
rubber гума; каучук, -ку
rubidium рубідій, -дію
ruggedness of method стійкість методики до зміни умов виконання аналізу
rust 1) *n.* іржа; 2) *v.* іржавіти
rusting іржавлення; ржавіння
rusty іржавий
ruthenium рутеній, -нію
rutherfordium резерфордій, -дію

S
sample of limited size проба обмеженого розміру
sample treatment підготовка проби до аналізу (*розкладання проби, розділення компонентів, концентрування*)
sampler пробовідбірник, -ка; прилад для відбирання проб
sampling відбір проби; відбирання проби; пробовідбір, -бору
sand bath піщана баня; пісочна баня
Sandell's sensitivity чутливість за Сенделем
sandwich сандвіч, -ча
sandwich structure сандвічева структура
saponification омилення

saturate насичати
saturated насичений
saturated water vapor pressure тиск
 насиченої водяної пари
saturation насичення
saturation activity активність
 насичення
s-block elements *pl.* s-елементи
scale шкала
scale division поділка шкали
scale expansion розширення шкали
scale model масштабна модель
scandium скандій, -дію
scanning Auger microscopy (SAM)
 сканувальна оже-мікроскопія
scanning electron microscopy (SEM)
 растроva електронна мікроскопія
scanning tunneling microscopy (STM)
 сканувальна тунельна мікроскопія
scattering розсіяння; дисперсія
scattering ability розсювальна
 здатність
Schiff's base основа Шиффа
Schiff's reagent реагент Шиффа
Schrödinger equation рівняння
 Шредінгера
scintillate сцинтилювати
scintillation сцинтиляція
scintillation detector сцинтиляційний
 детектор
scintillator сцинтилятор, -ра
scrap брухт, -ту
screen екран, -на; сито
scrubber скрубер, -ра
scrubbing промивання
scrubbing solution промивний розчин
scum накип, -пу; брудна піна; шлак, -
 ку
seaborgium сіборгій, -гію
seal hermetically загерметизувати
sealed lamp запаяна лампа
seam шов (*prod.* шва); шар, -ру; пласт, -
 ту
seamless безшовний
second секунда
second law of thermodynamics другий
 принцип термодинаміки
second order reaction реакція другого
 порядку
secondary вторинний
secondary amine вторинний амін
secondary combustion zone зона
 вторинного згорання
secondary fluorescence вторинна
 флуоресценція
secondary ion mass spectrometry (SIMS) мас-спектрометрія вторинних
 іонів

secondary radiation вторинне
 випромінювання
second-derivative potentiometric titration потенціометричне титрування з
 реєстрацією другої похідної
sediment осад, -ду; відстій, -тою
sedimentary deposits *pl.* осадові
 відкладення
sedimentation осідання, відстоювання,
 седиментація
selective селективний
selective ion monitoring (SIM)
 селективний моніторинг іонів
selectivity селективність, -ності
selectivity coefficient коефіцієнт
 селективності
selectivity constant константа
 селективності
selectivity factor фактор селективності
selectivity index індекс селективності
selenium селен, -ну
self-absorption самопоглинання
self-absorption factor коефіцієнт
 самопоглинання
self-reversal самообернення
semi-empirical напівемпіричний
semiintegral polarography
 полярографія з напівінтегруванням
 струму
semipermeable напівпроникний
semipermeable membrane
 напівпроникна мембрана
semi-polar link семіполярний зв'язок
semi-quantitative напівкількісний
semivolatile напівлеткий
sensing element датчик, -ка
sensitive чутливий
sensitivity чутливість, -вості
sensor сенсор; датчик, -ка; первинний
 вимірювальний перетворювач
separable роздільний; що розділяється
separate розділяти
separate determination роздільне
 визначення
separated flame розділене полум'я
separating funnel ділильна воронка;
 ділильна лійка
separation розділення
separation factor коефіцієнт
 розділення
separatory funnel ділильна воронка;
 ділильна лійка
sequence послідовність, -ності
sequential послідовний
sequentially послідовно
series ряд, -ду; серія
series of lines спектральні серії
series of potentials ряд напруг
serum сироватка

set of bands група смуг [спектра]
settle осідання; відстоювати
sewage каналізаційні води; стічні води
sewerage каналізація
shake збовгувати; струшувати
shaker струшувач, -ча
shale сланець, -нико
shared electron усупільнений
 електрон
sharing усупільнення
sharpen загострювати
shatter розбивати[ся]
sheet metal листовий метал
shell оболонка
K-shell K-оболонка
L-shell L-оболонка
M-shell M-оболонка
sherardize шерардизувати
sherardizing шерардизація
shielded flame захищене полум'я
shift 1) *n.* зсув, -ву; зміщення; 2) *v.*
 зсувати
short range близький порядок
short-wave короткохвильовий
Shpol'skii spectrometry
 люмінесцентна спектрометрія, заснована
 на ефекті Шпольського
side chain боковий ланцюг
side reaction побічна реакція
Siemens-Martin process мартенівський
 процес
signal-to-noise ratio (SNR) відношення
 сигнал/шум
significance level рівень значущості
significant figures *pl.* значущі цифри
silent discharge тихий розряд
silica діоксид кремнію; кремнезем, -му
silica gel силікагель, -лю
silicon кремній, -нію; силіцій, -цію
silver срібло
silver nitrate нітрат срібла; ляпіс, -су;
 пекольний камень
similar подібний; схожий
similarity схожість
simple простий
simultaneous одночасний
simultaneously одночасно
single bond простий зв'язок;
 одинарний зв'язок; ординарний зв'язок
single-beam system однопроменева
 система
single-electrode plasma
 одноелектродна плазма
single-element lamp одноелементна
 лампа
single-sweep polarography
 полярографія з одноразовою розгорткою
 потенціалу
singlet синглетний терм

siphon сифон, -на
size розмір, -ру
size-exclusion high-performance liquid chromatography ексклюзійна
 високоефективна рідинна хроматографія
slag шлак, -ку
slake гасити (*ватно*)
slaked lime гашене вапно
slaking гасіння; гашення (*ватна*)
slightly soluble малорозчинний
slime шлам, -му
slip plane площина ковзання
slit щілина
slit width ширина щілини
slope нахил, -лу [*прямої*]
slot-burner щілинний пальник
slow combustion повільне згорання
slow potential sweep повільна
 розгортка потенціалу
sludge мул, -лу
slurry завись, -сі; суспензія
smalt кобальтове скло
smell запах, -ху
smelt 1) *a.* плавка; 2) *v.* плавити
Smith-Hieftje background correction
 корекція фону за Смітом-Хіфті
smoke дим, -му
smolder тління; жевріння
soap мило
soapy мильний
soda сода
sodium натрій, -рію
sodium chloride натрій хлористий
sodium silicate силікат натрію
soft м'який
soft water м'яка вода
softened water пом'якшена вода
soil ґрунт, -ту
sol золь, -лю
solid 1) *n.* тверда речовина; 2) *a.*
 твердий
solid electrode твердий електрод
solid electrolyte cell (SEC)
 твердоелектролітна комірка
solid extractant твердий екстрагент
solid sample тверда проба
solidification твердиння
solidify твердіти
solid-phase antibody
radioimmunoassay твердофазний
 радіоімунний аналіз
solid-phase extraction (SPE)
 твердофазна екстракція
solid-phase microextraction (SPME)
 твердофазна мікроекстракція
solid-phase spectrophotometry
 твердофазна спектрофотометрія
solid-solution sample проба твердого
 розчину

solid-state detector напівпровідниковий детектор
solubility розчинність, -ності
solubility product constant добуток розчинності (ДР)
soluble розчинний
solute розчинена речовина
solution розчин, -ну
solvate 1) *n.* сольват, -ту; 2) *v.* сольватувати[ся]
solvation сольватація
Solvay process процес Сольве
solvent розчинник, -ка
solvent extraction рідинна екстракція
solvent front фронт розчинника
solvolysis сольволіз, -зу
sorbent сорбент, -ту
sorption сорбція
source джерело
sources of raw materials *pl.* джерела сировини
Soxhlet extractor екстрактор Сокслета
space простір, -тору
space lattice просторова решітка [кристалу]
space model просторова модель
sparingly soluble важкорозчинний
spark іскра
spark discharge іскровий розряд
spark source mass spectrometry (SSMS) іскрова мас-спектрометрія
spark spectrum іскровий спектр
spatial просторовий
spatula шпатель, -ля
speciation analysis визначення хімічних форм елементів
species *pl.* хімічні форми визначуваного елемента; вид (*організмів*)
specific специфічний
specific activity питома активність
specific density питома густина
specific electrical conductivity питома електропровідність
specific heat at constant pressure теплосмність при постійному тиску
specifications *pl.* специфікація; технічні умови
specifity специфічність, -ності
specimen зразок, -зка
spectral спектральний
spectral band смуга спектра
spectral bandwidth of monochromator спектральна смуга пропускання
spectral continuum безперервний спектр
spectral continuum source джерело безперервного спектра

spectral grade organic solvent органічний розчинник спектральної чистоти
spectral intensity спектральна інтенсивність
spectral interference спектральна перешкода
spectral line source джерело лінійчатого спектра
spectral purity спектральна чистота
spectral resolution спектральнє розділення
spectrochemical buffer спектральний буфер
spectrometer resolution розділення спектрометра
spectrometry спектрометрія
spectrophotometer спектрофотометр, -ра
spectrophotometric analysis спектрофотометричний аналіз
spectrophotometry спектрофотометрія
spectroscopy спектроскопія
spectrum derivative похідний спектр
spectrum *pl.* **spectra** спектр, -ра
spelter технічний цинк; цинковий припій
spent відпрацьований
sphere сфера
spherical сферичний
spintharoscope спінтарископ
spirit спирт, -ту
spontaneous спонтанний
spontaneous combustion самозаймання
spot пляма
spot test краплинна реакція
spout носик, -ка
spray 1) *n.* аерозоль, -лю; 2) *v.* розбрізкувати
spraying розбрізкування
spring water джерельна вода
square planar structure плоска квадратна структура
square pyramidal structure квадратно-піраміdalна структура
square-wave polarography полярографія з прямокутною напругою
squeeze out вижимати; віджимати
stability стабільність, -ності; стійкість, -кості
stability constant константа реакції комплексоутворення; константа стійкості
stabilize стабілізувати
stabilized temperature platform *furnace (STPF)* температурно-стабілізована піч з платформою
stabilizer стабілізатор, -ра
stable стабільний; стійкий
stage стадія

stainless steel нержавіюча сталь
staircase polarography полярографія з ступінчастою розгорткою потенціалу
standard 1) *n.* стандарт, -ту; 2) *a.* стандартний
standard atmospheric pressure нормальні атмосферний тиск
standard calomel electrode (SCE) насичений каломельний електрод
standard deviation стандартне відхилення
standard deviation for counting стандартне відхилення лічіння
standard deviation from grouped data стандартне відхилення для груп даних
standard deviation from paired data стандартне відхилення для пар даних
standard deviation of points about the fitted line стандартне відхилення точок від знайденої залежності
standard deviation of the intercept стандартне відхилення розрахованого значення відрізу, який відсікається на вісі ординат
standard deviation of the slope стандартне відхилення розрахованого нахилу градуювальної кривої
standard electrode potential стандартний електродний потенціал; нормальній електродний потенціал
standard error стандартна похибка
standard hydrogen electrode (SHE) стандартний водневий електрод
standard operating procedure (SOP) стандартна робоча методика (СРМ)
standard reference material (SRM) стандартний зразок (СЗ)
standard solution стандартний розчин
standard temperature and pressure (STP) нормальні умови (273 K, 101 кПа) (н.у.)
standardization стандартизація
standardize стандартизувати
starch крохмаль, -лю
state function функція стану
state of division ступінь подрібнення
state of the art сучасний рівень розвитку (*устаткування, методу тощо*)
static mercury drop electrode (SMDE) статичний ртутний крапельний електрод
stationary phase нерухома фаза
stationary state стаціонарний стан
stationary-electrode voltammetry вольтамперометрія з стаціонарним електродом
steady стійкий
steady state стаціонарний стан
steam водяна пара

steam distillation перегонка з водяною парою
steam trap конденсаційний уловлювач; конденсаційна пастка
steel сталь, -лі
step of reaction ступінь реакції
stereochemistry стереохімія
stereoisomer стереоізомер, -ра
stereoisomerism стереоізомерія
stereospecifically labelled tracer індикатор, міченій стереоспецифічно
steric effect стеричний ефект
steric hindrance просторове утруднення; просторова перешкода
sterically hindered просторово утруднений
still дистилятор, -ра; перегінний апарат
stir перемішувати; мішати
stirrer мішалка
stirring bar якірець магнітної мішалки
stock solution концентрований робочий розчин
stoichiometric стехіометричний
stoichiometry стехіометрія
stop up закупорювати[ся]
stopcock запірний кран
stoppage закупорка
stopped flow method метод зупиненого струменя
stopper заглушка; затулка; пробка
stoppered закупорений; закритий пробкою
storage зберігання (*на складі*)
storage stability стійкість при зберіганні
straight chain нерозгалужений ланцюг
streaming electrode струминний електрод
strength сила
stripping analysis інверсійний аналіз
stripping chronopotentiometry інверсійна хронопотенціометрія (ІХП)
stripping extraction реекстракція
stripping solution реекстрагент
stripping voltammetry інверсійна вольтамперометрія
strong acid сильна кислота
strong base сильна основа
strong electrolyte сильний електроліт
strontium стронцій, -ціо
structural структурний
structural isomerism структурна ізомерія
structure структура
Student's distribution розподіл Стьюдента
subatomic субатомний
sublimate сублімат, -ту

sublimation сублімація
sublime сублімувати
suboxide закис, -су; недокис, -су
subsequent наступний
subsidiary допоміжний
substance речовина
substituent замісник, -ка
substitute заміщати
substitution заміщення
substoichiometric субстехіометричний
substrate субстрат, -ту
succinic acid янтарна кислота;
 бурштинова кислота
sucrose сахароза
suction nebulizer всмоктувальний розпилювач
sufficient достатній
sugar цукор, -ру
sugar substitute замінник цукру
sulfate сульфат, -ту
sulfated ash сульфатна зола
sulfide сульфід, -ту
sulfite сульфіт, -ту
sulfonate сульфувати
sulfonate group сульфогрупа
sulfonation сульфування
sulfonic acid сульфонкислота
sulfur сірка
sulfuric acid сірчана кислота
sulphur брит. сірка
superconductive надпровідний
superconductor надпровідник, -ка
supercooling переохолодження
supercritical fluid надкритичний флюїд
supercritical fluid chromatography (SFC) надкритична флюїдна хроматографія
supercritical fluid extraction (SFE) надкритична флюїдна екстракція
supernatant що відстоюється; відстояний
supersaturate пересичати

tablet таблетка
tableting таблетування; виготовлення таблеток
tabular value таблиця величини
tailing (of a peak) затянутість, -тості (ника)
tamp набивати
tamping набивка
tangent дотична
tank бак, -ка
tantalum тантал, -лу
tap кран, -на
tar дьоготь, -гтю; смола
tarnish тъмяніти

supersaturated пересичений
supersaturation пересичення
supplemental додатковий
supply постачання
support штатив, -ва
support of the catalyst носій катализатора
supported catalyst каталізатор на носії
supramolecular супрамолекулярний
surface 1) *n.* поверхня; 2) *a.* поверхневий
surface tension поверхневий натяг
surfactant поверхнево-активна речовина (ПАР)
surplus надлишок, -шку
surround оточувати
surrounding 1) *n.* оточення; 2) *a.* оточуючий
suspended суспендований; завислий
suspension суспензія
sweetener підсолоджувач, -ча; замінник цукру
symbol символ, -лу
symmetric[al] симетричний
symmetry симетрія
synergic синергічний; синергетичний
synergic effect синергетичний ефект; синергізм, -му
synergism синергізм, -му; синергетичний ефект
synthesis синтез, -зу
synthetic синтетичний
synthetic rubber синтетичний каучук
synthetize синтезувати
syringe шприц, -ца
system система
systematic систематичний
systematic error of measurement систематична похибка вимірювання
systematic names *pl.* систематичні назви

T
tarnish[ing] потъмяніння
tartaric acid винна кислота
tartrate тартрат, -ту
tast polarography таст-поляграфія
taste смак, -ку
tautomer таутомер, -ру
tautomeric таутомерний
tautomerism таутомерія
technetium технецій, -цію
technique методика
technology технологія
Teflon® політетрафтороетилен, -ну; фторопласт, ту; тефлон, -ну
tellurium телур, -ру

temper відпускати; гарчувати
temperature температура
temperature-programmed desorption (TPD) десорбція з програмованою температурою
tempering відпуск, -ку (*металів*)
temporary тимчасовий
temporary hardness тимчасова жорсткість
tend мати тенденцію; мати склонність
tendency тенденція; склонність, -ності
tension натяг, -гу; напруга; пружність, -ності; тиск (*пари*)
teratogenic тератогенний
terbium тербій, -бію
terminate припиняти
termination припинення
terminator обривач ланцюга
termite process алюмотермічний процес
tertiary третинний
tervalent тривалентний
test проба; випробування
test method метод випробування
test paper реактивний папір
test tube пробірка
testing laboratory випробувальна лабораторія
tetragonal system тетрагональна система
tetrahedral тетраедричний
tetrahedron тетраедр, -ра
tetrahydrofuran (THF) тетрагідрофуран, -ну
texture текстура
thallium талій, -лю
theoretical теоретичний
theoretical plate теоретична тарілка
theory теорія
thermal термічний
thermal analysis термічний аналіз
thermal decomposition термічний розклад
thermal desorption mass spectrometry мас-спектральна термічна десорбція
thermal dissociation термічна дисоціація
thermal ionization mass spectrometry (TIMS) мас-спектральна термічна іонізація
thermal lens spectrometry (TLS) термолінзова [лазерна] спектрометрія
thermal neutrons *pl.* теплові нейтрони
thermal pre-treatment попередня термічна обробка (ПТО)
thermochemical термохімічний
thermochemical equation термохімічне рівняння
thermochimistry термохімія

thermodynamic potential термодинамічний потенціал
thermodynamics термодинаміка
thermogravimetric analysis (TGA) термогравіметричний аналіз (ТГА)
thermolabile термолабільний
thermomechanical analysis (TMA) термомеханічний аналіз
thermometer термометр, -ра
thermoplastic термопласт, -ту
thermosetting реактопласт, -ту
thermospray (TSP) терморозпилювальний
thermostable термостабільний
thermostat термостат, -та
thickness товщина
thick-walled товстостінний
thin layer chromatography (TLC) тонкошарова хроматографія
thin layer electrode (TLE) тонкошаровий електрод
thin-walled тонкостінний
thiocarbamide тіокарбамід, -ду; гіосечовина
thiocyanate тіоцианат, -ту; роданід, -ду
thiosulfate тіосульфат, -ту
thiourea тіосечовина; тіокарбамід
third law of thermodynamics третій закон термодинаміки
thixotropic тиксотропний
thixotropy тиксотропія
thorium торій, -рію
three-dimensional (3-D) тривимірний
three-necked flask тригорла колба
three-phase extraction трифазова екстракція
thulium тулій, -лю
time час, -су
time constant постійна часу
time-consuming method тривалий метод (*аналізу*)
timed injector таймований інжектор
time-of-flight (TOF) час-пролітний
time-of-flight mass spectrometry (TOFMS) час-пролітна мас-спектрометрія
tin 1) *n.* олово; ціна; 2) *v.* лудити
tin-lead solder припій олов'яно-свинцевий
tinned луджений; вилуджений
tinning лудіння
tissue тканина (*організму*)
titanium титан, -ну
titrant титрант, -ту
titrate титрувати
titration титрування
titre титр, -ру
titrimetric титриметричний
titrimetry титриметрія

tolerance limit концентрація, нижче якої елемент не заважає визначенню аналіта

toluene толуол, -лу

tongs pl. щипці, -ців

tool інструмент, -та

torsion balance крутильний (торсійний) ваги (терези)

total carbon (TC) загальний вуглець

total hardness of water загальна твердість води

total inorganic carbon (TIC) загальний неорганічний вуглець

total ion current (TIC) повний іонний струм

total organic carbon (TOC) загальний органічний вуглець (ЗОВ)

total sulfur загальна сірка

total-reflection X-ray fluorescence spectrometry (TXRF) рентгенофлуоресцентна спектрометрія з повним відбиттям

toxic токсичний

toxicant токсикант, -та; отрута

toxin токсин, -ну; отрута

trace слід, -ду

trace amounts pl. слідові кількості

trace analysis визначення слідових кількостей

trace metal метал, який зустрічається у вигляді слідів; сліди металу

tracer індикатор (*радіоактивний*)

track трек, -ку

traditional names pl. традиційні назви

transannular bridge місток, з'єднуючий протилежні атоми кільця

trans-configuration транс-конфігурація

transfer переносити

transferable здатний до перенесення

transference перенесення

transform перетворювати

transformation перетворення

trans-isomer транс-ізомер, -ру

transit time час проходження

transition element переходний елемент

transition metal переходний метал

transition of electron проскачування електрона

transition point точка переходу

transition state переходний стан

translucent напівпрозорий

transmutation перетворення (ядерне); трансмутація

transmute перетворювати (ядра елементів)

transparency прозорість, -рості

transparent прозорий

transuranium elements pl. трансуранові елементи

trap уловлювач, -ча; пастка

travel time час подачі

treat обробляти

treatment обробка

trend тренд, -да; закономірність, -ності

triangular-wave polarography полярографія з трикутною розгорткою потенціалу

triangular-wave voltammetry вольтамперометрія з трикутною розгорткою потенціалу

tribasic триосновний

triclinic system триклинина система

trigonal bipyramidal тригонально-біпіраміdalний

trigonal planar площинний тригональний

trigonal pyramidal тригонально-піраміdalний

trihydric (spirit) триатомний (*спирт*)

triple bond потрійний зв'язок

triplet триплет, -ту

tritium тритій, -тію

triturate розтирати в порошок

trituration розтирання в порошок

trivalent тривалентний

trivial names pl. тривіальні назви

trough лоток, -тка

true colloid справжній колоїд

true value істинна величина

tube трубка

tubing трубки (з'єднувальні)

tumor пухлина

tungsten вольфрам, -му

tungsten-filament lamp лампа

розжарювання з вольфрамовою ниткою

turbid мутний; каламутний

turbidimeter турбідиметр, -ра

turbidimetry турбідиметрія

turbulence турбулентність, -ності

turbulent flow турбулентна течія

turn white біліти

turn yellow жовтіти

turning стружка

turpentine терпентин, -ну; скіпидар, -ру

twin electrons пара електронів, яка утворює зв'язок; електрони зв'язку

twin nebulizer подвійний розпилювач

two-dimensional (2-D) двовимірний

two-site immunoradiometric assay двохсайтний радіоімунний аналіз

Ullman reaction реакція Ульмана

ultimate vacuum граничний вакуум

ultracentrifugation ультрацентрифугування

ultrafiltration ультрафільтрація

ultrasonic nebulizer ультразвуковий розпилювач

ultrasound ультразвук, -ку

ultratrace ультраслідовий

ultraviolet (UV) ультрафіолетовий (УФ)

ultraviolet photoelectron spectroscopy ультрафіолетова фотоелектронна спектроскопія

ultraviolet-visible (UV-VIS) ультрафіолетова та видима область спектра

unalloyed вільний від домішок

uncertainty of measurements невизначеність вимірювань

undergo підлягати

undissolved нерозчинений

undissolving нерозчинний

vacuum вакуум, -му

vacuum distillation вакуумна перегонка

vacuum phototube вакуумний фотоелемент

vacuum-pump вакуум-насос

valence валентність, -ності

valence angle валентний кут

valence electron валентний електрон

valence shell валентна оболонка

valency валентність, -ності

value значення; величина

Van Deemter equation рівняння Ван Деемтера

van der Waals bond зв'язок Ван-дер-Ваальса

van der Waals forces pl. ван-дер-ваальсові сили

vanadium ванадій, -дію

Van't Hoff's equilibrium box ящик рівноваги Вант-Гоффа

vapor пара (*речовини*)

vapor density густина пари

vapor pressure тиск пари

vaporization випаровування

vaporize випаровувати[ся]

variable 1) *n.* змінна (*величина*); 2) *a.* перемінний; змінний

Variamine Blue варіаміновий синій

variance дисперсія

variation варіювання

vary варіювати

U

uniform однорідний

uniformity однорідність, -ності

uniformity of weight variation однорідність вагових відхилень

unit член, -на; одиниця (*виміру*)

unit cell елементарна комірка

unite з'єднувати

United States Pharmacopoeia (USP) Фармакопея США

universal універсальний

unpurified неочищений

unsaturated ненасичений

unsaturated fatty acids pl. ненасичені жирні кислоти

unstable нестабільний

unstable equilibrium нестійка рівновага

unsteady state нестационарний стан

uranium уран, -ну

used використаний; відпрацьований; уживаний

U-tube U-подібна трубка

V

vaseline oil вазелінове масло

vat куб, -ба; чан, -на

vegetable oil олія рослинна

verification перевірка

verify перевіряти

vessel посудина

vibration frequency частота вібраційних коливань

vibrational relaxation коливальна релаксація

violet фіолетовий

viscosimeter віскозиметр, -ра

viscosity в'язкість, -кості

viscous в'язкий

visible видимий

visual observations pl. візуальні спостереження

vitamin вітамін; -ну

vitreous склоподібний

volatile леткий

volatility леткість, -кості

volt (V) вольт, -та (В)

voltage напруга

voltmeter вольтметр, -ра; кулонометр, -ра

voltammeter вольтамперметр, -ра

voltmeter вольтметр, -ра

volume об'єм, -му

volumetric analysis об'ємний аналіз; волюметричний аналіз

volumetric flask мірна колба; мірча колба

warm 1) *a.* теплий; 2) *v.* підігрівати
wash промивати
washing промивання
washing liquid промивна рідина
washing soda сода пральна
washing solution промивний розчин
washings pl. промивні води
waste відходи
waste product відходи виробництва
waste water стічна вода
wasteless безвідходний
watch glass годинникове скло
water вода
water bath водяна баня
water cycle круговорот води
water gas водяний газ
water of crystallization
кристалізаційна вода
water softening пом'якшення води
water supply водопостачання
water vapor водяна пара
water vapor pressure тиск водяної пари
water-cooled охолоджуваний водою
water-proof водонепроникний; водозахисний
water-purifying водоочисний
water-soluble водорозчинний
wave хвиля
wave number хвильове число
wavelength довжина хвилі
wavelength dispersion хвильова дисперсія
wavelength-dispersive X-ray fluorescence analysis
рентгенофлуоресцентний аналіз з розділенням за довжиною хвиль
wavelength for maximum transmission of optical filter of monochromator
довжина хвилі в максимумі пропускання оптичного фільтра монохроматора
wax віск (*род.* воску)
weak acid слабка кислота

W
weak base слабка основа
weak electrolyte слабкий електроліт
weakly alkaline слабокужний
weigh важити; зважувати
weighed mean середнє зважене
weighing зважування
weight вага
weld зварювати
weldable steel зварювана сталь
welding зварення; зварювання
wet мокрий; вологий
wet analysis хімічні методи аналізу (як протиставлення фізичним); "мокрий аналіз"
wet carbonization мокре обвуглювання
wet chemistry хімічні методи аналізу (як протиставлення фізичним); "мокра хімія"
wet combustion мокре спалювання
white білий
white alloy білий сплав
white lead білило свинцеве
white-hot нагрітий до біла
wide neck flask широкогорла колба
Williamson's synthesis реакція Вільямсона
Wilzbach labelling введення мітки за Вільбахом
within-run RSD відносне стандартне відхилення результатів ряду послідовних вимірювань (*оцінка збіжності*)
working electrode робочий електрод
World Health Organization (WHO)
Всесвітня організація охорони здоров'я
Woulfe's bottle склянка Вульфа
wrought alloy деформований сплав
wrought iron зварювальне залізо
Wurtz flask перегінна колба
Wurtz reaction реакція Вюрца
Wurtz-Fittig reaction реакція Вюрца-Фіттіга

X-rays pl. рентгенівські промені

yellow жовтий
yellowish жовтуватий
yield вихід; -ходу

Zeeman background correction
зесманівська корекція фону
zeolite process цеолітна обробка
zero drift дрейф нульової лінії
zero setting установлення нуля

Y
yperite іпрат. -ту
ytterbium ітербій. -бію
yttrium іттрій. -рію

Zinc цинк. -ку
zirconium цирконій. -нію
zone зона
zone smelting зонна плавка
zwitterion амфотерний іон

Англійські скорочення та умовні позначення

2-D (two-dimensional) двовимірний
3-D (three-dimensional) тривимірний
AAS (atomic absorption spectroscopy) атомно-абсорбційна спектроскопія (AAC)
ACP (alternating-current plasma) змінно-струмова плазма
ACS (American Chemical Society) Американське хімічне товариство
AED (atomic emission detector) атомно-емісійний детектор
AES (atomic emission spectroscopy) атомно-емісійна спектроскопія (AES)
AFS (atomic fluorescence spectroscopy) атомно-флуоресцентна спектроскопія (AFC)
AOAC (Association of Official Analytical Chemists) Асоціація офіційних хіміків-аналітиків США
ASTM (American Society for Testing and Materials) Американське товариство реактивів та матеріалів
ASV (anodic stripping voltammetry) анодна інверсійна вольтамперометрія
BET (Brunauer-Emmett-Teller adsorption isotherm) ізотерма адсорбції Брунауера-Емметта-Теллера
BL (bioluminescence) біолюмінесценція
BOD (biochemical oxygen demand) біохімічне споживання кисню (БСК)
BP (British Pharmacopoeia) Британська Фармакопея
CARS (coherent anti-Stokes Raman spectroscopy) когерентна антистоксова раманівська спектроскопія
CCC (counter-current chromatography) протиточна хроматографія
CCD (charge coupled device) пристрій із зарядовим зв'язком
CD (circular dichroism) круговий дихроїзм
CE (capillary electrophoresis) капілярний електрофорез
CFA (continuous flow analysis) безперервний протоковий аналіз
CFS pl. CFSs (chlorofluorocarbon) хлорфторвуглець
CI (chemical ionization) хімічна іонізація
CITP (capillary isotachophoresis) капілярний ізотахофорез
CL (chemiluminescence) хемілюмінесценція
cm (centimeter) сантиметр, -ра (см)

COD (chemical oxygen demand) хімічне споживання кисню (ХСК)
CP/MAS (cross-polarization/magic angle spinning) спектроскопія ЯМР з обертанням зразка під магічним кутом і використанням крос-поляризації
CPE (carbon paste electrode) вугільний пастовий електрод
CP-MAS-NMR (cross polarization-magic angle spinning nuclear magnetic resonance) спектроскопія ЯМР з обертанням зразка під магічним кутом і використанням крос-поляризації
CV (cyclic voltammetry) циклічна вольтамперометрія
CVAAS (cold vapor atomic absorption spectrometry) атомно-абсорбційна спектрометрія в холодних парах
CVAFS (cold vapor atomic fluorescence spectrometry) атомно-флуоресцентна спектрометрія в холодних парах
CZE (capillary zone electrophoresis) капілярний зонний електрофорез
D2EHPA (di-(2-ethylhexyl)phosphoric acid) ди-(2-етилгексил)fosфорна кислота
DCP (direct-current plasma) постійно-струмова плазма
DDT (dichlorodiphenyltrichloroethane) дихлордифенілтрихлорметилметан (ДДТ)
DDTC (diethyldithiocarbamate) діетилдітіокарбамат, -ту (ДДТК)
DME (dropping mercury electrode) ртутний крапаючий електрод
DNA (deoxyribonucleic acid) дезоксирибонуклеїнова кислота (ДНК)
DNMR (dynamic nuclear magnetic resonance) динамічний ядерний магнітний резонанс
DO (dissolved oxygen) розчинений кисень
DOC (dissolved organic carbon) розчинений органічний вуглець
DPP (differential pulse polarography) диференційна імпульсна полярографія
DPSV (differential pulse stripping voltammetry) диференційна імпульсна інверсійна вольтамперометрія
DPV (differential pulse voltammetry) диференційна імпульсна вольтамперометрія
DRIFT (diffuse-reflectance infrared Fourier-transform spectroscopy) ІЧ-Фур'є спектроскопія дифузного відбиття
DTA (differential thermal analysis) диференційний термічний аналіз (DTA)

DTC (differential thermal calorimetry) диференційна термічна калориметрія
EC (electrochemical) електрохімічний
ECL (electrogenerated chemiluminescence) електрохемілюмінесценція (ЕХЛ)
EDAX (energy dispersive analysis by X-rays) енерго-дисперсійний рентгенівський аналіз
EDL (electrodeless discharge lamp) безелектродна розрядна лампа
EDXF (energy dispersive X-ray fluorescence) енерго-дисперсійна рентгенівська флуоресценція
ELISA (enzyme-linked immunosorbent assay) твердофазний імуноферментний аналіз
EM (electron microscopy) електронна мікроскопія
emf (electromotive force) електрорушійна сила
EP (European Pharmacopoeia) Європейська Фармакопея
EPA (Environmental Protection Agency) Агенція охорони навколишнього середовища США
EPMA (electron probe microanalysis) електронно-зондовий рентгеноспектральний мікроаналіз
EPR (electron paramagnetic resonance) електронний парамагнітний резонанс (ЕПР)
ETAAS (electrothermal atomic absorption spectroscopy) електротермічна атомно-абсорбційна спектроскопія (ETAAC)
eV (electron-volt) електрон-вольт (eV)
FAAS (flame atomic absorption spectroscopy) полуменева атомно-абсорбційна спектроскопія
FABMS (fast atom bombardment mass spectrometry) мас-спектрометрія з іонізацією прискореними (швидкими) атомами
FAES (flame atomic emission spectroscopy) полуменева атомно-емісійна спектроскопія
FAFS (flame atomic fluorescence spectroscopy) полуменева атомно-флуоресцентна спектроскопія
FDA (Food and Drug Administration) Управління з контролю харчових продуктів і лікарських засобів США
FES (flame emission spectroscopy) полуменева емісійна спектроскопія
FFS (flame fluorescence spectroscopy) полуменева флуоресцентна спектроскопія
FFT (fast Fourier-transform) швидке Фур'є-перетворення

FIA (flow injection analysis) протоково-інжекційний аналіз (ІІА)
FID (flame ionization detector) полуменево-іонізаційний детектор
FOCS (fiber optic chemical sensor) оптоволоконний хімічний сенсор
FPD (flame photometric detector) полуменево-фотометричний детектор
FT-IR (Fourier-transform infrared) ІЧ-спектроскопія з Фур'є-перетворенням
g (gram) грам, -ма (г)
GC (gas chromatography) газова хроматографія
GCE (glassy carbon electrode) скловуглецевий електрод
GFAAS (graphite furnace atomic absorption spectroscopy) атомно-абсорбційний аналіз з атомізацією в графітовій печі
GFC (gel filtration chromatography) гель-фільтраційна хроматографія
GLC (gas-liquid chromatography) газо-рідинна хроматографія
GLP (Good Laboratory Practice) належна лабораторна практика
GMP (Good Manufacturing Practice) належна виробнича практика
GPC (gel permeation chromatography) гель-проникна хроматографія
HCL (hollow cathode lamp) лампа з порожнистим катодом
HDC (hydrodynamic chromatography) гідродинамічна хроматографія
HDPE (high-density polyethylene) поліетилен високої густини
HETP (height equivalent to a theoretical plate) висота, еквівалентна теоретичній тарілці
HG (hydride generation) генерація гідридів
HGA (heated graphite atomizer) графітовий атомізатор, що нагрівається
HPLC (high-performance liquid chromatography) високоефективна рідинна хроматографія (ВЕРХ)
HRCGC (high-resolution capillary gas chromatography) капілярна газова хроматографія високого розділення
IC (ion chromatography) іонна хроматографія
ICP (inductively coupled plasma) індуктивно-зв'язана плазма
ICP-AES (inductively coupled plasma atomic emission spectrometry) атомно-емісійна спектрометрія з індуктивно-зв'язаною плазмою
ICP-MS (inductively coupled plasma combined with mass spectrometry)

detection) мас-спектрометрія з індуктивно-зв'язаною плазмою

id (inner diameter) внутрішній діаметр

IEC (ion-exchange chromatography) іонообмінна хроматографія

INAA (instrumental neutron activation analysis) інструментальний нейтронно-активаційний аналіз (ІНАА)

IP (ion pairing) іон-парний

IPC (ion-pair chromatography) іон-парна хроматографія

IR (infrared) інфрачервоний (ІЧ)

ISE (ion selective electrode) іоноселективний електрод (ІСЕ)

ISFET (ion selective field effect transistor) іоноселективний польовий транзистор

ISO (International Standard Organization) Міжнародна організація з питань стандартизації (ІСО)

IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) Міжнародний союз чистої та прикладної хімії (ІЮПАК)

kcal (kilocalorie) кілокалорія (ккал)

kg (kilogram) кілограм, -ма (кг)

L (liter) літр, -ра (л)

laser (light amplification by stimulated emission of radiation) лазер, -ра

LC (liquid chromatography) рідинна хроматографія

LDA (linear discriminant analysis) лінійний дискримінантний аналіз

LDMS (laser desorption mass spectrometry) мас-спектральна лазерна десорбція

LDPE (low-density polyethylene) поліетилен низької густини

LEAFS (laser excited atomic fluorescence spectrometry) лазерна атомно-флуоресцентна спектрометрія

LIMS (laboratory information management system) система керування інформацією в лабораторії

LLC (liquid-liquid chromatography) рідина-рідинна хроматографія

LLE (liquid-liquid extraction) рідина-рідинна екстракція

LOD (limit of detection) межа виявлення

LOQ (limit of quantitation) межа кількісного визначення

LTE (local thermodynamical equilibrium) локальна термодинамічна рівновага (ЛТР)

LTP (low-temperature phosphorescence) низькотемпературна фосфоресценція

m (meter) метр, -ра (м)

MCL (maximum contaminant level) гранично-допустима концентрація (ГДК)

MDGC (multidimensional gas chromatography) багатовимірна газова хроматографія

MECA (molecular emission cavity analysis) молекулярно-емісійна спектрометрія в порожнині

MEKC (micellar electrokinetic chromatography) міцелярна електрокінетична хроматографія

MFE (mercury film electrode) ртутний плівковий електрод

mg (milligram) міліграм, -ма (мг)

μg (microgram) мікрограм, -ма (мкг)

MIBK (methyl isobutyl ketone) метилізобутилкетон, -ну (МІБК)

MLC (micellar liquid chromatography) міцелярна рідинна хроматографія

mm (millimeter) міліметр, -ра (мм)

MO (molecular orbital) молекулярна орбітал (МО)

MS (mass spectroscopy; mass spectrometry) мас-спектроскопія (МС); мас-спектрометрія (МС)

MSD (mass-selective detector) мас-селективний детектор

NAA (neutron activation analysis) нейтронно-активаційний аналіз

NAD (nicotinamide adenine dinucleotide) нікотинамідаденіндинуклеотид, -ду (НАД)

NADP (nicotinamide adenine dinucleotide phosphate) нікотинамідаденіндинуклеотидфосфат, -ту (НАДФ)

ng (nanogram) нанограм, -ма (нг)

NIST (National Institute of Standards and Technology) Національний інститут стандартів і технологій США

nm (nanometer) нанометр, -ра (нм)

NMR (nuclear magnetic resonance) ядерний магнітний резонанс (ЯМР)

OES (optical emission spectroscopy) оптична емісійна спектроскопія

OMA (optical multichannel analyzer) оптичний багатоканальний атомізатор

OTE (optically transparent electrode) оптично прозорий електрод

PAH pl. PAHs (polynuclear aromatic hydrocarbon) багатоядерний ароматичний вуглеводень

PAS (photoacoustic spectroscopy) фотоакустична спектроскопія

PC (paper chromatography) паперова хроматографія

PCA (principal-components analysis) метод аналізу основних компонентів (математичний)

PCB pl. PCBs (polychlorinated biphenyl) поліхлорований біфеніл

PCDD pl. PCDDs (polychlorinated dibenzo-p-dioxin) поліхлорований дібензодіоксин

PCDF pl. PCDFs (polychlorinated dibenzofuran) поліхлорований дібензофуран

PDMS (plasma desorption mass spectrometry) мас-спектральна плазмова десорбція

PET (poly(ethylene terephthalate)) поліетилентерфталат, -ту (ПЕТ)

PGE (platinum group elements) pl. елементи платинової групи

pH (negative logarithm of the hydrogen ion concentration) водневий показник (рН)

PID (photoionization detector) фотоіонізаційний детектор

PIXE (particle-induced X-ray emission; proton-induced X-ray emission) рентгеноспектральний аналіз з протонним збудженням

pK (negative logarithm of an equilibrium constant) від'ємний логарифм константи рівноваги (рК)

PMT (photo-multiplier tube) фотоелектронний помножувач

PP (polypropylene) поліпропілен, -ну

ppb (parts per billion) мільярдна частка (10^{-9} %)

ppm (parts per million) мільйонна частка (10^{-6} %)

ppt (parts per trillion) трильйонна частка (10^{-12} %)

PS (polystyrene) полістирол, -лу

PTFE (polytetrafluoroethylene) політетрафторетилен, -ну; фторопласт, -ту; тефлон, -ну

PUF (polyurethane foam) пінополіуретан, -ну (ППУ)

PVC (polyvinyl chloride) полівінілхлорид, -ду

QA (quality assurance) забезпечення якості

QC (quality control) контроль якості

QSAR (quantitative structure-activity relationship) кількісна залежність "структурно-активність"

QSPR (quantitative structure-property relationship) кількісна залежність "структурно-властивість"

QTOFMS (quadrupole time-of-flight mass spectrometry) квадрупольна час-пролітна мас-спектрометрія

REE (rare earth elements) pl. рідкісноземельні елементи

REM (rare-earth metals) pl. рідкісноземельні метали

RH (relative humidity) відносна вологість

RI (refractive index) показник залимення

RIA (radioimmunoassay) радіоімунний аналіз

RNAA (neutron activation analysis with radiochemical separation) нейтронно-активаційний аналіз з радіохімічним розділенням

RP-HPLC (reversed-phase high-performance liquid chromatography) обернено-фазова високоефективна рідинна хроматографія (ОФ-ВЕРХ)

RPLC (reversed-phase liquid chromatography) обернено-фазова рідинна хроматографія

RRDE (rotating ring-disk electrode) обертовий дисковий електрод

RSD (relative standard deviation) відносне стандартне відхилення

RTF (room-temperature fluorescence) флуоресценція при кімнатній температурі

RTP (room-temperature phosphorescence) фосфоресценція при кімнатній температурі

RTPL (room-temperature phosphorescence in liquid phase) фосфоресценція в рідкій фазі при кімнатній температурі

SAM (scanning Auger microscopy) сканувальна оже-мікроскопія

SCE (standard calomel electrode) насичений каломельний електрод

SEC (solid electrolyte cell) твердоелектролітна комірка

SEM (scanning electron microscopy) растрова електронна мікроскопія

SFC (supercritical fluid chromatography) надkritична флюїдна хроматографія

SFC-FTIR (coupled supercritical-fluid chromatography-Fourier-transform infrared spectrometry) зв'язані надkritична флюїдна хроматографія-інфрачервона спектрометрія з перетворенням Фур'є

SFC-GC (coupled supercritical-fluid chromatography-gas chromatography) зв'язані надkritична флюїдна хроматографія-газова хроматографія

SFC-MS (coupled supercritical-fluid chromatography-mass spectrometry) зв'язані надkritична флюїдна хроматографія-мас-спектрометрія

SFE (<i>supercritical fluid extraction</i>)	
надкритична флюїдна екстракція	
SFE-GC (<i>coupled supercritical-fluid extraction-gas chromatography</i>)	зв'язані надкритична флюїдна екстракція-газова хроматографія
SFE-LC (<i>coupled supercritical-fluid extraction-liquid chromatography</i>)	зв'язані надкритична флюїдна екстракція-рідинна хроматографія
SFE-SFC (<i>coupled supercritical-fluid extraction-supercritical-fluid chromatography</i>)	зв'язані надкритична флюїдна екстракція-надкритична флюїдна хроматографія
SHE (<i>standard hydrogen electrode</i>)	
стандартний водневий електрод	
SIM (<i>selective ion monitoring</i>)	селективний моніторинг іонів
SIMS (<i>secondary ion mass spectrometry</i>)	мас-спектрометрія вторинних іонів
SMDE (<i>static mercury drop electrode</i>)	статичний ртутний крапельний електрод
SNR (<i>signal-to-noise ratio</i>)	відношення сигнал/шум
SOP (<i>standard operating procedure</i>)	стандартна робоча методика (СРМ)
SPE (<i>solid-phase extraction</i>)	твердофазна екстракція
SPME (<i>solid-phase microextraction</i>)	твердофазна мікроекстракція
SRM (<i>standard reference material</i>)	стандартний зразок (СЗ)
SSMS (<i>spark source mass spectrometry</i>)	іскрова мас-спектрометрія
STM (<i>scanning tunneling microscopy</i>)	сканувальна тунельна мікроскопія
STP (<i>standard temperature and pressure</i>)	нормальні умови (273 K, 101 кПа) (н. у.)
STPF (<i>stabilized temperature platform furnace</i>)	температурно-стабілізована піч з платформою
TC (<i>total carbon</i>)	загальний вуглець
TDMS (<i>thermal desorption mass spectrometry</i>)	мас-спектральна термічна десорбція
TGA (<i>thermogravimetric analysis</i>)	термогравіметричний аналіз (ТГА)
THF (<i>tetrahydrofuran</i>)	тетрагідрофуран, -ну (ТГФ)
TIC (<i>total inorganic carbon; total ion current</i>)	загальний неорганічний вуглець; повний іонний струм

TIMS (<i>thermal ionization mass spectrometry</i>)	мас-спектральна термічна іонізація
TLC (<i>thin layer chromatography</i>)	тонкошарова хроматографія
TLE (<i>thin layer electrode</i>)	тонкошаровий електрод
TLS (<i>thermal lens spectrometry</i>)	термолінзова [лазерна] спектрометрія
TMA (<i>thermomechanical analysis</i>)	термомеханічний аналіз
TOC (<i>total organic carbon</i>)	загальний органічний вуглець (ЗОВ)
TOF (<i>time-of-flight</i>)	час-пролітний
TOFMS (<i>time-of-flight mass spectrometry</i>)	час-пролітна мас-спектрометрія
TPD (<i>temperature-programmed desorption</i>)	десорбція з програмованою температурою
TSP (<i>thermospray</i>)	терморозпиловальний
TXRF (<i>total-reflection X-ray fluorescence spectrometry</i>)	рентгенофлуоресцентна спектрометрія з повним відбиттям
USP (<i>United States Pharmacopoeia</i>)	Фармакопея США
UV (<i>ultraviolet</i>)	ультрафіолетовий (УФ)
UV-VIS (<i>ultraviolet-visible</i>)	ультрафіолетова та видима область спектра
V (<i>volt</i>)	вольт, -та (В)
v/v (<i>volume/volume</i>)	об'ємне відношення; об'ємна концентрація (частка)
w/v (<i>weight/volume</i>)	мас-об'ємне відношення; мас-об'ємна концентрація (частка)
w/w (<i>weight/weight</i>)	масове відношення; масова концентрація (частка)
WHO (<i>World Health Organization</i>)	Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ)
XAD-2 (<i>2-(hydroxymethyl)piperidine</i>)	2-(гідроксиметил)піперидин, -ну
XPS (<i>X-ray photoelectron spectroscopy</i>)	рентгенівська фотоелектронна спектроскопія
XRF (<i>X-ray fluorescence</i>)	рентгенофлуоресцентний аналіз (РФА); рентгеноспектральний флуоресцентний аналіз (РСФА)

Українсько-англійський словник з аналітичної хімії

Близько 4500 слів

A

азоту оксид	nitric oxide
аїнштайній	einsteinium
аква-іон	aqua-ion
активаційний аналіз	activation analysis
активація	activation
активний	active
активний електрод	active electrode
активний інгредієнт ліків	drug substance
активність	activity
активність насищення	saturation activity
активність радіоактивної речовини	activity of a radioactive material
активоване вугілля	activated charcoal; activated carbon
активований	activated
активований комплекс	activated complex
активований стан	activated state
активування	activation
актиній	actinium
акумуляторний елемент	accumulator cell
акцентований терм	accented term
акцептор	acceptor
акцепторна домішка	acceptor impurity
акcesорні (другорядні) мінерали	accessory minerals
аланін	alanine
алізарин	alizarin
алізариновий червоний С	Alizarin Red S
аліфатичний	aliphatic
аліциклічний	alicyclic
аліциклічний ряд	alicyclic series
алкалойд	alkaloid
алкан	alkane
алкен	alkene
алкіл	alkyl
алкілгалогенід	alkyl halide
алкілювання	alkylation
алкін	alkyne
алкіни	acetylenes
алкоголят	alkoxide
алкоксид	alkoxide
алмаз	diamond
алотроп	allotrope
алотропія	allotropy
алхімік	alchemist
алхімія	alchemy
альбумін	albumin
альдегід	aldehyde
альдогексоза	aldohexose
альдоза	aldose
альдольна конденсація	aldol addition

Український алфавіт

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд
Ее	Єє	Жж	Зз	Ии	Іі
Її	Йй	Кк	Лл	Мм	Нн
Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Үү
Фф	Хх	Цц	Чч	Шш	Щщ
Ьь	Юю	Яя			

альфа-випромінювання alpha-emission
 альфа-вуглецевий атом alpha-carbon
 альфа-промені *множ.* alpha-rays
 альфа-частинка alpha-particle
 алюмінієва бронза aluminium gold
 алюміній aluminium; *amer.* aliminum
 алюмінон aluminon
 алюмотермічний процес termite process
 амальгама amalgam
 амальгамувати amalgamate
 амеріцій americium
 аміак ammonia
 аміаковий ammoniacal
 аміачний ammoniacal
 амід amide
 амідогрупа amido group
 амін amine
 аміногрупа amino group
 амінокислота amino acid
 амонал ammonal
 амоній ammonium
 аморфізм amorphism
 аморфний amorphous
 ампер ampere
 амперметр ammeter
 амперометричне титрування amperometric titration
 амперометричне титрування з двома індикаторними електродами amperometric titration with two indicator electrodes
 амперометрія amperometry
 амперометрія з двома індикаторними електродами
 індикаторними електродами amperometry with two indicator electrodes
 амплітуда amplitude
 амплітудний розподіл імпульсів pulse amplitude distribution
 ампула ampoule
 амфотерний amphoteric
 амфотерний іон zwitterion
 аналіз analysis
 аналіз дробною перегонкою fractional analysis
 аналіз з виділенням радіоактивності radiorelease analysis
 аналіз за допомогою розгонки distillation test
 аналіз методом ізотопного обміну isotope exchange analysis
 аналіз методом ізотопного роздедення isotope dilution analysis
 аналіз методом конкурентного зв'язування competitive binding assay
 аналіз методом радіоізотопного роздедення radioisotope dilution analysis
 аналіз піка peak analysis

аналіз спалюванням combustion analysis
 аналізатор analyzer
 аналізувати analyse; *amer.* analyze
 аналіт analyte
 аналітик analyst
 аналітична функція analytical function
 аналітична хімія analytical chemistry
 аналітичний analytical
 аналітичний комплект assay kit
 аналогова модель analogue model
 аналогово-цифровий перетворювач analogue-to-digital converter
 ангідрид anhydride
 ангідрид кислоти acid anhydride
 андростерон androsterone
 анізометричний anisometric
 анізотропія anisotropy
 анілін aniline
 аніліновий барвник aniline dye
 аніон anion
 аніон кисневмісної кислоти oxoanion
 аніоніт anionite; anion exchanger
 аніонообмінник anion exchanger
 анод anode
 анодна інверсійна вольтамперометрія anodic stripping voltammetry (ASV)
 анодна інверсійна кулонометрія з контролльованим потенціалом anodic stripping controlled-potential coulometry
 анодна інверсійна хроноамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу anodic stripping chronoamperometry with linear potential sweep
 анодне окислення anodic oxidation
 анодний anodic
 анодний простір anode chamber
 анодування anodizing
 анодувати anodize
 аноліт anolyte
 аномалія abnormality
 аномальний anomalous; abnormal
 антиген antigen
 антиоксидант antioxidant
 антипірин antipyrine
 антиположення antiposition
 антипротон antiproton
 антисироватка antiserum
 антитіло antibody
 антифриз antifreeze; antifreezing compound
 антрацен anthracene
 антраценове ядро (*кільце*) anthracene nucleus
 антрацит anthracite; hard coal
 апарат Кіппа Kipp's apparatus

апаратура apparatus; equipment
 апатит apatite
 apoфермент apoenzyme
 апроксимація approximation
 аптека drugstore
 арбітраж arbitration procedure
 аргентометричне титрування argentometric titration
 аргентометрія argentometric titration; argentometry
 аргон argon
 ареометр areometer
 арестир arrest; arrestment
 аретувати artest
 арил aryl
 арилювання arylation
 ароматичний aromatic
 ароматичність aromaticity
 арсен arsenic
 арсеназо Arsenazo
 арсенат arsenate
 асиметричний asymmetric[al]
 асиметричний атом вуглецю asymmetric carbon atom
 асиметрія asymmetry
 аскорбінова кислота ascorbic acid
 асоціювати associate
 аспартам aspartame
 аспіратор aspirator
 аспірін aspirin
 аспірірувати aspirate
 астат astatine
 астрохімія astrochemistry
 асфальт asphalt
 атестація attestation
 атестоване значення certified value
 атмосфера atmosphere
 атмосферний тиск atmospheric pressure
 атмосферні опади *множ.* precipitates
 атом atom
 атомізатор atomizer
 атомізатор з вугільною ниткою carbon filament atomizer
 атомізатор з металевою ниткою metal filament atomizer
 атомізатор з металевою петлею metal loop atomizer
 атомізатор з металевою стрічкою metal ribbon atomizer
 атомізація atomization
 атомізувати atomize
 атомістична теорія Дальтона Dalton's atomic theory
 атомна вага atomic weight

атомна маса atomic mass
 атомна одиниця маси atomic mass unit
 атомна орбіталь atomic orbital
 атомна структура atomic structure
 атомна теорія atomic theory
 атомне ядро atomic nucleus
 атомний atomic
 атомний (порядковий) номер atomic number
 атомний радіус atomic radius
 атомність atomicity
 атомно-абсорбційна спектрометрія в холодних парах cold vapor atomic absorption spectrometry (CVAAAS)
 атомно-абсорбційна спектроскопія (AAS) atomic absorption spectroscopy (AAS)
 атомно-абсорбційний аналіз з атомізацією в графітовій печі graphite furnace atomic absorption spectroscopy (GFAAS)
 атомно-емісійна спектрометрія з індуктивно-зв'язаною плазмою inductively coupled plasma atomic emission spectrometry (ICP-AES)
 атомно-емісійна спектроскопія atomic emission spectroscopy (AES)
 атомно-емісійний детектор atomic emission detector (AED)
 атомно-флуоресцентна спектрометрія в холодних парах cold vapor atomic fluorescence spectrometry (CVAFS)
 атомно-флуоресцентна спектроскопія atomic fluorescence spectroscopy (AFS)
 атропін atropine
 ауксохром auxochrome
 ауксохромний auxochromic
 ахроматичний індикатор achromatic indicator
 анетат acetate
 анетатне волокно acetate fibre
 ацетилен acetylene
 ацетиленід acetylidyde
 ацетиленовий (*потрійний*) зв'язок acetylene bond
 ацетильне число acetyl value
 анетомасляна кислота acetobutyric acid
 ацетон acetone
 ацетооцтова кислота acetoacetic acid
 ацил acyl
 ацилхлорид acyl chloride

бабіт babbitt
 бабіт кальцієвий lead-calcium bearing alloy
 багатоатомний polyatomic
 багатовимірна газова хроматографія multidimensional gas chromatography (MDGC)
 багатовимірний multidimensional
 багатоелементна лампа multielement lamp
 багатоканальний аналізатор multichannel analyzer
 багатогонажний хімічний продукт heavy chemical
 багатоходова система multipass system
 багатоциклічний multicyclic
 багатошаровий пальник multislot burner
 багатоядерний polynuclear
 багатоядерний ароматичний вуглеводень polynuclear aromatic hydrocarbon (PAH)
 базисна комірка кристалічної решітки elementary cell
 байпас by-pass
 бак tank
 балансувати balance
 балон cylinder
 балон з киснем oxygen cylinder
 барботер bubbler
 барботування bubbling
 барботувати bubble
 барвник dye
 барій barium
 барійовий baric
 барометр barometer
 батарея battery
 безбарвний colorless
 безвідхідний wasteless
 безводний anhydrous
 безелектродна плазма electrodeless plasma
 безелектродна розрядна лампа electrodeless discharge lamp (EDL)
 безелектродний electrodeless
 беззольний ash free; ashless
 безпека safety
 безперервний протоковий аналіз continuous flow analysis (CFA)
 безперервний спектр spectral continuum
 безпечна концентрація safe concentration
 безрозмірний dimensionless
 безшовний seamless
 бенз(а)пірен benzo[a]pyrene

Б

бензин amer. gasoline; brit. petrol
 бензол benzene
 берилій beryllium
 беркелій berkelium
 беркелій berkelium
 берлінська блакить Berlin blue
 берлінська лазур Berlin blue
 бесемерівський процес Bessemer process
 бета-випромінювання beta-emission
 бета-вуглецевий атом beta-carbon
 бета- положення beta-position
 бета-промені *множ.* beta-rays
 бета-частинка beta-particle
 біамперометрія biampereometry
 бікарбонат bicarbonate
 білий white
 білий сплав white alloy
 білило свинцеве white lead
 біліти turn white
 білок protein
 біметал bimetal
 бімолекулярна реакція bimolecular reaction
 бінарна сполука binary compound
 біогенний biogenic
 біологічний період напіввиведення biological half life
 біолюмінесценція bioluminescence (BL)
 біореактор bioreactor
 біорозклад biodegradation
 біосенсор biosensor
 біосинтез biosynthesis
 біохімік biochemist
 біохімічне споживання кисню biochemical oxygen demand (BOD)
 біохімічний biochemical
 біохімія biochemistry
 біополярний bipolar; dipolar
 бісмут bismuth
 бісульфат bisulfate
 бісульфіт bisulfite
 бітум bitumen
 біуретова проба biuret test
 біхромат dichromate
 благородний газ noble gas
 благородні метали *множ.* noble metals
 блакитний blue
 близький порядок short range
 бліск lustre; brightness
 бліскучий lustrous
 блокова полімеризація bulk polymerization; block polymerization
 боковий ланцюг side chain
 боксит bauxite

бомбардування bombardment
 бомбардувати bombard
 бор boron
 борат borate
 борій bohrium
 борна кислота boric acid
 борний boric
 брильянтовий зелений Brilliant Green
 бродіння fermentation
 бром bromine
 бромат bromate
 бромід bromide
 бромогрупа bromo group
 бромпірогалловий червоний Bromopyrogallol Red
 бромування bromination
 бромувати brominate
 бромфеноловий синій Bromophenol Blue
 броунівський рух Brownian motion; Brownian movement
 брунатний brown
 брухт scrap

брухт дорогоцінних металів precious metals scrap
 будова (хіміча) constitution
 будувати графік plot
 бульбашка bubble
 бура borax
 буре вугілля brown coal
 бурління bumping
 бурштинова кислота succinic acid
 бутадієновий каучук butadiene rubber
 бутан butane
 бутанол butyl alcohol
 бутель bottle
 бутель для кислот carboy; acid carboy
 бутен butene
 бутил butyl
 бутилен butylene
 бутиловий спирт butyl alcohol
 бутирометр butyrometer
 бутирометрія butyrometry
 буфер buffer
 буферна ємність buffer capacity
 буферний розчин buffer solution
 бюретка burette

В

введення мітки за Вільцбахом Wilzbach labelling
 введення мітки методом віддачі recoil labelling
 введення проби sample injection
 вентильний фотогелектричний елемент photovoltaic cell
 взаємодія interaction
 вибіркове стандартне відхилення estimated standard deviation
 вибух explosion
 вибухати explode
 вибухова речовина explosive
 вибуховий explosive
 виварювання digestion
 виварювати digest
 виведений derived
 вивільнення liberation
 вивільнювати[ся] liberate
 вивітрювання efflorescence
 вивітрюватися effloresce
 виводити derive
 видалення газів degassing
 видавляти повітря deaerate
 видимий visible
 виділення isolation
 виділяти give off; isolate
 вижимати squeeze out
 визивати cause
 визначати determine
 визначати поняття define
 визначення determination

визначення поняття definition
визначення твердості за Бринелем Brinell test
визначення хімічних форм елементів speciation analysis
визначувана речовина analyte
визначуваний determined
викнід (значення, яке різко відрізняється від інших) outlier
викликаний caused
виключати except; exclude
виключення exception; exclusion
виключення (відкидання) грубих помилок rejection of outliers
використаний used
вилуджений tinned
вилучати extract
виличення recovery; extraction
вимивання leaching; ablation
вимивати leach
вимірювана інтенсивність measured intensity
вимірювання measurement
вимірюне значення measured value
вимоги *множ.* requirements
виморожування freezing out
виморожувати freeze out
виникати arise
винна кислота tartaric acid
вінятковий exclusive
випадкова похибка вимірювання random error of measurement
випадковий chance; random; accidental
випадково by chance; randomly
випадок case; chance
випарений evaporated
випарна чашка evaporating dish
випаровування vaporization; evaporation
випаровувати[ся] evaporate; vaporize
випаровування evaporation
випарювати evaporate; boil down
виправлена інтенсивність corrected intensity
випробувальна лабораторія testing laboratory
випробування test
випробування ядерної зброї nuclear weapon test
випроменений radiated
випромінювальний radiant
випромінювання emission; radiation
випромінювати emit; radiate
випромінювач emitter; radiant
випуск release
випускати release
виробляти manufacture
виробництво manufacture
вироджена орбіталь degenerate orbital

вирування bumping
високоефективна рідинна хроматографія (ВЕРХ) high-performance liquid chromatography (HPLC)
висококиплячий high-boiling
високолегована сталь high-alloy steel
високомолекулярний high-molecular
високопотоковий ядерний реактор high-flux nuclear reactor
високочастотна кондуктометрія high-frequency conductometry
високочастотна полярографія radio-frequency polarography
високочастотне кондуктометричне титрування high-frequency conductometry titration
високочастотний струм high-frequency current
високочутливий highly sensitive
висоловання salting out
висоловач salting out agent
висота вхідної шілини monoхromator entrance-slit height of monochromator
висота спостереження observation height
висота, еквівалентна теоретичній тарілці height equivalent to a theoretical plate (NETP)
висушений dried
висушування drying; desolvation
висяча крапля hanging drop
витік leakage
вітіснений displaced
вітіснення displacement
вітіснити displace
вітоплювання liquation
вітрата рідини rate of liquid consumption
вітяжна шафа hood
вихід yield
вихід за струмом current efficiency
вихід реакції reaction yield
вихід флуоресценції fluorescence yield
вихідний (початковий) initial
вихлопний газ exhaust gas
вихрова мішалка vortex agitator
вища валентність absolute valency
вищолочення leaching
вищолочувати leach
виявлення detection
виявляти detect
відбивна піч reverberatory furnace
відбивна решітка reflection grating
відбирання проби sampling
відбілювання bleaching
відбілювати bleach
відбілювач bleach

відбір контрольної проби control sampling
відбір проби sampling
відбір проби склянкою bottle sampling
відбір проби черпаком dipper sampling
відводна трубка delivery tube
віддача recoil
віджимати squeeze out
відкладення deposit; deposition
відкривати detect
відмупування elutriation
відновлення reduction
відновлення в кислому середовищі acid reduction
відновлювальний цукор reducing sugar
відновлювати reduce
відновна атмосфера reducing atmosphere
відновник reducing agent; reductant
відносна атомна маса relative atomic mass
відносна вологість relative humidity (RH)
відносна густина relative density
відносна густина пари relative vapor density
відносна ізотопна маса relative isotopic mass
відносна інтенсивність
рентгенівського випромінювання relative X-ray intensity
відносна молекулярна маса relative molecular mass
відносна похибка relative error
відносна похибка в процентах percentage relative error
відносна похибка вимірювання relative error of measurement
відносна формульна маса relative formula mass
відносне стандартне відхилення relative standard deviation (RSD)
відносне стандартне відхилення в процентах percentage standard deviation
відносний relative
відношення ratio
відношення сигнал/шум signal-to-noise ratio (SNR)
відпаливати anneal
відповідати correspond
відпрацьований used; spent
відпуск (металів) tempering
відпускати temper
відрізок, який відсікають на вісі ordinate intercept

відосна колба для фільтрування filtering flask
відстій sediment; bottoms
відстоювання sedimentation
відстоюватися settle
відстояний supernatant
відтворений duplicated
відтворюваність precision
відтворюваність лічіння counting precision
відтворювання duplication
відтворювати duplicate
відфільтрований (що залишився на фільтрі) caught on a filter
відхилення deviation
відхилення потоку flux perturbation
віходи виробництва *множ.* waste product
віходи дорогоцінних металів *множ.* precious metals waste
віходи *множ.* waste
вічувати perceive
відчутний perceptible
відчуття perception
відштовхувальний repulsive
відштовхування repulsion
відштовхувати repel
відщеплення elimination
візуальні спостереження *множ.* visual observations
вільна енергія free energy
вільна енергія Гіббса Gibbs free energy
вільна фракція free fraction
вільний від домішок unalloyed; pure
вільний радикал free radical
вірогідність reliability
віск wax
віскозиметр viscosimeter
вісмут bismuth
вісь axis
вітамін vitamin
вказувати indicate
включення inclusion
власний рух motion
властивість property
вміст content
внутрішньокомплексна сполука chelate
внутрішній internal; inner
внутрішній діаметр inner diameter (id)
внутрішній стандарт internal standard
внутрішньомолекулярні сили *множ.* intramolecular forces
внутрішньоядерний intranuclear
внутрішня зона inner zone
вогненебезпечний inflammable
вогнетривкий refractory; fireproof
вогнетривкість refractoriness

вода water
 водень hydrogen
 водневий електрод hydrogen electrode
 водневий зв'язок hydrogen bond
 водневий показник (pH) pH value
 водний aqueous
 водний розчин aqueous solution
 водозахисний water-proof
 водоймище reservoir
 водонепроникний water-proof
 водоочисний water-purifying
 водопостачання water supply
 водорозчинний water-soluble
 водорость alga (множ. algae)
 водяна баня water bath
 водяна пара water vapor; steam
 водяний газ water gas
 вологий humid; moist; wet
 вологість humidity; moisture
 волокно fibre; fiber
 вольт (В) volt (V)
 вольтаметр voltameter
 вольтамперметр voltammeter
 вольтамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу linear-sweep voltammetry
 вольтамперометрія з лінійною розгорткою потенціалу та інтегруванням струму методом згортки convolution integral linear-sweep voltammetry
 вольтамперометрія з стаціонарним електродом stationary-electrode voltammetry
 вольтамперометрія з трикутною розгорткою потенціалу triangular-wave voltammetry
 вольтметр voltmeter

гадоліній gadolinium
 газ gas
 газгольдер gas-holder; gasometer
 газ-носій carrier gas
 газова піпетка gas pipette; bulb pipette
 газова стала gas constant
 газова хроматографія gas chromatography (GC)
 газований aerated
 газове підсилення gas amplification
 газовий gaseous
 газовий пропорційний детектор gas-proportional detector
 газові закони множ. gas laws
 газозбірний циліндр gas-jar
 газометр gasometer; gas-holder
 газоподібний gaseous

вольфрам tungsten
 воронка funnel
 впливати influence
 виорсування injection
 вирискування injection
 вирискувати inject
 Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) World Health Organization (WHO)
 вемоктувальний розпилювач suction nebulizer
 вставляти insert
 вторинна флуоресценція secondary fluorescence
 вторинне випромінювання secondary radiation
 вторинний secondary
 вторинний амін secondary amine
 втрата loss
 втрати лічіння множ. counting loss
 вугілля coal
 вугілля, яке коксується coking coal
 вугільний coal
 вугільний пастовий електрод carbon paste electrode (CPE)
 вуглеватий carbonaceous
 вуглевод carbohydrate
 вуглеводень hydrocarbon
 вуглецева сталь carbon steel
 вуглецевий carbonic; carbonaceous
 вуглецевий ланцюг carbon chain
 вуглецевий скелет carbon skeleton
 вуглець carbon
 вулканізація vulcanization
 вулканізувати vulcanize
 в'язкий viscous
 в'язкість viscosity

Г
 газо-рідинна хроматографія gas-liquid chromatography (GLC)
 галій gallium
 галоген halogen
 галогенід halide
 галогенування halogenation
 галун alum
 гальванічний елемент galvanic cell
 гальванічно покритий electroplated
 гальванометр galvanometer
 гальваностегія electroplating; galvanostegy
 гальванотехніка electroplating
 гальмівна здатність електронів electron stopping power
 гама-випромінювання gamma-radiation

гама-випромінювання захоплення capture gamma-radiation
 гама-вуглецевий атом gamma-carbon
 гама-позиція gamma-position
 гама-променії множ. gamma-rays
 гарячий quenching
 гарячальне масло annealing oil
 гарячання quenching
 гаряча камера hot cell
 гарячий hot
 "гарячий" атом hot atom
 гарячий порожністий катод hot hollow cathode
 гарячий спай (термопару) hot junction
 гас kerosene
 гасити quench; extinguish
 гасити (ванно) slake
 гасій hassium
 гасіння quenching
 гасіння (ванна) slaking
 Гаусовий розподіл Gaussian distribution
 гафній hafnium
 гашене вапно slaked lime
 гашення (ванна) slaking
 гексагональна система hexagonal system
 гексагональна щільна упаковка hexagonal close packing
 гексацианоферрат hexacyanoferrate
 гексоза hexose
 гелеутворення gelation
 гелій helium
 гель gel
 гель-проникна хроматографія gel permeation chromatography (GPC)
 гель-фільтраційна хроматографія gel-filtration chromatography
 генеральна сукупність population
 генератор generator
 генератор крапель drop generator
 генераторний газ producer gas
 генерація гідридів hydride generation (HG)
 генерувати generate
 геометрична ізомерія geometric[al] isomerism
 геометричний ізомер geometric[al] isomer
 геометричний фактор geometry factor
 геохімія geochemistry
 гербіцид herbicide
 германій germanium
 герметично закритий hermetically sealed
 гетероатом heteroatom
 гетероатомний heteroatomic
 гетерогенний heterogenous

гетерогенність heterogeneity
 гетерометалличний heterometallic
 гетероморфний heteromorphic
 гетерополікислоти множ. heteropoly acids
 гетероциклічне ядро heterocycle
 гетероциклічний heterocyclic
 гібридизація hybridization
 гібридний метод аналізу hyphenated technique
 гіантська [каркасна] структура giant structure
 гіантський молекулярний кристал giant molecular crystal
 гігрометр hygrometer
 гігроскопічний hygroscopic
 гігроскопічність hygroscopicity
 гідрат hydrate
 гідратація hydration
 гідратований hydrated
 гідратувати[ся] hydrate
 гідродинамічна вольтамперометрія hydrodynamic voltammetry
 гідродинамічна хроматографія hydrodynamic chromatography (HDC)
 гідрозоль hydrosol
 гідрокарбонат bicarbonate; hydrogen carbonate
 гідроксид hydroxide
 гідроксид-іон hydroxide ion
 гідроксильна група hydroxyl group
 гідроліз hydrolysis
 гідролізувати hydrolyze
 гідросульфат bisulfate; hydrogen sulfate
 гідросульфіт bisulfite; hydrogen sulfite
 гідросфера hydrosphere
 гідрофільний hydrophilic
 гідрофільність hydrophilicity
 гідрофобізація hydrophobization
 гідрофобний hydrophobic
 гідрофобність hydrophobicity
 гідрування hydrogenation
 гідрувати hydrogenate
 гіпотеза hypothesis
 гірки множ. balance weights
 гіркий bitter
 глина clay
 глинозем alumina
 глицерин glycerol
 гліцинкрезоловий червоний Glycinecresol Red
 глюкоза glucose
 гниття decay
 гнучкий flexible
 годинникове скло watch glass; clock glass
 голка needle

головне квантове число main quantum number
голчастий acicular
гольмій holmium
гомогенізувати homogenize
гомогенний homogeneous
гомогенність homogeneity
гомолог homologue
гомологічна послідовність homology sequence
гомологічний homologous
гомологічний ряд homologous series
горіння burning; combustion
горіти burn
гормон hormone
горючий combustible
готувати prepare
гравіметричний аналіз gravimetric analysis
гравіметрія gravimetry
градуований graduated
градус degree
градуування calibration; graduation
грам (г) gram (g)
грам-молекула gram molecule
грам-молекулярний об'єм gram-molecular volume
гранецентрована решітка face-centered lattice
границя limit
границний вакуум ultimate vacuum
границно-допустима концентрація (ГДК) maximum contaminant level (MCL)

Г

гранула granule
грунтулярний granular
грани кристала crystal face; face of crystal
графік plot; graph
графіт graphite
графітова піч з подвійною трубкою double tube graphite furnace
графітова стрижнева піч graphite-rod furnace
графітова трубчаста піч graphite-tube furnace
графітовий атомізатор, що нагрівається heated graphite atomizer (HGA)
графітовий електрод graphite electrode
графітовий чашковий атомізатор graphite-cup atomizer
графічна формула graphic formula
графічний graphical
грибки *mnoж.* fungi
груба помилка outlying observation
група group
група з розгалуженим ланцюгом branched chain group
група смуг [спектра] set of bands
групова реакція group reaction
гума rubber
гумінова кислота humic acid
густина density
густина пари vapor density

Грунт ground; soil

далекий порядок long range
 дальтонід daltonide
дативний зв'язок dative bond
датування за вуглецем-14 carbon-14 dating
датчик sensor; sensing element
двобарвний dichroic
дновалентний bivalent; divalent
дновимірний two-dimensional (2-D)
дновісний biaxial
двозаломний birefringent; double refracting
двохольоровий dichroic
двоокис dioxide
днопроменева система double-beam system
двохатомна основа diacid base
двохатомний diatomic; diatomic
двохосновна кислота dibasic acid; diatomic acid; diprotic acid

Д

двохосновний dibasic
двохосьовий biaxial
двохсайтний радіоімунний аналіз two-site immunoradiometric assay
двоочастотна полярографія double-tone polarography
двойядерний dinuclear
дегазація degassing
дегалогенування dehalogenation
дегалогенувати dehalogenate
дегідратація dehydration
дегідратувати dehydrate
дегідрування dehydrogenation
дегідрувати dehydrogenate
деградація degradation
дезактивація deactivation
дезоксирибонуклеїнова кислота (ДНК) deoxyribonucleic acid (DNA)
деіонізований deionized
деіонований deionized

дейтеріса корекція фону deuterium background correction; continuum-source background correction
дейтерій deuterium
декантація decantation; decanting
декантувати decant
декремент decrement
дектрин dextrin
дектроза dextrose
делокалізована молекуляриза delocalization
орбіталь delocalized molecular orbital
делокалізовані електрони *mnoж.* delocalized electrons
дельта-вуглецевий атом delta-carbon
дельта-позиція delta-position
демодуляційна полярографія demodulation polarography
денатурат denatured alcohol
денатурація denaturation
денаурований denatured; denaturated
деполяризація depolarization
деполяризувати depolarize
деревнє вугілля charcoal
Державна Фармакопея України (ДФУ) Ukrainian State Pharmacopoeia
Державний стандарт України (ДСТУ) Ukrainian State Standard
десорбція desorption
десорбція з програмовою температурою temperature-programmed desorption (TPD)
деструктивна перегонка destructive distillation
деталь detail
детальній detailed
детектор detector
дetergent detergent
детонатор detonator
детонувати detonate
дефлегматор condenser
деформований сплав wrought alloy
дециметр (дм) decimeter
джерела сировини *mnoж.* sources of raw materials
джерело source
джерело безперервного спектра spectral continuum source
джерело лінійчатого спектра spectral line source
джерело струму current source
джерельна вода spring water
джоуль joule
ди-(2-етилгексил)fosфорна кислота di-(2-ethylhexyl)phosphoric acid (D2EHPA)
дивініловий каучук divinyl rubber
дизельне паливо Diesel fuel
дим fume; smoke
димер dimer
димеризуватися dimerize

димерізація dimerization
димерний dimeric
диметилглюксим dimethylglyoxime
диміти fume
димляча сірчана кислота fuming sulfuric acid
димлячий fuming
димові гази *mnoж.* flue gases
диморфізм dimorphism
диморфний dimorphic
диморфність dimorphism
димохід flue
динамічна алотропія dynamic allotropy
динамічна рівновага dynamic equilibrium
динамічний ядерний магнітний резонанс dynamic nuclear magnetic resonance (DNMR)
диполь dipole
диполь-дипольні сили *mnoж.* dipole-dipole forces
дипольний dipole
дипольний момент dipole moment
диполярний dipolar
дисахарид disaccharide
дисипація dissipation
дисковий фільтр disc filter
дискримінантний аналіз discriminant analysis
дисоціація dissociation
дисоціювати dissociate
диспергатор disperser
диспергований dispersed
диспергувати disperse
диспергуючий disperse; dispersive;
dispersing
дисперсійна фаза disperse phase
дисперсійне середовище dispersion medium
дисперсійний disperse; dispersive;
dispersing
дисперсійні сили *mnoж.* dispersion forces
дисперсія dispersion; (*математична*) variance
дисперсійний disperse
диспрозій dysprosium
диспропорціонування disproportionation
дистанційний remote
дистильована вода distilled water
дистильований distilled
дистиллят distillate
дистиллятор still
дистилляція distillation
дитизон dithizone
дифенілсечовина diphenyl urea
диференціальний differential

диференціація differentiation
диференційна амперометрія differential amperometry
диференційна вольтамперометрія differential voltammetry
диференційна імпульсна вольтамперометрія differential pulse voltammetry (DPV)
диференційна імпульсна інверсійна вольтамперометрія differential pulse stripping voltammetry (DPSV)
диференційна імпульсна полярографія differential pulse polarography (DPP)
диференційна полярографія differential polarography
диференційна потенціометрія differential potentiometry
диференційна термічна калориметрія differential thermal calorimetry (DTC)
диференційне потенціометричне титрування differential potentiometric titration
диференційний differential
диференційний термічний аналіз (ДТА) differential thermal analysis (DTA)
диференційний термогравіметричний аналіз (ДТГ) differential thermogravimetric analysis
диференціювати differentiate
дифракційна гратка diffraction grating
дифракційна решітка diffraction grating
дифракція diffraction
дифракція на кристалі crystal diffraction
дифузія diffusion
дифузний diffuse
дифундувати diffuse
дихлордифенілтрихлорметилметан (ДДТ) dichlorodiphenyltrichloroethane (DDT)
дихлоретан dichloroethane
дихроїзм dichroism
діаграма (графік) plot; graph
діазосполука diazo compound
діаліз dialysis
діалізувати dialyse
діамагнітний diamagnetic
діамантовий зелений Brilliant Green
діаморфізм diamorphism
діапазон range
діафрагма diaphragm
діелектрик dielectric
діелектрична проникність dielectric constant
діелектричний dielectric

діелектрометричне титрування dielectrometric titration
діелектрометрія dielectrometry
дітилдітиокарбамат (ДДТК) diethyldithiocarbamate (DDTC)
дітиловий ефір diethyl ether
дієновий ряд diene series
дікарбонова кислота dicarboxylic acid
ділільна воронка separatory funnel
ділільна лійка separatory funnel
діоксан dioxan
діоксид кремнію silica
дія action
дно bottom
добриво fertilizer
добуток розчинності (ДР) solubility product constant
довжина зв'язку bond length
довжина хвилі wavelength
довірчий інтервал confidence interval
довколишній ambient
додавати add
додавати поступово add gradually
додатковий additional; supplemental
доза dose
дозатор проби sample injector
дозування dosage
дозувати dose
докладати add; apply
докладний detailed
доломіт dolomite
доменна піч blast furnace
домішка impurity
домішувати admix
донний bottom
донор donor
донорна домішка donor impurity
донорний атом donor atom
допоміжний електрод auxiliary electrode
допоміжний auxiliary; subsidiary
дорогоцінний метал precious metal
досконалій perfect
дослідження research; investigation
досліджувати investigate
достатній sufficient
достовірність reliability
доступний available
дотична tangent
дочірній продукт daughter product
дрейф drift
дрейф нульової лінії zero drift
дрібнозернистий fine [grained]
дробити crush; mince
дробна кристалізація fractional crystallization
дробна перегонка fractional distillation
другий принцип термодинаміки second law of thermodynamics

другорядний secondary; minor
друзова структура drusy structure
дублет doublet
дубній dubnium

дуга між вугільними електродами carbon arc
дуговий спектр arc spectrum
дъготъ tar; pitch
дюйм inch

E

електрична нагрівальна плитка electric hot plate
електричне поле electric field
електричний заряд electric[al] charge
електричний струм current
електровалентний зв'язок electrovalent bond
електровалентність electrovalency
електровиділення electroseparation
електровиділення з контролюванням потенціалом controlled-potential electroseparation
електрогенерований electrogenerated
електрографіметрія electrogravimetry
електрографіметрія з контролюванням потенціалом controlled-potential electrogravimetry
електрографія electrography
електрод electrode
електрод порівняння reference electrode
електродіаліз electrodialysis
електродна функція electrode response
електродний потенціал electrode potential
електрокоагуляція electrocoagulation
електроліз electrolysis
електроліз із ртутним катодом mercury-cathode electrolysis
електролізувати electrolyse
електроліт electrolyte
електролітична комірка electrolytic cell
електролітичний electrolytic
електромагнітна хвиля electromagnetic wave
електромагнітне поле electromagnetic field
електрон electron
s-електрон s-electron
p-електрон p-electron
d-електрон d-electron
f-електрон f-electron
електрон-вольт (eВ) electron-volt (eV)
електронегативний electronegative
електронегативність electronegativity
електрони зв'язку bonding electrons; twin electrons
електронна густина electron density

електронна конфігурація electron configuration
 електронна мікроскопія electron microscopy (EM)
 електронна оболонка electron shell
 електронна пара electron pair
 електронна хмара electron cloud
 електронний парамагнітний резонанс (ЕПР) electron paramagnetic resonance (EPR)
 електронно-зондовий рентгеноспектральний мікроаналіз electron probe microanalysis (EPMA)
 електроосадження electrodeposition; electric precipitation
 електроосмос electroosmosis
 електропозитивний electropositive
 електропровідність electrical conductivity
 електрорушійна сила electromotive force (emf)
 електротермічна атомно-абсорбційна спектроскопія (ETAAC) electrothermal atomic absorption spectroscopy (ETAAS)
 електрофорез electrophoresis
 електрофоретичне розділення electrophoretic separation
 електрохемілюмінесценція (ЕХЛ) electrogenerated chemiluminescence (ECL)
 електрохімічна комірка electrochemical cell
 електрохімічна реакція Кольбе Kolbe electrolytic reaction
 електрохімічний electrochemical
 електрохімічний еквівалент electrochemical equivalent
 електрохімічний осад electrodeposit
 електрохімічний ряд [напруга] electrochemical series
 електрохімія electrochemistry
 елемент element
 елементарна комірка elementary cell
 елементарна реакція elementary reaction
 елементарний аналіз elemental analysis; elementary analysis
 s-елементи *множ.* s-block elements
 p-елементи *множ.* p-block elements
 d-елементи *множ.* d-block elements
 f-елементи *множ.* f-block elements
 елементи другого періоду *множ.* bridge elements
 елементи платинової групи *множ.* platinum group elements (PGE)
 елементний elemental; elementary
 елімінування elimination
 елюант eluant
 елюат eluate
 елюент eluent

елюаційна сила elution force
 елюування elution
 елюування з програмовним тиском pressure-programmed elution
 елюування з програмовими тиском/температурою pressure/temperature-programmed elution
 густиною density-programmed elution
 елюювати elute
 емпірична формула empirical formula
 емульгатор emulsifier; emulsifying agent
 емульгований emulsified
 емульгувати emulsify
 емульсія emulsion
 енантиомер enantiomer
 енантиоморф enantiomorph
 енантиоморфізм enantiomorphism
 енантиоморфний enantiomorphic
 енантиотропія enantiotropy
 енантиотропний enantotropic
 ендотермічна реакція endothermic reaction
 ендотермічний endothermic
 енергетична дисперсія energy dispersion
 енергетичний бар'єр energy barrier
 енергетичний поріг energy threshold
 енергетичний рівень energy level
 енергія energy
 енергія [дисоціації] зв'язку bond [dissociation] energy
 енергія активації activation energy
 енергія активації Гіббса Gibbs energy of activation
 енергія резонансу resonance energy
 енерго-дисперсійна рентгенівська флуоресценція energy dispersive X-ray fluorescence (EDXF)
 енерго-дисперсійний рентгенівський аналіз energy dispersive analysis by X-rays (EDAX)
 ензим enzyme
 ентальпія enthalpy
 ентальпія активації enthalpy of activation
 ентропія entropy
 ентропія активації entropy of activation
 епоксигрупа epoxy group
 епоксидна смола epoxy resin
 ербій erbium
 еріохром чорний Т Eriochrom Black T
 еріохромазурол В Eriochromazurol B
 естер (складний ефір) ester
 естерифікація (утворення складного ефіру) esterification
 етан ethane

етанол ethanol
 етен ethene
 етер (простий ефір) ether
 естерифікація (утворення простого ефіру) etherification; (утворення складного ефіру) esterification
 етил ethyl
 етилацетат ethyl acetate
 етилен ethylene
 етиловий спирт ethyl alcohol
 етин ethyne; acetylene
 етоксигрупа ethoxy group
 ефект effect
 ефект "спільного іона" common ion effect
 ефект основи matrix effect
 ефективна порогова енергія кадмію effective cadmium cut-off energy
 ефективний effective; efficient
 європій европіум
 ємність capacity

жевріння smoulder
 жевріти glow
 жевріючий glowing
 жевріючий розряд glowing discharge
 живе срібло (*ртуть*) mercury
 живий час live time
 жир fat
 жир тваринний animal fat

забарвлений colored
 забарвлення color
 забарвлювати dye
 забезпечення якості quality assurance (QA)
 забруднений contaminated
 забруднений брухт та відходи contaminated scrap and waste
 забруднення pollution
 забруднення навколошнього середовища (довкілля) environmental pollution
 забруднювати contaminate
 забруднювач pollutant
 заважальний вплив interference
 заважальний елемент interfering element
 заважати interfere
 завислий suspended
 завод металургійний metallurgical plant
 завод нафтоперегонний oil refinery
 завод хімічний chemical plant

ефективний період напіввиведення effective half life
 ефективність efficiency; effectiveness
 ефективність атомізації efficiency of atomization
 ефективність детектора detector efficiency
 ефективність колонки column efficiency
 ефективність лічіння counting efficiency
 ефективність розпилення efficiency of nebulization
 ефір (простий) ether; (складний) ester
 ефірна олія essential oil
 ефлюент effluent
 ефузіометр effusiometer
 ефузія effusion
 ефундувати effuse

Є
 ємність заряду charge capacity
 спольна форма enol form

Ж
 жирна кислота fatty acid
 жирне масло fatty oil; fixed oil
 жовтий yellow
 жовтіти turn yellow
 жовтуватий yellowish
 жорстке випромінювання hard radiation
 жорсткий rigid

З
 завод цегляний brick-field
 загазоване повітря gas-polluted air
 загальна сірка total sulfur
 загальна твердість води total hardness of water
 загальна формула general formula
 загальний general
 загальний вуглець total carbon (TC)
 загальний неорганічний вуглець total inorganic carbon (TIC)
 загальний органічний вуглець (ЗОВ) total organic carbon (TOC)
 загартовування quenching
 загартовувати quench; harden
 загерметизувати seal hermetically
 заглушка stopper
 загострювати sharpen
 задушливий choking
 займання inflammation; ignition
 займати occupy
 займистий flammable
 закис suboxide; protoxide
 закис азоту nitrous oxide

закис заліза ferrous oxide
 закон law
 закон Авогадро Avogadro's law
 закон Бера Beer's law
 закон Бойля Boyle's law
 закон Гей-Люссака Gay-Lussac's law
 закон Генрі Henry's law
 закон Гесса Hess's law
 закон Гіббса-Коновалова Gibbs-Konovalov's rule
 закон Грехема Graham's law
 закон Дальтона [парціальних тисків] Dalton's law [of partial pressures]
 закон діючих мас mass action law
 закон Кулона Coulomb's law
 закон Ламберта-Бера Beer-Lambert law
 закон Рауля Raoult's law
 закон розбавлення Остwalda Ostwald's dilution law
 закон сталості складу law of constant proportions
 закон Шарля Charles' law
 закони Фарадея *множ.* Faraday's laws
 закономірність trend
 закріплювач fixing agent
 закупорка stoppage
 закупорювати[ся] stop up
 залежна змінна dependent variable
 залежність dependence; relationship; relation
 залишкова сума відхилень residual standard deviation
 залишковий residual
 залишковий продукт residual product
 залишок residue
 заливистий ferriferous
 заливна руда iron ore
 заливний iron
 заливо iron
 залишковати refract
 замазка putty
 замерзання freezing
 замерзати freeze
 замінник цукру sugar substitute; sweetener
 замісник substituent
 заміщати replace; displace; substitute
 заміщення replacement; substitution
 замкнена система closed system
 замкнутий ланцюг closed chain
 заморожений frozen
 заморожувати freeze
 занурювати immerse
 запалений ignited
 запалення ignition
 запалювати ignite
 запах odor; smell
 запашний fragrant

запаяна лампа sealed lamp
 запис recording
 запірний кран stopcock
 запобігання prevention
 запобіжна колонка guard column
 заповнювати fill
 заряд charge
 заряджений charged
 засіб проти старіння antideteriorant
 засоби вимірювань (ЗВ) *множ.* measuring instruments
 засолені ґрунти *множ.* saline soils
 заспокійливий bland
 застосовувати apply
 застосування application
 затверджувати harden
 затискач clamp
 затискач для бюретки burette clamp
 затискач Мора (для гумових трубок) pinchcock
 затулка stopper
 затянутість (пика) tailing (of a peak)
 захисний агент protective agent
 захищене положення blocked position
 захищене полум'я shielded flame
 захована теплота latent heat
 захований стан abeyance
 захоплення capture
 захоплювати capture
 збагачене полум'я fuel-rich flame
 збагачення флотацією enrichment by flotation
 збагачувати enrich
 збалансований balanced
 збереження conservation
 зберігання retention
 зберігання (на складі) storage
 зберігати conserve; retain
 збіжність repeatability
 збіжність результатів вимірювань repeatability of measurements
 збірник receiver
 збовтувати shake
 збуджений excited
 збуджений стан excited state
 збудження excitation
 збуджувати excite
 зважування weighing
 зважувати weigh
 зварення welding
 зварювальне заливо wrought iron
 зварювана сталь weldable steel
 зварювання welding
 зварювати weld
 звільнюючий буфер release buffer
 зворотна царська водка reverse aqua regia
 зворотне титрування back titration
 зворотний inverse; converse; reverse

зворотний [радіохімічний] аналіз методом ізотонного розведення reversed [radiochemical] isotope dilution analysis
 зворотний зв'язок feedback
 зворотний осмос reverse osmosis
 зворотний стік reflux
 зворотний холодильник reflux condenser
 звуглювати char
 зв'язана фракція bound fraction
 зв'язаний bound; bonded
 зв'язаний азот fixed nitrogen
 зв'язані надкритична флюїдна екстракція-газова хроматографія coupled supercritical-fluid extraction-gas chromatography (SFE-GC)
 зв'язані надкритична флюїдна екстракція-надкритична флюїдна хроматографія coupled supercritical-fluid extraction-supercritical-fluid chromatography (SFE-SFC)
 зв'язані надкритична флюїдна екстракція-рідинна хроматографія coupled supercritical-fluid extraction-liquid chromatography (SFE-LC)
 зв'язані надкритична флюїдна хроматографія-газова хроматографія coupled supercritical-fluid chromatography-gas chromatography (SFC-GC)
 зв'язані надкритична флюїдна хроматографія-інфрачервона спектрометрія з перетворенням Фур'є coupled supercritical-fluid chromatography-Fourier-transform infrared spectrometry (SFC-FTIR)
 зв'язані надкритична флюїдна хроматографія-мас-спектрометрія coupled supercritical-fluid chromatography-mass spectrometry (SFC-MS)
 зв'язок bond; link
 зв'язок Ван-дер-Ваальса van der Waals bond
 зв'язувальна молекулярна орбіталь bonding molecular orbital
 зв'язувальний bonding
 зв'язувальні електрони *множ.* bonding electrons
 зв'язування combination
 згода agreement; conformity
 згорання combustion
 здатний до змішування miscible
 здатність capacity
 здатність до сплавлення fusibility
 здрібнення pulverization
 зесманівська корекція фону Zeeman background correction
 зелений green
 зеленіти become green
 зеленуватий greenish

зернистий granular
 зерно granule
 з'єднання connection
 з'єднувальне введення мітки conjugation labelling
 з'єднувальні трубки *множ.* connecting tubing
 з'єднувати unite; connect
 зменшення decrease
 зменшення (зниження) потенціалу potential drop
 зменшувати[ся] decrease
 зміна change
 зміна стану change of state
 змінна (величина) variable
 змінний alternating; removable; variable
 змінний струм alternating current
 змінно-струмова вольтамперометрія alternating-current voltammetry
 змінно-струмова плазма alternating-current plasma (ACP)
 змінно-струмова полярографія higher-harmonic alternating-current polarography
 змінно-струмова полярографія вищих гармонік з фазовою селекцією higher-harmonic alternating-current polarography with phase-sensitive rectification
 змінно-струмова хронопотенціометрія alternating-current chronopotentiometry
 змінювання alteration
 змінювати change; alter
 змішанолігандний комплекс mixed-ligand complex
 змішувати mix; blend
 зміщення (статистичне) bias
 знаходити find; detect
 значення value
 значний (визначний) appreciable
 значущі цифри *множ.* significant figures
 знебарвлення decolorization
 знебарвлення decolorization
 знебарвлювати decolorize
 зневоднення desiccation
 зневоднювати desiccate
 зневоднювач desiccant
 зниження температури замерзання freezing point depression
 зниження тиску в колонці pressure drop across the column
 зниження точки замерзання depression of the freezing point
 зникання disappearance
 зникати disappear
 зовнішній external; outer
 зовнішній діаметр external diameter

зовнішній стандарт	external standard
зовнішня зона	outer zone
зола	ash
золотий	gold
золото	gold
зорль	sol
зорльний	ashen
зорльність	ash content
зона	zone
зона вторинного згорання	secondary combustion zone
зона нечутливості (засобу вимірювання)	dead band

ідеальний	ideal; perfect
ідеальний газ	ideal gas
ідеальний кристал	perfect crystal
ідентифікація	identification
ідентифікувати	identify
ідентичний	identical
ідентичність	identity
ізобар	isobar
ізобара	isobar
ізоелектрична точка	isoelectric point
ізолювати	isolate
ізомер	isomer
ізомерія	isomerism
ізомерний	isomeric
ізоморфізм	isomorphism
ізоморфний	isomorphic
ізотахофорез	isotachophoresis
ізотерма	isotherm
ізотерма адсорбції Брунауера-Еммета-Теллера	Brunauer-Emmett-Teller adsorption isotherm (BET)
ізотермічний	isothermal
ізотоп	isotope
ізотопна вага	isotopic weight
ізотопне розведення	isotope dilution
ізотопний	isotopic
ізотопний індикатор	isotopic tracer
ізотопний носій	isotopic carrier
ізотопний склад	isotopic ratio
ізотропія	isotropy
ізоціанід	isocyanide
іммобілізований	immobilized
імобілізувати	immobilize
імовірність	probability
імпрегнований	impregnated
імпрегнувати	impregnate
імпульс	impulse
імпульсна полярографія	pulse polarography
імпульсна розрядна лампа	pulsed-discharge lamp
імпульсне розшилення	pulse nebulization

зона первинного згорання	primary combustion zone
зонд	probe
зона плавки	zone smelting
зразок	sample
зріджений газ	condensed gas
зрідження	liquefaction; fluidization; liquefaction
зріджувати	liquefy; fluidize
зростання	growth; increase
зсув	shift
зчленення	cohesion

інструментальний активаційний аналіз	instrumental activation analysis
інструментальний нейтронно-активаційний аналіз (ІНАА)	instrumental neutron activation analysis (INAA)
інсулін	insulin
інтегрування	integration
інтенсивна властивість	intensive property
інтенсивний	intense
інтенсивність	intensity
інтервал	interval
інтермедиат	intermediate
інтерполювати	interpolate
інтерполяція	interpolation
інтерференція	interference
інтоксикація	intoxication
інформація	information
інформувати	inform
інфрачервоний (ІЧ)	infrared (IR)
інфрачервоні промені	infrared rays
іон	ion
іон гідроксонію	hydronium ion
іоніт	ionite; ion-exchanger
іонізаційне випромінювання	ionizing radiation
іонізаційний буфер	ionization buffer
іонізація	ionization
іонізований	ionized
іонізувати[ся]	ionize
іонізуючий	ionizing
іонна пара	ion pair
іонна сила	ionic strength
іонна теорія	ionic theory
іонна хроматографія	ion chromatography (IC)
іонне рівняння	net ionic equation
іонний асоціат	ion-association complex

їдкий caustic; acrid

їмовірність	probability
їод	iodine
їодид	iodide
їодна проба	iodine test
їодний розчин	iodine solution

кадмій	cadmium
казеїн	casein
каламутний	turbid
калібр	bore
калібровка	calibration

іонний зв'язок	ionic bond
іонний уловлювач	ion trap
іонообмінна хроматографія	ion-exchange chromatography (IEC)
іонообмінник	ionite; ion-exchanger
іоноселективний електрод (ІСЕ)	ion-selective electrode (ISE)
іоноселективний полівий транзистор	ion-selective field effect transistor (ISFET)
іоносфера	ionosphere
іонофор	ionophore
іон-парна високоефективна рідинна хроматографія	ion-pair high-performance liquid chromatography
іон-парна хроматографія	ion-pair chromatography
іон-парний	ion-pairing (IP)
іпрут	uperite; mustard gas
іржа	rust
іржавий	rusty
іржавіти	rust
іржавлення	rusting
іридій	iridium
іскра	spark
іскрова мас-спектрометрія	spark source mass spectrometry (SSMS)
іскровий розряд	spark discharge
іскровий спектр	spark spectrum
існувати	exist
істинна величина	true value
істотний	essential
ітербій	ytterbium
ітрій	yttrium
ІЧ-спектроскопія з Фур'є-перетворенням	Fourier-transform infrared (FT-IR)
ІЧ-Фур'є спектроскопія дифузного відбиття	diffuse-reflectance infrared Fourier-transform spectroscopy (DRIFT)

їжа food

їодогрупа	iodo group
їодометрія	iodine titration
їодоформ	iodoform
їодування	iodination
їодувати	iodinate

калібрувальний графік	calibration graph
калібрування	calibration
калібрувати	calibrate
калій	potassium
калій бромистий	potassium bromide

калій йодистий potassium iodide
 калій хлористий potassium chloride
 калійне добриво potash fertilizer
 каліфорній californium
 калориметр calorimeter
 калориметрична бомба calorimetric bomb; bomb calorimeter
 калориметрія calorimetry
 калорія calorie
 кальцинація calcination
 кальцинований calcined
 кальцинувати calcine
 кальцій calcium
 камера chamber
 камера Вільсона cloud chamber
 камерний процес lead-chamber process
 камінь дорогоцінний precious stone
 камфорна олія camphor oil
 кам'яна сіль rock salt
 кам'яне вугілля coal
 кам'яновугільний газ coal gas
 канал channel
 каналізаційні (стічні) води *множ.* sewage
 каналізація sewerage
 канцероген carcinogen
 канцерогенний carcinogenic
 каолін kaolin; china clay
 капіляр capillary
 капілярна газова хроматографія high-resolution capillary gas chromatography (HRCGC)
 капілярна рідинна хроматографія capillary liquid chromatography
 капілярний capillary
 капілярний електрофорез capillary electrophoresis (CE)
 капілярний зонний електрофорез capillary zone electrophoresis (CZE)
 капілярний ізотахофорез capillary isotachophoresis (CITP)
 капілярний обмежувач capillary restrictor
 капілярність capillarity
 капсула capsule
 карбід carbide
 карбід кремнію carborundum
 карбоксильна група carboxyl group
 карболова кислота carbolic acid
 карбонат carbonate
 карбонатні гірські породи *множ.* carbonate rocks
 карбонільна група carbonyl group
 карбонільний зв'язок carbonyl bond
 карбонова кислота carboxylic acid
 карборунд carborundum
 кармін carmine
 кармінова кислота carminic acid

карміновий carmine
 каротин carotene
 касторова олія castor oil
 каталіз catalysis
 каталізатор catalyst
 каталізатор на носії supported catalyst
 каталізувати catalyse
 каталіметричне титрування catalymetric titration
 каталітична (контактна) камера catalyst chamber
 каталітична отрута catalyst poison
 каталітичний catalytic
 каталітичний метод catalytic method
 катафорез cataphoresis
 катехін catechol
 катіон cation
 катіоніт cation exchanger
 катіонний обмін base exchange
 катіонообмінна смола cation exchange resin
 катіонообмінник cation exchanger
 катіонотропія cationotropy
 катод cathode
 катодне відновлення cathodic reduction
 катодне розпилення cathodic sputtering
 катодний cathodic
 катодний простір cathode space; cathode chamber
 католіт catholyte
 каустичний caustic
 каучук rubber
 квадратно-піраміdalna структура square pyramidal structure
 квадруполь quadrupole
 квадрупольна час-пролігна мас-спектрометрія quadrupole time-of-flight mass spectrometry (QTOFMS)
 квант quantum (*множ.* quanta)
 квантова механіка quantum mechanics
 квантова хімія quantum chemistry
 квантовий вихід випромінювання photon emission yield
 квантові числа *множ.* quantum numbers
 кварц quartz
 кварцеве скло quartz glass
 кверцетин quercetin
 кельвін kelvin
 кераміка ceramics
 керамічний ceramic
 керамічні вироби *множ.* ceramics
 керосин kerosene
 керування якістю quality management
 кетогексоза ketohexose
 кетоза ketose
 кетон ketone

кетоформа keto form
 кипіння boiling
 кипіти boil
 киплячий boiling
 кип'ятити boil
 кип'ячена вода boiled water
 кип'ячений boiled
 кисень oxygen
 кисла сіль acid salt
 кисленкий asescent
 кислий acidic
 кислота acid
 кислота Бренстеда Brönsted acid
 кислота жирного ряду fatty acid
 кислотне вилуговування acid leach
 кислотне вищолочення acid leach
 кислотне розкладання acid digestion
 кислотне число acid number; acid value
 кислотний acidic
 кислотний дощ acid rain
 кислотний радикал acid radical
 кислотність acidity
 кислотно-основна рівновага acid-base equilibrium
 кислотно-основне титрування acid-base titration
 кислотно-основний індикатор acid-base indicator
 кислотно-основні властивості *множ.* acid-base properties
 кислототривкий acid-proof
 кислуватий asescent
 кисневмісна кислота oxoacid
 киснево-ацетиленовий oxy-acetylene
 кілограм (кг) kilogram (kg)
 кілокалорія (ккал) kilocalorie (kcal)
 кількісна залежність "структуро-активність" quantitative structure-activity relationship (QSAR)
 кількісна залежність "структуро-властивість" quantitative structure-property relationship (QSPR)
 кількісне визначення quantitative determination; quantitation
 кількісний quantitative
 кількісний аналіз assay; quantitative analysis
 кількісно quantitatively
 кількість amount; quantity
 кільце ring
 кільцевий ланцюг ring chain
 кінетика kinetics
 кінетичний метод аналізу kinetic method of analysis
 кінцева група end group
 кінцева точка [титрування] end point
 кінцевий final
 кінцевий продукт end product

клас точності (засобу вимірювання) accuracy class
 класифікація classification
 класифікувати classify
 кластер cluster
 кластерний аналіз cluster analysis
 клінкер clinker
 клітина (організму) cell
 коагульований coagulated
 коагулювати coagulate
 коагуляція coagulation
 кобальт cobalt
 кобальтове скло smalt
 ковалентна сполука covalent compound
 ковалентний covalent
 ковалентний зв'язок covalent bond
 ковалентність covalency
 коваріація covariance
 ковкий malleable
 ковкість malleability
 ковпак cap
 ковпачок cap
 когезія cohesion
 когерентна антистоксова coherent anti-Stokes Raman spectroscopy (CARS)
 код code
 кодейн codeine
 коефіцієнт coefficient
 коефіцієнт активності activity coefficient
 коефіцієнт варіації coefficient of variation
 коефіцієнт інтегрального відбиття integral reflection coefficient
 коефіцієнт кореляції correlation coefficient; coefficient of correlation
 коефіцієнт максимальної дифракції peak diffraction coefficient
 коефіцієнт регресії coefficient of regression
 коефіцієнт розділення separation factor
 коефіцієнт розподілу distribution coefficient; distribution ratio
 коефіцієнт самопоглинання self-absorption factor
 коефіцієнт селективності selectivity coefficient
 коефіцієнт швидкості rate coefficient
 кокаїн cocaine
 кокс coke
 колба flask
 колба Бунзена (плоскодонна колба) Bunsen flask
 колба Ерленмейєра Erlenmeyer flask
 колба К'ельдаля Kjeldahl flask
 колектор collector

коливальна реакція Белоусова-Жаботинського Belousov-Zhabotinskii oscillating reaction
коливальна релаксація vibrational relaxation
колігативні властивості *множ.* colligative properties
колір color
колоїд colloid
колоїдна хімія colloidal chemistry
колоїдний colloidal
колоїдний розчин colloidal solution
колона без насадки empty column
колона з насадкою packed column
колонка column
колонка без насадки empty column
колонка з насадкою packed column
колонкова хроматографія column chromatography
колориметр colorimeter
колориметричний аналіз colorimetric analysis
кольорова металургія non-ferrous metallurgy
кольорова реакція color reaction
кольоровий colored
кольорові метали *множ.* non-ferrous metals
комбінаторний combinatorial
комірка cell
комірчастий cellular
компактний dense
компаратор comparator
компенсаційний compensative
комплекс complex
комплексна сіль complex salt
комплексна сполука complex compound
комплексний complex
комплексний іон complex ion
комплексометрія complexometry
комплексометричне титрування complexometric titration
комплексонометричне титрування complexometric titration
комплексонометрія complexometry
комплексоутворення complexation
комплексоутворювальний реагент complexing agent
компонент component
компресор compressor
комп'ютер computer
конвективна кулонометрія convective coulometry
конвективна хроноамперометрія convective chronoamperometry
конвекція convection
конвертор converter
конденсат condensate

конденсаційна пастка steam trap
конденсація condensation
конденсоване ядро fused ring
конденсований condensed
конденсувати[ся] condense
кондуктометричне титрування conductometry titration
кондуктометрія conductometry
конічна колба conical flask; Erlenmeyer flask
конкурентна реакція competitive reaction
консервація preserving
консервування preservation
консервувати preserve
константа constant
константа екстракції extraction constant
константа кислотності acid ionization constant
константа основності base ionization constant
константа Планка Planck constant
константа реакції
комплексоутворення formation constant; stability constant
константа рівноваги equilibrium constant
константа розподілу distribution constant
константа селективності selectivity constant
константа стійкості stability constant; formation constant
константа швидкості rate constant
конституційна вода constitution water
конструкція construction
конструювати construct
контакт contact
контактний процес contact process
контактувати contact
контейнер container
контрастний contrasting
контроль control
контроль якості quality control (QC)
контрольна карта control chart
контрольний аналіз check analysis
контрлювати control
концентраційна комірка concentration cell
концентрація concentration
концентричний розпилювач concentric nebulizer
концентрований concentrated
концентрований робочий розчин stock solution
концентрування preconcentration
концентрувати concentrate
координата coordinate

координаційна сполука coordination compound
координаційне число coordination number
координаційний зв'язок coordinate bond; coordinate link; coordination link
координаційний ковалентний (дативний) зв'язок coordinate covalent bond
коректор кривини curve corrector
коректор фона background correction
корекція фону за Смітом-Хіфті Smith-Hieftje background correction
кореляція correlation
коригувальний коефіцієнт correction factor
коричневий brown
коричнюватий brownish
коркова пробка cork
кородувати corrode
корозійний corrosive
корозія corrosion
корольок (зливок; злиток металу) regulus
коромисло (вагів) beam
короткохвильовий short-wave
косметика cosmetics
кофактор cofactor
кофеїн caffeine
край edge
крайовий кут contact angle; angle of contact
кран tap
крапельна піпетка drop pipette
крапельна реакція drop reaction
крапельниця dropping bottle; dropper
краплинна реакція spot test
краплинний електрод dropping electrode
крапля drop
крапля за краплею dropwise; drop by drop
кратер crater
кратний multiple
краун-ефір crown ether
крейда chalk
крекінг cracking
кrekувати crack
кремнезем silica
кремній silicon
креозот creosote
крива [лінія] curve
крива відбиго rocking curve
крива накопичування [активності] growth curve [of activity]
крива розгонки distillation curve
крива розпаду decay curve
крильчаста мішалка arm stirrer
криpton krypton

кристал crystal
кристалізаційна вода crystal water; water of crystallization
кристалізація crystallization
кристалічна гратка crystal lattice
кристалічна решітка crystal lattice
кристалічна симетрія crystal symmetry
кристалічне тверде тіло crystalline solid
кристалічний crystal; crystalline
кристалічний стан crystalline state
кристалічний фіолетовий Crystal Violet
кристалічні системи *множ.* crystal systems
кристалографічний crystallographic
кристалографія crystallography
кристалоїд crystalloid
кристалохімія crystal chemistry
критерій criterion
критична маса critical mass
критична температура critical temperature
критична точка critical point
критичний тиск critical pressure
крихкий fragile; brittle
крихкість fragility; brittleness
кристоскопія cryoscopy
кров blood
крохмаль starch
круговий дихройзм circular dichroism (CD)
круговорот води water cycle
круговорот вуглецю carbon cycle
крупнозернистий coarse
крупнозернистість coarseness
крутильні (торсійні) ваги (терези) torsion balance
ксенон xenon
ксенонова лампа високого тиску high-pressure xenon lamp
ксиленоловий оранжевий Xylenol Orange
ксилол xylene
куб vat
кубічна система cubic system
кубічна щільна упаковка cubic close packing
кубовий залишок bottoms
кулон coulomb
кулонометр voltmeter
кулонометричне титрування coulometric titration
кулонометрія coulometry
кулонометрія з контролюваним потенціалом controlled-potential coulometry

кулонометрія з контролюваним струмом controlled-current coulometry
кульова піпетка bulb pipette
купель cupel
купелювання cupelling
купелювати cupel
куркумін curcumin
куркумовий папір curcuma paper
кусок piece; lump

лабільний labile
лаборант laboratory assistant
лабораторія laboratory
лабораторний газовий пальник Bunsen burner
лабораторний метод laboratory method
лазер laser
лазерна атомно-флуоресцентна спектрометрія laser excited atomic fluorescence spectrometry (LEAFS)
лакмус litmus
лакмусовий папір litmus [test] paper
лакриматор lachrymator
лактоза lactose
ламелярний lamellar
ламінарна течія laminar flow
ламкий brittle
ламкість brittleness
лампа lamp
лампа з порожнистим катодом hollow cathode lamp (HCL)
лампа розжарювання з вольфрамовою ниткою tungsten-filament lamp
лантан lanthanum
ланцюг chain
ланцюг розпаду decay chain
ланцюгова реакція chain reaction
латентний (захований) період latent period
латунь brass
легкий light
легкозаймистий highly inflammable
легована сталь alloy steel
легуючий елемент alloying element
лейкооснова leuco base
лейкосполука leuco compound
летальна (смертельна) концентрація lethal concentration
леткий volatile
леткість volatility
лимонна кислота citric acid
листовий метал sheet metal
лівообертальний levorotatory
ліганд ligand
ліпатаура alloy

кут Бретта Bragg angle
кутова дисперсія angular dispersion
кутовий розпилювач angular nebulizer
кухонна сіль common salt
кювета cuvette
кюрі curie
кюрій curium

Л

лігніна lignin
лід ice
лізол lysol
лійка funnel
лійка Бюхнера Buchner funnel
лікарська форма pharmaceutical form
лікарський препарат medicinal product
ліки множ. drug; pharmaceuticals pl.
лімітувальний limiting
лінза lens
лінійний linear
лінійний дискримінантний аналіз linear discriminant analysis (LDA)
лінійний коефіцієнт ослаблення linear attenuation coefficient
лінійний коефіцієнт розсіяння linear scattering coefficient
лінійний коефіцієнт
фотоелектричного поглинання linear photoelectric absorption coefficient
лінійчатий спектр line spectrum
лінія line
люфілізувати lyophilize
люфільний lyophilic
люфобний lyophobic
ліпометр lipometer
ліпофобність lipophobia
літій lithium
літосфера lithosphere
літр (л) liter (L)
лічильник counter
лічильник випромінювання radiation counter
лічильник Гейгера-Мюллера Geiger-Mueller counter
лічіння count
логарифм logarithm
логнормальний розподіл log-normal distribution
локалізація location
локалізувати locate
локальна термодинамічна рівновага local thermodynamical equilibrium (LTE)
локальний local
лоток trough
лоуренсій lawrencium

луг alkali (множ. alkalies)
лужений tinned
лудити tin
лудіння tinning
лужний alkaline
лужний метал alkali metal
лужність alkalinity
лужноземельний метал alkaline-earth metal
льодяна оцтова кислота glacial acetic acid

лойзіт lewiste
лумінесцентна спектрометрія, заснована на ефекті Шпольського Shpol'skii spectrometry
люмінесцентний luminescent
люмінесценція luminescence
люмінол Luminol
люмогаліон lumogallion
лютетій lutetium
ляпіс silver nitrate

М

мас-спектрограф mass spectrograph
мас-спектрометр mass spectrometer
мас-спектрометрія (MC) mass spectrometry (MS)
мас-спектрометрія вторинних іонів secondary ion mass spectrometry (SIMS)
мас-спектрометрія з індуктивно-зв'язаною плазмою inductively coupled plasma combined with mass spectrometry detection (ICP-MS)
мас-спектрометрія з іонізацією прискореними (швидкими) атомами fast atom bombardment mass spectrometry (FABMS)
мас-спектроскопія (MC) mass spectroscopy (MS)
мастило lubricant
масштабна модель scale model
математичне сподівання population mean
матеріал material
матовий dull
маточний розчин mother liquor
матричний ефект matrix effect
медицина medicine
медіана median
межа виявлення limit of detection (LOD); detection limit
межа розділу interface
межі довірчого інтервалу для розрахованого значення відрізка, який відсікають на вісі ординат множ. confidence limits about the intercept
межі довірчого інтервалу для розрахованого значення залежності змінної множ. confidence limits about the fitted value of the dependent variable
межі довірчого інтервалу для розрахованого значення нахилу регресійної залежності множ. confidence limits about the slope
межі довірчого інтервалу для розрахованого значення незалежної змінної множ. confidence limits about the fitted value of the independent variable

межі довірчого інтервалу *множ.*
 confidence levels about the mean
мезон meson
мейтнерій meitnerium
мембрана membrane
менделевій mendelevium
меніск meniscus (*множ.* menisci)
8-меркаптохінолін 8-
 mercaptoquinoline
мертвий час dead time
метал metal
метал, який зустрічається у вигляді trace metal
металевий (зроблений з металу)
 metallic
металічний metallic
металічний зв'язок metallic bond
металічний кристал metallic crystal
металоїд metalloid
металургія metallurgy
метан methane
метанол methanol
метастабільний стан metastable state
метил methyl
метиленовий блакитний Methylene Blue
метилізобутилкетон (МІБК) methyl isobutyl ketone (MIBK)
метиловий спирт methanol
метиловий червоний Methyl Red
метилиювання methylation
метилиювати methylate
метод method
метод "виделки" bracketing technique
метод аналізу основних компонентів (*хемометричний*) principal-components analysis (PCA)
метод безперервних добавок continuous addition method
метод вимірювання method of measurement
метод випробування test method
метод внутрішнього стандарту reference-element technique
метод врахування фону baseline technique
метод градуювального графіка analytical-curve technique
метод добавок method of standard additions; standard additions technique
метод зважування краплі drop weight method
метод зупиненого струменя stopped flow method
метод Ландольта Landolt reaction method
метод найменших квадратів method of least squares
метод підгонки піка peak fitting

метод площини піка peak area method
метод початкових швидкостей initial rate method
метод фіксованого часу fixed time method
метод фіксованої концентрації fixed concentration method
метод Фіордта Firordt method
методика technique; procedure
методична похибка вимірювання error of method of measurement
метр (м) meter (m)
метрологічне забезпечення metrological assurance
метрологічні характеристики *множ.* metrological characteristics
метрологія metrology
механізм mechanism
меш mesh
мілтиса lather
мило soap
мильний soapy
миттєвий instantaneous
миш'як arsenic
міючий засіб detergent
мідний припій brazing solder
мідь copper
міжузельний interstitial
міжузловина interstice
міжузля interstices
міжлабораторний експеримент laboratory intercomparison study
міжлабораторні порівняльні interlaboratory test comparisons
міжмолекулярні сили *множ.* intermolecular forces
Міжнародна організація з питань стандартизації (ІСО) International Standard Organization (ISO)
мікроаналіз microanalysis
мікробюrette microburette
міковаги *множ.* microbalance
мікログрам (мкг) microgram (μg)
мікроскоп microscope
мікроскопія microscopy
мікротерези *множ.* microbalance
мікрохвильова піч microwave oven
мікрохвильовий microwave
мікрохімічний microchemical
міліграм (мг) milligram (mg)
міліметр (мм) millimeter (mm)
мінерал mineral
мінералогія mineralogy
мінеральна кислота mineral acid
мінеральне джерело mineral spring
мінеральний mineral
мінімальний minimum

мінімальний вміст, який можна виявити minimum detectable quantity
мінімальний значущий сигнал minimum significant signal
мінімум minimum
мінити alter
мірна (мірча) колба graduated flask; volumetric flask
мірна колба, відкалібрована на виливання delivery flask
мірний скляний посуд, калібраний "на витікання" volumetric glassware calibrated "to deliver" (TD)
мірний циліндр measuring cylinder
містити contain
місток bridge [bond]
мітка label
міцела micelle
міцелярна електрокінетична хроматографія micellar electrokinetic chromatography (MEKC)
міцелярна рідинна хроматографія micellar liquid chromatography (MLC)
міцелярний micellar
міченій атом labeled atom
мішалка stirrer; agitator
мішати agitate; stir
млин mill
множинний крапаючий електрод multiple dropping electrode
мода mode
модель model
модельний model
моделювання modelling
модифікатор матриці matrix modifier
модифікатор рухомої фази mobile-phase modifier
модифікація modification
модифікувати modify
модуляційна полярографія modulation polarography
модуляція світла light modulation
мокре обвуглювання wet carbonization
мокре спалювання wet combustion
мокрий wet
молекула molecule
молекулярна маса molecular mass
молекулярна орбіталь (МО) molecular orbital (MO)
молекулярна структура molecular structure

на холоді in the cold
набивати tamp
набивка tamping
наближений approximate

молекулярна формула molecular formula
молекулярний molecular
молекулярний кристал molecular crystal
молекулярність реакції molecularity of reaction
молекулярно-емісійна спектрометрія в порожнині molecular emission cavity analysis (MECA)
молекулярно-кінетична теорія kinetic theory
молібден molybdenum
молоко milk
молочна кислота lactic acid
моль mole
мольна частка mole fraction
моляльність molality
молярна активність molar activity
молярна концентрація molar concentration
молярне відношення molar ratio
молярний коефіцієнт поглинання molar absorptivity
молярний об'єм molar volume
молярність molarity
момент просакування (через сорбент) break[ing] point
монетний метал coinage metal
моніторинг monitoring
моноклінна система monoclinic system
монокристал monocrystal
мономер monomer
моносахарид monosaccharide
монотропія monotropy
монотропний monotropic
монохроматор monochromator
моношар monolayer
мул sludge
мультиваріантний multivariate
мультиплетний терм multiple term
мультиплетність multiplicity
мурашина кислота formic acid
мурексид Murexide
мутаген mutagen
мутагенність mutagenicity
мутний turbid
муфельна піч muffle furnace
м'яка вода soft water
м'який soft; mild

наближення approximation
навколошний ambient
навуглецований carbonized
нагрів heat

нагрівальний heating
 нагрівання heating
 нагрівати heat
 нагрівач heater
 нагрітій добігла white-hot
 нагромадження accumulation
 нагромаджувати accumulate
 надійність reliability
 надкритична флюїдна екстракція supercritical fluid extraction (SFE)
 надкритична флюїдна
 хроматографія supercritical fluid chromatography (SFC)
 надкритичний флюїд supercritical fluid
 надлишковий excessive
 надлишок excess; surplus
 надмір excess
 надмірна похибка вимірювання gross measurement error
 надмірний excessive
 надпровідний superconductive
 надпровідник superconductor
 надтеплові нейтрони *множ.* epithermal neutrons
 найвища зайнята молекулярна орбіталь highest occupied molecular orbital
 найвищий оксид higher oxide
 найщільніша упаковка closest packing
 накип scum
 накладення імпульсів pile-up
 накопичення accumulation
 накопичувати accumulate
 належна виробнича практика Good Manufacturing Practice (GMP)
 належна лабораторна практика Good Laboratory Practice (GLP)
 нанесення покриття plating
 нанограм (нг) nanogram (ng)
 нанометр (нм) nanometer (nm)
 наносити покриття coat; plate
 напівемпіричний semi-empirical
 напівкількісний semi-quantitative
 напівлеткий semivolatile
 напівпродукт intermediate
 напівпрозорий translucent
 напівпроникна мембрана semipermeable membrane
 напівпроникний semipermeable
 напівреакція half-reaction
 напівтіньовий поляриметр half-shade polarimeter
 направляти direct
 напруга (електрична) voltage;
 (механічна) tension
 напруга розкладу decomposition voltage

напруга розряду discharge voltage
 напрям direction
 напрямок direction
 наркотик narcotic
 наркотичний narcotic
 насадка (в хроматографії) packing
 насичати saturate
 насичений saturated
 насичений каломельний електрод standard calomel electrode (SCE)
 насичення saturation
 насос pump
 настанова з якості quality manual
 наступний subsequent
 натрій sodium
 натрій хлористий sodium chloride
 натяг tension
 нафта petroleum
 нафталін naphthalene
 нафталінове ядро naphthalene ring
 нахил [прямої] slope
 неактивний inactive
 неактивний електрод inactive electrode
 неблагородний метал base metal
 невизначеність вимірювань uncertainty of measurements
 невідновлювальний цукор non-reducing sugar
 неводне середовище non-aqueous medium
 неводний non-aqueous
 негайний immediate
 негайно immediately
 негативний каталізатор negative catalyst
 негашене вапно quicklime
 негорючий incombustible
 недокис suboxide; protoxide
 недосконалій imperfect
 недостатній deficient; insufficient
 недостатність deficiency
 неелектроліт non-electrolyte
 незаймистий non-flammable; incumbustible
 незалежна змінна independent variable
 незворотній non-reversible
 неідеальний non-ideal; imperfect
 неізомерний anisomeric
 нейронні мережі *множ.* neural networks
 нейтралізація neutralization
 нейтралізувати neutralize
 нейтральний neutral
 нейtron neutron
 нейtronна густина neutron density
 нейtronно-активаційний аналіз neutron activation analysis (NAA)

нейtronно-активаційний аналіз з радіохімічним розділенням neutron activation analysis with radiochemical separation (RNAA)
 некристалічність amorphism
 нелеткий non-volatile
 нелеткий вугінець fixed carbon
 нелеткість non-volatility
 нелінійна структура non-linear structure
 нелінійний non-linear
 неметал non-metal
 неметалічний non-metallic
 ненасичений unsaturated
 ненасичені жирні кислоти *множ.* unsaturated fatty acids
 необоротна реакція irreversible reaction
 необхідний для організму елемент essential element
 необхідний для організму мікроелемент essential trace element
 неодим neodymium
 неоднорідність inhomogeneity
 неон neon
 неорганічний inorganic
 неочищений unpurified; impure
 непараметричний non-parametric
 непахучий odorless
 неподілена пара lone pair
 неполярна молекула non-polar molecule
 неполярний non-polar
 непрозорий opaque
 непрозорість opacity
 непроникний для випромінювання radio-opaque
 непроникність для випромінювання radio opacity
 непрямий indirect
 нептуній neptunium
 нерегулярний irregular
 нержавіюча сталь stainless steel
 нерозгалужений ланцюг straight chain
 нерозчинений undissolved
 нерозчинний insoluble; undissolving
 неруйнівний non-destructive
 нерухома фаза stationary phase
 нескінченне розведення (розваллення) infinite dilution
 неспектральна перешкода non-spectral interference
 нестабільний unstable
 нестаціонарний стан unsteady state
 нестача deficit
 нестійка рівновага unstable equilibrium

нестійкий labile
 нетоксичний non-toxic
 нефелометричний аналіз nephelometric analysis
 низ bottom
 низькоалювована сталь low-alloy steel
 низькотемпература фосфоресценція low-temperature phosphorescence (LTP)
 низькочастотний струм low-frequency current
 нікель nickel
 нікотинамідаденідинуклеотид (НАД) nicotinamide adenine dinucleotide (NAD)
 нікотинамідаденідинуклеотидфосфат (НАДФ) nicotinamide adenine dinucleotide phosphate (NADP)
 ніобій niobium
 нітрат nitrate
 нітрат срібла silver nitrate
 нітрид nitride
 нітрил nitrile
 нітрат nitrite
 нітрогрупа nitro group
 нітрозосполука nitroso compound
 пітросполука nitro compound
 нітрування nitration
 нітрувати nitrate
 нобелій nobelium
 новітній (новий) метод (аналізу) novel method
 новітня (нова) методика (аналізу) novel technique
 номенклатура nomenclature
 номограма nomogram
 нормальна (середня) сіль normal salt
 нормальний normal
 нормальний атмосферний тиск standard atmospheric pressure
 нормальний електродний потенціал standard electrode potential
 нормальний елемент Даніеля Daniel standard cell
 нормальний розподіл normal distribution
 нормальні умови (273 K, 101 кПа) *множ.* (н.у.) standard temperature and pressure (STP)
 нормальності normality
 носик spout
 носій carrier
 носій катализатора carrier of catalyst
 нуклід nuclide
 нуклон nucleon
 нульова лінія baseline

O

обутлений charring; carbonized
 обутловати char; carbonize
 обережно carefully
 обернений reversed
 обернений прямоточний пальник reversed direct-injection burner
 обернення rotation
 обернено-фазова високоефективна рідинна хроматографія (ОФ-ВЕРХ) reversed-phase high-performance liquid chromatography (RPLC)
 обертання rotation
 обертання площини поляризації optical rotation
 обертати reverse
 обертати[ся] rotate
 обертовий дисковий електрод rotating ring-disk electrode (RRDE)
 обертовий електрод rotating electrode
 об'єм volume
 об'єм вибірки amount of sample
 об'ємна проба bulk sample
 об'ємна провідність bulk conductivity
 об'ємна швидкість потоку рухомої фази mobile-phase volume flow rate
 об'ємний (вolumetric) аналіз volumetric analysis
 об'ємний газовий аналіз eudiometry
 об'ємні властивості *множ.* bulk properties
 об'ємоцентрована решітка body-centered lattice
 обідок rim
 обладнання device; facility
 область "відбитків пальців" у спектрі fingerprint region of the spectrum
 обмежений limited
 обмеження limit; limitation
 обмежувальний limiting
 обмежувати limit
 обмежувач потоку flow restrictor
 обмін exchange; interchange
 обмінне введення мітки exchange labelling
 обмінюватися exchange; interchange
 оболонка shell
 K-оболонка K-shell
 L-оболонка L-shell
 M-оболонка M-shell
 оборотна реакція reversible reaction
 оборотний reversible
 обпалений roasted
 обпалювальна піч kiln
 обпалювати roast

обрив ланцюга chain termination
 обривач ланцюга terminator
 обробка treatment
 обробка даних data processing
 обробляти treat
 обумовлений caused
 обумовлювати cause
 обчислення calculation
 обчислювати calculate
 обчисляти calculate
 одинарний зв'язок single bond
 одиниця (вимірю.) unit
 одноатомний monoatomic
 одноатомний спирт monohydric alcohol
 одновалентний monovalent
 одноелектродна плазма single-electrode plasma
 одноелементна лампа single-element lamp
 одноосновний monobasic
 однопроменева система single-beam system
 однорідний homogeneous; uniform
 однорідність homogeneity; uniformity
 одночасний simultaneous
 одночасно simultaneously
 оже-електрон Auger electron
 ознака feature
 озолений ashed
 озолення ashing
 озоловання ashing
 озон ozone
 озоноліз ozonolysis
 окис вуглецю carbon monoxide
 окислення oxidation
 окислювально-відновна реакція redox reaction
 окислювально-відновне
 потенціометричне титрування redox titration
 окислювально-відновний потенціал redox potential
 окислювально-відновний процес redox process
 окислювально-відновний ряд redox series
 окислювач oxidant; oxidizing agent
 окисляти oxidize
 окисний oxidizing
 окисник oxidant; oxidizing agent
 окислювальний oxidizing
 оклюзія occlusion
 округляти [число] round off [the number]
 оксид oxide
 оксид алюмінію alumina

оксид йоду iodine oxide
 8-оксихінолин 8-hydroxyquinoline
 октаедр octahedron
 октаедрична структура octahedral structure
 октаедричний octahedral
 октанове число octane number
 октет octet
 окуляр eye-piece
 олеум oleum
 олефін olefin
 оліво lead
 олігомер oligomer
 олія рослинна vegetable oil
 олово tin
 омилення saponification
 оновлюваний електрод renewed electrode
 опади (атмосферні) *множ.* precipitation
 опалесценція opalescence
 опалесціювальний opalescent
 опиратися resist
 опис description
 описувати describe
 опір resistance
 опосередковане вимірювання indirect measurement
 опосередкований indirect
 опромінення irradiation
 оптимальний optimum
 оптична активність optical activity
 оптична густина absorbance
 оптична емісійна спектроскопія optical emission spectroscopy (OES)
 оптична ізомерія optical isomerism
 оптична провідність optical conductance
 оптичний багатоканальний
 атомізатор optical multichannel analyzer (OMA)
 оптичний ізомер optical isomer
 оптично прозорий електрод optically transparent electrode (OTE)
 оптоакустична спектроскопія optoacoustic spectroscopy
 оптоволоконний хімічний сенсор fiber optic chemical sensor (FOCS)
 оранжевий orange
 орбіталь orbital
 s-орбіталь s-orbital
 p-орбіталь p-orbital
 d-орбіталь d-orbital
 f-орбіталь f-orbital
 органічний organic
 органічний розчинник спектральної чистоти spectral grade organic solvent
 ординарний зв'язок single bond

ордината ordinate
 орієнтація orientation
 осад precipitate; sediment
 осадженний precipitated
 осадження precipitation; deposition
 осаджувати precipitate
 осаджувач precipitant
 осадові відкладення *множ.* sedimentary deposits
 осідання sedimentation
 осідати settle
 ослаблення потоку flux depression
 осмій osmium
 осмос osmosis
 осмотичний тиск osmotic pressure
 основа base
 основа Брэнстеда Brönsted base
 основа Шиффа Schiff's base
 основна сіль basic salt
 основний basic
 основний (цільовий) продукт main product
 основний стан ground state
 основність basicity
 осушення desiccation
 осушник desiccant
 осушування desiccation
 осушувати desiccate
 осушувач desiccant
 осцилополярографія oscillopolarography
 осьовий кут axial angle
 оточення surrounding
 оточувати surround
 оточуючий surrounding; ambient
 отрута poison; toxicant; toxin
 отруювати poison
 охолоджений cooled
 охолоджувальний змійовик cooling worm
 охолоджуваний cooled
 охолоджуваний водою water-cooled
 охолоджуваний повітрям air-cooled
 охолоджуваний порожнистий катод cooled hollow cathode
 охолоджування розсолом brine cooling
 охолоджувати cool
 охолодна суміш cooling mixture
 охорона здоров'я health protection
 оцінка estimation
 оцінка якості quality assessment
 оцінювати estimate
 оцтова кислота acetic acid
 очистка purification; cleaning
 очищати purify; refine; clean
 очищений purified; fine; clean

падіння напруги на аноді anode drop
 паладій palladium
 паливо fuel
 пальник burner
 пальник Бунзена Bunsen burner
 пальник з попереднім змішуванням pre-mix burner
 паперова хроматографія paper chromatography (PC)
 пара (речовини) vapor
 паралельна течія co-current
 паралельні вимірювання replicate measurements
 параметр parameter
 парафін paraffin
 парниковий ефект greenhouse effect
 парофазне концентрування head-space preconcentration
 парофазний газохроматографічний аналіз head-space gas chromatographic analysis
 парціальний тиск partial pressure
 пасивація passivation
 пасивний passive
 пасивність passivity
 пасивований passivated
 пастка trap
 пахучий odoriferous
 паяльна трубка blowpipe
 пек pitch
 пекольний камень silver nitrate
 пенетрометр penetrometer
 пенетрометрія penetrometry
 пентил pentyl
 пентоза pentose
 пептид peptide
 пептидний зв'язок peptide bond
 первинне випромінювання primary radiation
 первинний primary
 первинний вимірювальний перетворювач sensor
 первісний original
 перевірка verification
 перевіряти verify
 переганяти distil
 перегінна колба distillation flask
 перегінний апарат still
 перегнаний distilled
 перегонка distillation
 перегонка з водяною парою steam distillation
 перегрупування Бекмана Beckmann rearrangement
 передекспоненціальний фактор (множник) preexponential factor
 перекривання overlap

П
 перекривати overlap
 перекристалізація recrystallization
 перемінний variable
 перемінні подвійні зв'язки множ. alternate double bonds
 перемішувати stir; agitate
 перенапруга overvoltage
 перенесення transference
 переносити transfer
 переносний portable
 переносний пристрій portable device
 переносник галогену halogen carrier
 переносник іонів ionophore
 переохолодження supercooling
 переривник chopper
 переробка refining
 перерозподіл redistribution
 пересичати supersaturate
 пересичений supersaturated
 пересичення supersaturation
 перетворення conversion;
 transformation; (*ядерне*) transmutation
 перетворювати convert; transform;
 (*ядра елементів*) transmute
 перетин захоплення capture cross-section
 переходійний елемент transition element
 переходійний метал transition metal
 переходійний стан transition state
 перехресна течія cross flow
 перешкода interference
 перешкоджати interfere
 період period
 період напіврозпаду half-life
 період напіврозпаду радіонукліда half-life of a radionuclide
 періодична система periodic system
 періодична таблиця periodic table
 періодичний periodic
 періодичний закон periodic law
 періодичність periodicity
 перманганат permanganate
 перманганатометрія permanganate titration
 пероксид peroxide
 перший принцип термодинаміки first law of thermodynamics
 петля гістерезиса hysteresis loop
 петрографія petrography
 п'єзоелектричний piezo-electric
 п'єзокристал piezocrystal
 пил dust
 пилловловлювач dust collector
 пилловловник dust collector
 питома активність specific activity
 питома густина specific density

питома електропровідність specific electrical conductivity
 питомий опір resistivity
 пігмент pigment
 під hearth
 підготовка preparation
 підігрівати warm
 підкислений acidified
 підкисляти acidify
 підлагувати basify; alkalify
 підлужувати basify; alkalify
 підлягати undergo
 підпалювати light
 підсоліджувач sweetener
 підтверджувати confirm
 пік peak
 пікнометр density bottle; pycnometer
 піна foam; froth; lather
 піниться foam; froth
 пінна флотація froth flotation
 пінний foaming; frothing
 пінополіуретан (ППУ) polyurethane foam (PUF)
 піноутворювач frothing agent
 пінцет forceps
 піпетка pipette
 піраміда pyramid
 піраміdalний pyramidal
 піридин pyridin
 пірит pyrite
 пірокатехін pyrocatechol
 пірокатехіновий фіолетовий Pyrocatechol Violet
 піроліз pyrolysis
 пірофосфорна кислота pyrophosphoric acid
 післяколонкова реакція post-column reaction
 пісочна баня sand bath
 піч furnace
 піч з уловлюванням побічних products by-product oven
 піщана баня sand bath
 плавити fuse; melt; smelt
 плавка melting; fusion; smelting
 плавлення melting; fusion; smelting
 плазмовий струмінь plasma jet
 планування якості quality planning
 пласт seam
 пластифікатор plasticizer
 пластичний plastic
 пластичність plasticity
 пластівці множ. flakes
 пластівчастий flaky
 пластмаса plastic
 платина platinum
 платинова чашка platinum dish
 платиновий електрод platinum electrode

платформа Львова Lvov platform
 півка film
 пітоска квадратна структура square planar structure
 плоский planar
 плоский тригональний trigonal planar
 плоскодонна колба flat-bottom flask; Bunsen flask
 площа plane
 площа ковзання slip plane
 площа симетрії plane of symmetry
 площа спайності cleavage plane
 плутоній plutonium
 пляма spot
 пляшка bottle
 пляшкове скло bottle glass
 пневматичний pneumatic
 пневматичний розпилювач pneumatic nebulizer
 побічна реакція side reaction
 побічний продукт by-product
 поварена сіль common salt
 повергатися return
 поверхневий surface
 поверхневий натяг surface tension
 поверхнево-активна речовина (ПАР) surfactant
 поверхня surface
 поверхня розділу interface
 повільна розгортача потенціалу slow potential sweep
 повільне згорання slow combustion
 повітромір air-flow meter
 повітронепроникний airtight
 повітря air
 повітряна баня air bath
 повітряна течія (потік) air current; air stream
 повітряносухий air dry
 повний іонний струм total ion current (TIC)
 погашення extinction
 поглинальна здатність absorbability
 поглинання absorption
 поглинати absorb
 подвійна сіль double salt
 подвійний зв'язок double bond
 подвійний розпилювач twin nebulizer
 подвійнозаломний birefringent; double refracting
 подібний similar
 поділка шкали scale division
 подія (явище) event
 подразливий irritating
 подразник irritant
 подразнювати irritate
 подрібнений broken
 подрібнення pulverization
 подрібнювати pulverize

подробиця detail
поживний nutrient
позаядерний (оточуючий ядро) extranuclear
позитрон positron
позолотіння gilding
позолочений gilded
позолочення gilding
показання reading
показник заломлення refractivity; refractive index (RI)
показник потоку flux monitor
показник якості quality characteristics
показувальний пристрій (засобу вимірювання) indicating device
показувати indicate
поклад deposit
покривання coating
покривати coat; plate
покритий coated
покриття coat
поле field
полегшувати facilitate
полівінілхлорид polyvinyl chloride (PVC)
поліетилен високої густини high-density polyethylene (HDPE)
поліетилен низької густини low-density polyethylene (LDPE)
поліетилентерефталат (ПЕТ) poly(ethylene terephthalate) (PET)
поліконденсація condensation polymerisation
полімер polymer
полімеризація polymerization
полімеризуватися polymerize
полімерний polymeric
поліморфізм polymorphism
поліморфний polymorphic
поліненасичений polyunsaturated
поліприсаднання addition polymerization
поліпропілен polypropylene (PP)
полісахарид polysaccharide
полістирол polystyrene (PS)
політетрафтороетилен polytetrafluoroethylene (PTFE); Teflon®
поліхлорований біфеніл polychlorinated biphenyl (PCB)
поліхлорований дібензодіоксин polychlorinated dibenzo-p-dioxin (PCDD)
поліхлорований дібензофуран polychlorinated dibenzofuran (PCDF)
поліхроматор polychromator
поліциклічний polycyclic
 положення position
полоній polonium

полуменева атомно-абсорбційна спектроскопія flame atomic absorption spectroscopy (FAAS)
полуменева атомно-емісійна спектроскопія flame atomic emission spectroscopy (FAES)
полуменева атомно-флуоресцентна спектроскопія flame atomic fluorescence spectroscopy (FAFS)
полуменева емісійна спектроскопія flame emission spectroscopy (FES)
полуменева флуоресцентна спектроскопія flame fluorescence spectroscopy (FFS)
полуменево-іонізаційний детектор flame ionization detector (FID)
полуменево-фотометричний детектор flame photometric detector (FPD)
полум'я flame
полум'я ацетилен-повітря air-acetylene flame
полум'я закис азоту-ацетилен nitrous oxide-acetylene flame
польове випробування field test
польовий аналіз field analysis
поляризація polarization
поляризовість polarizability
поляриметр polarimeter
полярний polar
полярність polarity
полярографічна кулонометрія polarographic coulometry
полярографія polarography
полярографія з багаторазовою розгорткою потенціалу multisweep polarography
полярографія з напівінтегруванням струму semiintegral polarography
полярографія з наростиачим зарядом incremental-charge polarography
полярографія з одноразовою розгорткою потенціалу single-sweep polarography
полярографія з прямокутною напругою square-wave polarography
полярографія з розгорткою струму current-scanning polarography
полярографія з ступінчастою розгорткою потенціалу staircase polarography
полярографія з трикутною розгорткою потенціалу triangular-wave polarography
полярографія Калоусека Kalousec polarography
помилка mistake; error
помірний moderate
помітний (примітний) appreciable

пом'якшена вода softened water
пом'якшення води water softening
попереднє концентрування preconcentration
попередній висновок inference
попередня обробка проби pre-treatment of a sample; preliminary treatment of a sample
попередня термічна обробка (ПТО) thermal pre-treatment
поперечний перетин іонізації cross section for ionization
поправка correction
поправка на гасіння quenching correction
поправка на зважування у повітрі correction for buoyancy
поправка на мертвий час dead time correction
пориста чашка porous pot
пористий porous
пористість porosity
поріг чутливості (засобу вимірювання) discrimination threshold
порогове значення критерію decision threshold
порошкова проба powder sample
порошкоподібний powdery; powdered
порошкоподібні відходи 無效
powdered waste
порошок powder
портативний portable
портативний прилад portable device
порфірин porphyrin
порядок order
порядок додавання (реагентів) mixing order
порядок зв'язку bond order
порядок змішування (реагентів) mixing order
порядок реакції reaction order
посередній indirect
послідовний sequential
послідовність sequence
послідовно sequentially
постачання supply
постійна розпаду decay constant
постійна твердість permanent hardness
постійна часу time constant
постійний constant
постійний газ permanent gas
постійний струм direct current
постійно кипляча суміш constant boiling mixture
постійно-струмова
вольтамперометрія direct-current voltammetry
постійно-струмова плазма direct-current plasma (DCP)

посудина vessel
посудина Дьюара Dewar [vacuum] flask
потенціал potential
потенціал електрохімічної каморки cell voltage
потенціал заряду charge potential
потенціальна яма potential trough
потенціальний potential
потенційний potential
потенціометричне титрування potentiometric titration
потенціометричне титрування з контролюванням струмом controlled-current potentiometric titration
потенціометричне титрування з контролюванням струмом і двома індикаторними електродами controlled-current potentiometric titration with two indicator electrodes
потенціометричне титрування з реєстрацією другої похідної second-derivative potentiometric titration
потенціометричне титрування з реєстрацією зворотної похідної inverse derivative potentiometric titration
потенціометрія potentiometry
потенціометрія з контролюванням струмом controlled-current potentiometry
потенціометрія з контролюванням струмом і двома індикаторними електродами controlled-current potentiometry with two indicator electrodes
потенціостатичний potentiostatic
потік flow; flux
потрійний зв'язок triple bond
потъянніння tarnish[ing]
похибка error
похибка відліку reading error
похибка квантування [засобу вимірювання] quantization error [of a measuring instrument]
похибка перервності [засобу вимірювання] quantization error [of a measuring instrument]
похибка результату error of result
похідна [функція] derivative
похідна вольтамперометрія derivative voltammetry
похідна імпульсна полярографія derivative pulse polarography
похідна полярографія derivative polarography
похідна хронопотенціометрія derivative chronopotentiometry
похідне потенціометричне титрування derivative potentiometric titration
похідний derivative

похідний спектр spectrum derivative
 початковий initial
 пояснювати clarify
 пояснення clarify
 правило октету octet rule
 правило Содді-Фаянса Fajans and Soddy law
 правило Хунда Hund's rule
 правильність accuracy
 правооберталльний dextrorotary
 празеодім praseodymium
 прекурсор precursor
 пресування moulding
 пресувати mould
 прес-форма mould
 приваблювати attract
 приготування preparation
 приєднання addition
 приєднування addition
 призма prism
 приймач receiver
 прикладна хімія applied chemistry
 прилад для відбирання проб sampler
 примітивна структура primitive structure
 принцип збереження маси (в хімічній реакції) conservation of mass
 принцип Ле Шательє Le Chatelier's principle
 принцип невизначеності Гейзенберга Heisenberg uncertainty principle
 принцип Паулі Pauli exclusion principle
 припинення termination
 припинити terminate
 припій олов'яно-свинцевий tin-lead solder
 природа nature
 природна радіоактивність natural radioactivity
 природний native
 природний natural
 прискорене старіння accelerated ageing
 прискорення acceleration
 прискорювання acceleration
 прискорювати[ся] accelerate
 пристосування device
 пристрій для відліку меніска burette [meniscus] reader
 пристрій із зарядовим зв'язком charge coupled device (CCD)
 притертій ground-in
 притягання attraction
 притягати attract
 причина cause
 прищеплена фаза bonded phase
 проба test; sample
 проба Бенедікта Benedict's test

проба Лассена Lassaigne test
 проба обмеженого розміру sample of limited size
 проба рідини, яку взяли з різних рівнів резервуара all-level sample
 проба твердого розчину solid-solution sample
 проба Фелінга Fehling's test
 пробірка test tube
 пробірна плавка fire assay
 пробірний аналіз fire assay
 пробка stopper
 пробовідбір sampling
 пробовідбірник sampler
 провідний conducting
 провідник conductor
 провідність conductivity
 провізор pharmacist; pharmaceutical chemist
 проводити (струм, тепло) conduct
 програмовне елюювання programmed elution
 продовжуватися extend
 продукт product
 продукт катализу catalyst
 продуктивність capacity
 прожарений calcined
 прозорий clear; transparent
 прозорість transparency; brightness
 промах outlying observation
 промені Беккереля *множ.* Becquerel rays
 прометій promethium
 промивання scrubbing; washing
 промивання на фільтрі filter wash
 промивати wash
 промивна рідина washing liquid
 промивний розчин washing solution
 промивні води *множ.* washings
 промисловий industrial
 промислові відходи *множ.* industrial wastes
 промисловість industry
 проміжна сполука intermediate
 проміжний intermediate
 промінь beam
 промінь порівняння reference beam
 промотор promoter
 промотування promotion
 промогувати promote
 проникати penetrate
 проникнення penetration
 проникній penetrating
 проникність penetrability
 пропан propane
 пропен propene
 пропечений calcined
 пропіл propyl
 пропорційний proportional

пропорція proportion
 пропускати наї pass over
 просвітлювати clarify
 проскачування електрона electron transition; transition of electron
 просочений impregnated
 просочувати impregnate
 просочуватися leak
 простий simple
 простий ефір ether
 простий зв'язок single bond
 простір space
 просторова модель space model
 просторова перешкода steric hindrance
 просторова решітка [кристалу] space lattice
 просторове утруднення steric hindrance
 просторовий spatial
 просторово утруднений sterically hindered
 простягатися extend
 протактиній protactinium
 протеїн protein
 протидія counteraction
 протидіяти counteract
 протигелектрод counter electrode
 протион counter ion
 протиотрута antidote
 протитечія counter current; counter flow
 протиточна хроматографія counter-current chromatography (CCC)
 протокова комірка високого тиску high-pressure flow cell

протоково-інжекційний аналіз flow injection analysis (FIA)
 протон proton
 протонування protonation
 протрава mordant
 протяжений extended
 протяжність extent
 профіль реакції reaction profile
 профільтрований filtered
 процент percent
 процес process
 процес Bosch Bosch process
 процес Габера Haber process
 процес Кастиера-Кельнера Castner-Kellner process
 процес Кельнера-Сольве Kellner-Solvay process
 процес Сольве Solvay process
 проявлення development
 проявляти develop
 проявник developer
 пружна деформація elastic deformation
 пружна післядія elastic after-effect
 пружний elastic
 пружність elasticity; tension
 прямий direct
 прямотечія co-current
 прямоточний пальник direct-injection burner
 психрометр psychrometer
 пудлінгування puddling process
 пурпурний purple
 пухлина tumor
 п'ятичленне кільце five-[membered] ring

P
 радіогравіметричний аналіз radiogravimetric analysis
 радіографія radiography
 радіоізотоп radioisotope
 радіоімунний аналіз radioimmunoassay (RIA)
 радіоіодування radioiodination
 радіоліз radiolysis
 радіолог radiologist
 радіологічний radiological
 радіологія radiology
 радіометричне титрування radiometric titration
 радіометричний аналіз radiometric analysis
 радіонуклід radionuclide
 радіонуклідна чистота radionuclidic purity
 радіорецепторний аналіз radioreceptor assay

радіоферментний аналіз
 radioenzymatic analysis
 радіохімічна чистота radiochemical purity
 радіохімічне розділення
 radiochemical separation
 радіохімічний активаційний аналіз
 radiochemical activation analysis
 радіохімічний вихід radiochemical yield
 радіохімія radiochemistry
 радіочастотна полярографія radio-frequency polarography
 радіочастотний тліючий розряд
 radio-frequency glow discharge
 радіус radius
 радон radon
 раманівська спектрометрія Raman spectrometry
 раманівський спектр Raman spectrum
 растрова електронна мікроскопія scanning electron microscopy (SEM)
 рафінувати refine
 рацемат racemate
 рацемічний racemic
 реагент reactant
 реагувати react
 реагуючий reacting
 реактив reagent
 реактив Бенедікта Benedict's reagent
 реактив Гріньяра Grignard reagent
 реактив Грисса-Ілюсвай Griss-Ilosvai reagent
 реактив Несслера Nessler's reagent
 реактив Фелінга Fehling's reagent
 реактив Фішера Fisher's reagent
 реактив Шиффа Schiff's reagent
 реактивний папір test paper
 реактопласт thermosetting
 реакційна здатність reactivity
 реакція reaction
 реакція Вільямсона Williamson's synthesis
 реакція Вюрца Wurtz reaction
 реакція Вюрца-Фіттіга Wurtz-Fittig reaction
 реакція Гаттермана Gattermann reaction
 реакція другого порядку second order reaction
 реакція заміщення displacement reaction
 реакція Канніцаро Cannizzaro reaction
 реакція конденсації condensation reaction
 реакція Ландольта Landolt reaction
 реакція обміну exchange reaction

реакція осадження precipitation reaction
 реакція першого порядку first order reaction
 реакція Ульмана Ullman reaction
 реакція Фріделя-Крафтса Friedel-Crafts reaction
 реальний real
 реальний вихід реакції actual yield
 реальний газ actual gas
 ребро edge
 регенерувати regenerate
 регресія regression
 регулярний regular
 регулятор протитиску back-pressure regulator
 реекстрагент stripping solution
 реекстракція back extraction; stripping extraction; recovery
 реєстрація recording
 реєструвальний пристрій (засобу вимірювання) recording device
 реєструвати record
 резервуар reservoir
 резерфордій rutherfordium
 резонансний спектрометр resonance spectrometer
 резонансні нейтрони *множ.* resonance neutrons
 результат result
 результат вимірювання result of measurement
 ректифікаційна колонка fractionating column
 релаксація relaxation
 релаксувати relax
 реній rhenium
 рентгенівська фотоелектронна спектроскопія X-ray photoelectron spectroscopy (XPS)
 рентгенівська фотоелектронна спектроскопія з кутовим розділенням angle-resolved X-ray photoelectron spectroscopy
 рентгенівське випромінювання X-radiation
 рентгенівські промені *множ.* X-rays
 рентгеноемісійний аналіз, індукований радіоактивним ізотопом radioisotope induced X-ray emission analysis
 рентгеноспектральний аналіз з протонним збудженням particle-induced X-ray emission (PIXE); proton-induced X-ray emission (PIXE)
 рентгенофлуоресцентна спектрометрія з повним відбиттям total-reflection X-ray fluorescence spectrometry (TXRF)

рентгенофлуоресцентний аналіз з розділенням за довжиною хвиль wavelength-dispersive X-ray fluorescence analysis
 рентгенофлуоресцентний аналіз; рентгеноспектральний флуоресцентний аналіз X-ray fluorescence (XRF)
 рентгенофлуоресцентний аналіз; рентгеноспектральний флуоресцентний аналіз X-ray fluorescence analysis
 рентгенофлуоресценція X-ray fluorescence
 ресивер receiver
 рестріктор (обмежувач) потоку flow restrictor
 реторта retort
 рефрактометр refractometer
 речовина substance
 речовина порівняння reference material
 решітка lattice
 ржавіння rusting
 ріформінг reforming
 рицинова олія castor oil
 рівень level
 рівень довірчої ймовірності confidence level
 рівень значущості significance level
 рівновага equilibrium
 рівноважна суміш equilibrium mixture
 рівняння equation
 рівняння Van Деемтера Van Deemter equation
 рівняння Ейнштейна Einstein's mass-energy equation
 рівняння матеріального балансу mass-balance equation
 рівняння Менделєєва-Клапейрона ideal gas equation
 рівняння Нернста Nernst equation
 рівняння стану газу gas equation
 рівняння стану ідеального газу ideal gas equation
 рівняння фундаментальних параметрів fundamental parameter equation
 рівняння функціональної (градуювальної) залежності equation for calibration relation
 рівняння Шредінгера Schrödinger equation
 рідина liquid
 рідина-рідинна екстракція liquid-liquid extraction (LLE)
 рідина-рідинна хроматографія liquid-liquid chromatography (LLC)

рідина-рідинний розподіл liquid-liquid distribution
 рідинна екстракція solvent extraction; liquid extraction
 рідинна хроматографія liquid chromatography (LC)
 рідинно-сцинтиляційний детектор liquid scintillation detector
 рідка проба liquid sample
 рідкий liquid; fluid
 рідкий металевий електрод з великою поверхнею pool electrode
 рідкісні елементи *множ.* rare elements
 рідкісноземельні елементи *множ.* rare-earth elements (REE)
 рідкісноземельні метали *множ.* rare-earth metals (REM)
 різниця температур difference of temperature
 різнозарядні комплекси *множ.* complexes of different charge
 різнологандний комплекс multiligand complex
 річна вода river water
 робочий електрод working electrode
 робочий промінь sample beam
 роданід thiocyanate
 родій rhodium
 рожевий pink
 розбивати[ся] shatter
 розбіжність discrepancy
 розбірна лампа demountable lamp
 розбрізкування spraying
 розбрізкувати spray
 розведений dilute; diluted
 розведення dilution
 розводити dilute
 розгалужена будова branched structure
 розгалужений branched
 розгалужений ланцюг branched chain
 розгортка потенціалу potential sweep
 розділене полум'я separated flame
 розділення separation
 розділення [приладу] resolution
 розділення детектора detector resolution
 розділення за енергією energy resolution
 розділення за стисливим тиском isobaric separation
 розділення за сталою густину isopycnic separation
 розділення коліматора collimator resolution
 розділення спектрометра spectrometer resolution
 роздільна сила resolving power
 роздільне визначення separate determination

роздільний separable
 розділяти separate
 роз'єднувати disconnect
 розжарений до білого incandescent
 розжарений до червоного red-hot
 розжарений добіла incandescent
 розжарення incandescence
 розжарювання incandescence
 розклад decomposition
 розкладання (процес) decomposition; digestion
 розкладати (процес) decompose; digest
 розколювання cleavage
 розколювати[ся] cleave
 розмелений ground
 розмелювати grind
 розмив ablation
 розмір size; dimension
 розмір у повітряносухому стані air dried size
 розмірність dimension
 розпад decay; disintegration
 розпадатися disintegrate
 розпадність (лікарської форми) disintegration time
 розпилювальна система nebulizing system
 розпилювати atomize
 розпилювач nebulizer; atomizer
 розпилювач з гравітаційною подачею gravity-fed nebulizer
 розпилювач з контролюванням потоком controlled-flow nebulizer
 розпилювач з розпилювальною камерою, що нагрівається nebulizer with heated spray chamber
 розпилювач із зворотним потоком reflux nebulizer
 розпилювач камерного типу chamber nebulizer
 розпізнавання образів pattern recognition
 розпікання incandescence
 розплав melt
 розплавлений molten
 розплавляти melt; fuse
 розплівання deliquescence
 розпліватися deliquesce
 розподіл distribution
 розподіл Пуассона Poisson distribution
 розподіл Стьюдента Student's distribution
 розпушувальна (антизв'язувальна) молекулярна орбіталь antibonding molecular orbital
 розраховане значення залежності змінної estimated value of the dependent variable

розраховане значення незалежної змінної estimated value of the independent variable
 розрахований calculated
 розрахунок *ab initio* ab initio calculation
 розрив ланцюга chain interruption
 розріджувач diluent
 розробка родовища mining
 розробляти [родовище] mine
 розряд discharge
 розряд в порожнистому катоді hollow cathode discharge
 розряджувати[ся] discharge
 розрядна лампа низького тиску low-pressure discharge lamp
 розрядний струм discharge current
 розсіл pickle; brine
 розсіювальна здатність scattering ability
 розсіювальна лінза dispersing lens
 розсіювальний dispersing
 розсіяння dissipation; scattering
 розтертий ground
 розтирання в порошок trituration
 розтирати grind
 розтирати в порошок triturate
 розтріскування decrepitation
 розтріскуватися decrepitate
 розходження discrepancy
 розчин solution
 розчин порівняння reference solution
 розчинена речовина solute
 розчинений dissolved
 розчинений кисень dissolved oxygen (DO)
 розчинений органічний вуглець dissolved organic carbon (DOC)
 розчинення dissolution
 розчинний soluble; dissolvable
 розчинник solvent
 розчинникова титриметрична хроматографія dissolution titrimetric chromatography
 розчинність solubility
 розчиняти[ся] dissolve
 розширення шкали scale expansion
 розщеплення disintegration
 розщеплення в магнітному полі magnetic resolution
 розщеплення енергетичного рівня в полі лігандів crystal field splitting
 розщеплення ліній [спектра] resolution of lines
 розщеплювання cleavage
 розщеплювати cleave
 розщеплюватися disintegrate
 ромбічна система orthorhombic system
 ромбоедричний rhombohedral

ропа brine
 рослинні матеріали plant materials
 ртутний крапаючий електрод dropping mercury electrode (DME)
 ртутний плівковий електрод mercury film electrode (MFE)
 ртутний сферичний електрод mercury spherical electrode
 ртуть mercury
 рубідій rubidium
 руда ore
 руйнування емульсії breakdown of emulsion

самарій samarium
 самозаймання spontaneous combustion
 самообернення self-reversal
 самопоглинання self-absorption
 саморідний native
 самородна платина native platinum; placer platinum
 самородна сірка brimstone
 самородний native
 сандвіч sandwich
 сандвічева структура sandwich structure

сантиметр (см) centimeter (cm)
 сахароза saccharose
 свинець lead
 світиться glow
 світіння light
 світлив clear
 світло light
 седиментація sedimentation
 секунда second
 селективний selective
 селективний моніторинг іонів selective ion monitoring (SIM)
 селективність selectivity
 селен selenium
 семіполярний зв'язок semi-polar link
 сенсор sensor
 середа medium (множ. media)
 середнє арифметичне arithmetic mean; average
 середнє гармонічне harmonic mean
 середнє геометричне geometric mean
 середнє зважене weighed mean
 середнє значення average
 середнє квадратичне quadratic mean
 середнє логарифмічне logarithmic mean
 середній mean; middle
 середній пробіг частинки mean free path

руйнувати break
 рутеній ruthenium
 рухливий mobile
 рухливість mobility
 рухома фаза mobile phase
 рухомий mobile
 рухомість mobility
 ручний інструмент tool
 ряд series
 ряд лантаноїдів lanthanide series
 ряд напруг displacement series; electromotive series; series of potentials
 рясний abundant

C
 середньоквадратичне відхилення root mean square deviation
 середня проба average sample
 сила force; strength
 силікагель silica gel
 силікат натрію sodium silicate
 силіцій silicon
 сильна кислота strong acid
 сильна основа strong base
 сильний електроліт strong electrolyte
 символ symbol
 симетричний symmetric[al]
 симетрія symmetry
 синглетний терм singlet
 синергетичний synergic
 синергетичний ефект synergic effect; synergism
 синергізм synergism; synergic effect
 синергічний synergic
 синій blue
 синтез synthesis
 синтезувати synthetize
 синтетичний synthetic
 синтетичний каучук synthetic rubber
 синхронний підсилювач lock-in amplifier
 сироватка serum
 сировина raw materials
 система system
 система керування інформацією в лабораторії laboratory information management system (LIMS)
 систематична похибка вимірювання systematic error of measurement
 систематичний systematic
 систематичні назви systematic names
 сито screen
 сифон siphon
 сіборгій seaborgium
 сіль salt
 сіль діазонію diazonium salt

сіль четвертинної аммонієвої основи
 quaternary ammonium salt
 сімейство актиноїдів actinide series
 сірка sulfur; brit. sulphur
 сірчана кислота sulfuric acid
 скандій scandium
 сканувальна оже-мікроскопія
 scanning Auger microscopy (SAM)
 сканувальна тунельна мікроскопія
 scanning tunneling microscopy (STM)
 скіпіндар turpentine
 скисання acescence
 склад composition; content
 склад рухомої фази mobile-phase composition
 складати constitute
 складатися із consist of
 складний complex
 складний ефір ester
 складник component
 складні брухт та відходи mixed scrap and waste
 складність complexity
 складчастий фільтр folder filter
 скло glass
 скловидний glassy
 скловуглецевий електрод glassy carbon electrode
 склоподібний vitreous
 склянка bottle
 склянка Вульфа Woulfe's bottle
 склянка Дрекселя Drexel bottle
 склянка з притерткою пробкою stoppered bottle
 скраплення liquefaction
 скрубер scrubber
 слабка кислота weak acid
 слабка основа weak base
 слабкий електроліт weak electrolyte
 слабколужний weakly alkaline
 сланець shale
 слід trace
 слідові кількості множ. trace amounts
 смак taste
 "сміховий газ" laughing gas
 смола resin
 смуга спектра spectral band
 смуга спектра поглинання absorption band
 смугастий спектр band spectrum
 сода soda
 сода каустична caustic soda
 сода питна baking soda
 сода пральна washing soda
 солоність salinity
 сольват solvate
 сольватація solvation
 сольватувати[ся] solvate
 сольволіз solvolysis

сольовий місток salt bridge
 соплюєт leak
 сополімеризація copolymerization
 сорбент sorbent
 сорбція sorption
 сорти брухту та відходів grade of scrap and waste
 сочиться leak
 спад катодного потенціалу cathode fall
 спалахування deflagration
 спалювання combustion; burning
 спалювати burn
 спектр spectrum (множ. spectra)
 спектр випромінювання emission spectrum
 спектр випускання emission spectrum
 спектр комбінаційного розсіяння Raman spectrum
 спектральна інтенсивність spectral intensity
 спектральна перешкода spectral interference
 спектральна смуга пропускання spectral bandwidth of monochromator
 спектральна чистота spectral purity
 спектральне розділення spectral resolution
 спектральний spectral
 спектральний буфер spectrochemical buffer
 спектральні серії множ. series of lines
 спектрометрія spectrometry
 спектрометрія комбінаційного розсіяння Raman spectrometry
 спектроскопія spectroscopy
 спектроскопія ЯМР з обертанням cross polarization-magic angle spinning nuclear magnetic resonance (CP-MAS-NMR)
 спектрофотометр spectrophotometer
 спектрофотометричний аналіз spectrophotometric analysis
 спектрофотометрія spectrophotometry
 специфікація множ. specifications
 специфічний specific
 специфічність specificity
 спирт alcohol; spirit
 співвідношення relation
 співекстракція coextraction
 співосадження coprecipitation
 співполімеризація copolymerization
 спінтарископ spinthariscop
 сплав alloy
 сплавлення fusion
 сплавляти alloy; fuse
 сполука compound
 сполучати connect

сполучення connection
 спонтанний spontaneous
 спорідненість affinity
 спорідненість до електрона electron affinity
 справжній колоїд true colloid
 сприймати perceive
 сприйнятливий perceptible
 сприйняття perception
 сприяти favour
 сприятливий favourable
 спряжена реакція coupled reaction
 спряжені зв'язки множ. conjugated bonds
 спряжені кислота і основа conjugate acid-base pair
 срібло silver
 стабілізатор stabilizer
 стабілізувати stabilize
 стабільний stable
 стабільність stability
 стадія stage
 стала (величина) constant
 стала решітки lattice constant
 стала твердість permanent hardness
 сталь steel
 стан окислення oxidation state
 стандарт standard
 стандартизація standardization
 стандартизувати standardize
 стандартна похибка standard error
 стандартна робоча методика (СОР) standard operating procedure (SOP)
 стандартне відхилення standard deviation
 стандартне відхилення для груп даних standard deviation from grouped data
 стандартне відхилення для пар даних standard deviation from paired data
 стандартне відхилення збіжності repeatability standard deviation
 стандартне відхилення лічіння standard deviation for counting
 стандартне відхилення повторюваності reproducibility standard deviation
 стандартне відхилення точок від знайденої залежності standard deviation of points about the fitted line
 стандартний standard
 стандартний водневий електрод standard hydrogen electrode (SHE)
 стандартний електродний потенціал standard electrode potential
 стандартний зразок (С3) standard reference material (SRM)
 стандартний розчин standard solution
 старіти age

статичний ртутний крапельний електрод static mercury drop electrode (SMDE)
 стаціонарний ртутний крапельний електрод hanging drop mercury electrode
 стаціонарний стан stationary state; steady state
 стереоізомер stereoisomer
 стереоізомерія stereoisomerism
 стереохімія stereochemistry
 стеричний ефект steric effect
 стехіометричний stoichiometric
 стехіометрія stoichiometry
 стібій antimony
 стирати abrade
 стискач compressor
 стійка статистика robust statistics
 стійкий stable; steady
 стійкість stability
 стійкість методики до зміни умов аналізу ruggedness of method
 стійкість при зберіганні storage stability
 стічна вода waste water
 стронцій strontium
 стружка turning
 структура structure
 структурна ізомерія structural isomerism
 структурний structural
 струм current
 струминний вакуумний насос ejector
 струминний електрод streaming electrode
 струмінь jet
 струшувати shake
 струшувач shaker
 ступінь degree
 ступінь атомізації atomization degree
 ступінь окислення oxidation number
 ступінь повноти реакції extent of reaction
 ступінь подрібнення state of division
 ступінь реакції step of reaction
 ступка mortar
 субатомний subatomic
 сублімат sublimate
 сублімація sublimation
 сублімувати sublime
 субстехіометричний substoichiometric
 субстрат substrate
 судова хімія forensic chemistry
 сульфат sulfate
 сульфатна зола sulfated ash
 сульфід sulfide
 сульфіт sulfite
 сульфогрупа sulfonate group
 сульфокислота sulfonic acid
 сульфування sulfonation

сульфувати sulfonate
 сумарне стандартне відхилення
 polled standard deviation
 суміжне положення adjacent position
 суміжний adjacent
 суміш mixture; blend
 супрамолекулярний supramolecular
 супроводжуваги accompany
 супутні компоненти *множ.*
 concomitants
 сурма antimony
 сусідній adjacent
 суспендований suspended
 суспензія suspension; slurry
 суттєвий essential
 суттєво essentially
 суха перегонка dry distillation
 сухе озолення dry ashing
 сухий dry
 сухий аерозоль dry aerosol

таблетка tablet
 таблеутування tabletting
 таблична величина tabular value
 таймований інжектор timed injector
 талій thallium
 тантал tantalum
 тартрат tartrate
 таст-полярографія tast polarography
 таутомер tautomer
 таутомерія tautomerism
 таутомерний tautomeric
 тверда вода hard water
 тверда проба solid sample
 тверда речовина solid
 твердий solid; rigid; hard
 твердий екстрагент solid extractant
 твердий електрод solid electrode
 твердиння solidification
 твердість води hardness of water
 твердість за Роквелем Rockwell
 hardness
 твердіти solidify; harden
 твердоелектролітна комірка solid electrolyte cell (SEC)
 твердофазна екстракція solid-phase extraction (SPE)
 твердофазна мікроекстракція solid-phase microextraction (SPME)
 твердофазна спектрофотометрія solid-phase spectrophotometry
 твердофазний радіоімунний аналіз solid-phase antibody radioimmunoassay
 текстура texture
 текти flow
 текучий fluid
 текучість fluidity

сухий залишок dry residue
 сучільний спектр continuous spectrum
 сушений dried
 сушення drying
 сушильний барабан can drier
 сушити dry
 сушіння drying
 сушіння при низькій температурі
 freeze drying
 сфера sphere
 сферичний spherical
 схема diagram
 схильність tendency
 схожий similar
 схожість similarity
 сцинтилювати scintillate
 сцинтилятор scintillator
 сцинтиляційний детектор scintillation detector
 сцинтиляція scintillation

T

телур tellurium
 темний розряд dark discharge
 темновий струм dark current
 температура temperature
 температура (точка) замерзання
 freezing point
 температура (точка) запалення
 ignition point
 температура (точка) кипіння boiling point
 температура (точка) крихкості brittle point
 температура (точка) плавлення
 melting point
 температура (точка) спалахнення
 flash point
 температура полум'я flame
 temperature
 температурно-стабілізована піч з платформою stabilized temperature platform furnace (STPF)
 тенденція tendency
 теоретична тарілка theoretical plate
 теоретичний theoretical
 теорія theory
 теорія Бора Bohr's theory
 теорія інформації information theory
 теплій warm
 тепло heat
 теплові нейтрони *множ.* thermal neutrons
 теплоємність при постійному тиску specific heat at constant pressure
 теплоізоловати lag
 теплоізоляція lagging
 теплопрозорий diathermal

теплота heat
 теплота адсорбції adsorption heat
 теплота згорання heat of combustion
 теплота змішування admixture heat
 теплота іонізації heat of ionization
 теплота нейтралізації heat of neutralization
 теплота реакції heat of reaction
 теплота розведення heat of dilution
 теплота розчинення heat of dissolution
 теплота утворення heat of formation
 тератогенний teratogenic
 тербій terbium
 терези *множ.* balance
 термічна дисоціація thermal dissociation
 термічний thermal
 термічний аналіз thermal analysis
 термічний розклад thermal decomposition
 термогравіметричний аналіз (TGA)
 thermogravimetric analysis (TGA)
 термодинаміка thermodynamics
 термодинамічний потенціал thermodynamic potential
 термолабільний thermolabile
 термолінзова [лазерна] спектрометрія thermal lens spectrometry (TLS)
 термометр thermometer
 термомеханічний аналіз thermomechanical analysis (TMA)
 термопласт thermoplastic
 терморозпилювальний thermospray (TSP)
 термостабільний thermostable
 термостат thermostat
 термостійкий heat-resistant
 термотривкий heat-resistant
 термохімічне рівняння thermochemical equation
 термохімічний thermochemical
 термохімія thermochemistry
 терпентин turpentine
 терпкий acerb
 терпкість acerbity
 тетрагідрофуран tetrahydrofuran (THF)
 тетрагональна система tetragonal system
 тетраедр tetrahedron
 тетраедричний tetrahedral
 тefлон Teflon®; polytetrafluoroethylene (PTFE)
 технецій technetium
 технічний цинк spelter
 технічні умови (ТУ) Specifications *pl.*

технічні умови України (ТУ У)
 Ukrainian Specifications *pl.*
 технологія technology
 течія flow; current
 тигель crucible
 тигель Гуча Gooch crucible
 тиксотропія thixotropy
 тиксотропний thixotropic
 тимчасова жорсткість temporary hardness
 тимчасовий temporary
 тиск pressure; tension
 тиск водяної пари water vapor pressure
 тиск на виході outlet pressure
 тиск насищеної водяної пари saturated water vapor pressure
 тиск пари vapor pressure
 тиск рухомої фази mobile-phase pressure
 титан titanium
 титр titre
 титрант titrant
 титриметричний titrimetric
 титриметрія titrimetry
 титрування titration
 титрувати titrate
 тихий розряд silent discharge
 тіокарбамід thiocarbamide; thiourea
 тіокетон Міхлера Michler's thioxketone
 тіосечовина thiourea; thiocarbamide
 тіосульфат thiosulfate
 тіоцианат thiocyanate
 тканина (*організму*) tissue
 гління smolder
 тліти glow
 тліючий glowing
 тліючий розряд glow discharge
 товкачик pestle
 товстостінний thick-walled
 товчений powdered
 товщина thickness
 токсикант toxicant
 токсин toxin
 токсичний toxic
 толуол toluene
 тонкодрібнений finely divided
 тонкозернистий fine [grained]
 тонкоподрібнений finely divided
 тонкостінний thin-walled
 тонкошарова хроматографія thin layer chromatography (TLC)
 тонкошаровий електрод thin layer electrode (TLE)
 торій thorium
 точка (температура) замерзання freezing point
 точка (температура) запалення ignition point

точка (температура) кипіння boiling point
точка (температура) крихкості brittle point
точка (температура) плавлення melting point
точка (температура) спалахнення flash point
точка евтектики eutectic point
точка еквівалентності equivalence point
точка переходу transition point
точний accurate; exact
точність відліку accuracy of reading
точно встановлювати adjust
травити pickle; etch
травлення pickling; etching
традиційні назви *множ.* traditional names
транс-ізомер trans-isomer
транс-конфігурація trans-configuration
трансмутація transmutation
трансплутонієві елементи *множ.* transplutonium elements
трансуранові елементи *множ.* transuranium elements
трек track
тренд trend
третинний tertiary
третій принцип термодинаміки third law of thermodynamics
триатомний [спирт] trihydric [spirit]

узагальнення generalization
узагальнювати generalize
узгоджуватися conform
уловлювати trap
уловлювач trap
ультразвук ultrasound
ультразвуковий розпиловач ultrasonic nebulizer
ультраслідовий ultratrace
ультрафільтрація ultrafiltration
ультрафіолетова та видима область спектра ultraviolet-visible (UV-VIS)
ультрафіолетова фотоелектронна спектроскопія ultraviolet photoelectron spectroscopy
ультрафіолетовий (УФ) ultraviolet (UV)
ультракентрифугування ultracentrifugation
умови *множ.* conditions
універсальна [молярна] газова стала molar gas constant
універсальний universal

тривалентний tervalent
тривалий durable; extensive
тривалий метод (аналізу) time-consuming method
тривалість duration
тривимірний three-dimensional (3-D)
тривіальні назви *множ.* trivial names
тригонально-біпіраміdalний trigonal bipyramidal
тригонально-піраміdalний trigonal pyramidal
тригорла колба three-necked flask
триclinna система triclinic system
триосновний tribasic
триплет triplet
тригії tritium
трифазова екстракція three-phase extraction
трубка tube
тугоплавка речовина refractory
тугоплавкий refractory
тугоплавкість refractoriness
тулій thulium
турбідиметр turbidimeter
турбідиметрія turbidimetry
турбулентна течія turbulent flow
турбулентність turbulence
тушити quench
тьмяний dull
тьмяність dullness
тьмяніти tarnish
тягучий ductile
тягучість ductility

у
упарювати boil down
уповільнена дія delay action
уповільнення retardation
уповільнювати retard
уповільнювач moderator; retarder
упорядкований ordered
уран uranium
усереднювати average
ускладнювати complex
 установка (лабораторна) plant
установлення нуля zero setting
установлювати establish
усування removal
усувати remove
усувний removable
усуспільнений електрон shared electron
усуспільнення sharing
утворення formation
утворювати form
утримання retention
утримувальна здатність (сорбенту) retentivity

утримувати retain
утруднення interference
утримовувати interfere

фаза phase
фазова діаграма phase diagram
фазочутлива змінно-струмова
інверсійна вольтамперометрія phase-sensitive alternating-current stripping voltammetry
фактор factor
фактор вилучення recovery factor
фактор збагачення enrichment factor
фактор очищення factor of decontamination
фактор селективності selectivity factor
фактор Фано Fano factor
фарадеєвське випрямлення високого рівня high-level faradaic rectification
фарадей faraday
фарбування dyeing
фарбувати dye
фармаколог pharmacologist
фармакологічний pharmacologic[al]
фармакологія pharmacology
фармакопейна монографія pharmacopoeial monograph
фармакопея pharmacopoeia
фармацевт pharmacist; pharmaceutist
фармацевтична промисловість pharmaceutical industry
фармацевтичний pharmaceutical
Фармацевтичний комітет Pharmaceutical Committee
фармацевтичний препарат pharmaceutical chemical
фармація pharmacy
фенол phenol
фенолфталеїн phenolphthalein
фератний ferrous
феріт ferrite
ферітний ferriferous
фериціанід ferricyanide
фермент ferment; enzyme
ферментативний enzymatic
ферментація fermentation
ферментний enzymatic
ферментувати ferment
фермій fermium
феровольфрам ferrotungsten
феромагнітний ferrimagnetic
феромарганець ferromanganese
феронікель ferronickel
феросплав ferroalloy
фераціанід ferrocyanide
фізична властивість physical property

уявна густина apparent density
уявний apparent

Ф
фізичне перетворення physical change
фізичний стан physical state
фіксаж fixing agent
фіксований fixed
фіксувати fix
фільтр filter
фільтр випромінювання filter of radiation
фільтрат filtrate
фільтрація filtration
фільтрувальний папір filter paper
фільтрувальний тигель filter crucible; Gooch crucible
фільтрування filtration
фільтрувати[ся] filter
фіолетовий violet
флокуляція flocculation
флотація flotation
флуор fluorine
флуоресцентний fluorescent
флуоресценція fluorescence
флуоресценція при кімнатній температурі room-temperature fluorescence (RTF)
флюїд fluid
флюс flux
фон background
фонове випромінювання background radiation
форма form
формальдегід formaldehyde
формальний заряд formal charge
формула formula
форсунка jet
фосфор phosphorus
фосфоресцентна спектрометрія phosphorimetry
фосфоресценція phosphorescence
фосфоресценція в рідкій фазі при кімнатній температурі room-temperature phosphorescence in liquid phase (RTPL)
фосфоресценція при кімнатній температурі room-temperature phosphorescence (RTP)
фосфориметрія phosphorimetry
фотоакустична спектроскопія photoacoustic spectroscopy (PAS)
фотоелектронна спектроскопія photoelectron spectroscopy
фотоелектронний помножувач photomultiplier tube (PMT)
фотоіонізаційний детектор photoionization detector (PID)

фотометрія photometry
 фотометрія полум'я flame photometry
 фотопомножувач photomultiplier
 фотодетектор photodetector
 фотосинтез photosynthesis
 фотосинтезувати photosynthesize
 фотосинтетичний photosynthetic
 фотострум photocurrent
 фотохімічний photochemical
 фрагментація fragmentation
 фракційна кристалізація fractional crystallization
 фракційна перегонка fractional distillation

фракція fraction
 францій francium
 фрітговий обмежувач frit restrictor
 фронт розчинника solvent front
 фруктоза fructose
 фтор fluorine
 фторопласт polytetrafluoroethylene (PTFE); Teflon®
 фульвокислота (ФК) fulvic acid
 фунгіцид fungicide
 функціональна група functional group
 функція стану state function
 фунт pound

хроноамперометрія із зміною напругою alternating-voltage chronoamperometry
 хронокулонометрія chronocoulometry
 хронокулонометрія з подвійною ступінчастою зміною потенціалу double-potential-step chronocoulometry
 хронопотенціометрія chronopotentiometry
 хронопотенціометрія з заданою розгортою струму programmed-current chronopotentiometry

хронопотенціометрія з лінійною розгортою потенціалу chronopotentiometry with linear current sweep
 хронопотенціометрія з накладеним змінним струмом chronopotentiometry with superimposed alternating current
 хронопотенціометрія із ступінчастою зміною струму current-step chronopotentiometry

халькогенід chalcogenide
 хаотично randomly
 характеристична концентрація characteristic concentration
 характеристичне рентгенівське випромінювання characteristic X-radiation
 характеристичний characteristic
 характерний characteristic
 хвильова дисперсія wavelength dispersion
 хвильове число wave number
 хвиля wave
 хелат chelate
 хелатоутворювальний реагент chelating agent
 хемілюмінесценція chemiluminescence (CL)
 хемометрика chemometrics
 хемометричний chemometric
 хімік chemist
 хімікати множ. chemicals
 хімічна енергія chemical energy
 хімічна зброя chemical weapon
 хімічна іонізація chemical ionization (CI)
 хімічна кінетика chemical kinetics
 хімічна реакція chemical reaction
 хімічна рівновага chemical equilibrium
 хімічна склянка beaker
 хімічна формула chemical formula
 хімічне перетворення chemical change
 хімічне рівняння chemical equation
 хімічне споживання кисню (ХСК) chemical oxygen demand (COD)
 хімічний chemical
 хімічний полупродукт chemical intermediate
 хімічний зсув chemical shift
 хімічні властивості множ. chemical properties

X
 хімічні продукти множ. chemicals
 хімічні форми визначуваного елемента множ. species
 хімічно чистий (реактив) (хч) chemically pure
 хімія chemistry
 хіральний chiral
 хлор chlorine
 хлорангідрид кислоти acyl chloride
 хлорид chloride
 хлорогрупа chloro group
 хлороформ chloroform
 хлорування chlorination
 хлорувати chlorinate
 хлорфеноли множ. chlorophenols
 хлорфторвуглець chlorofluorocarbon (CFS)
 холестерин cholesterol
 холодильник cooler; condenser
 холодний cold; cool
 холодний спай термопарі junction of thermocouple
 холостий дослід blank test
 холостий розчин blank solution
 хром chromium
 хромат chromate
 хроматограма chromatogram
 хроматографія chromatography
 хроматометрія dichromate titration
 хромофор chromophore
 хромофорний chromophoric
 хроноамперометрія chronoamperometry
 хроноамперометрія з лінійною розгортою потенціалу chronoamperometry with linear potential sweep
 хроноамперометрія з подвійною ступінчастою зміною потенціалу double-potential-step chronoamperometry

царська водка aqua regia
 цезій caesium; amer. cesium
 целюлоза cellulose
 цемент cement
 центрифуга centrifuge
 центрифугувати centrifuge
 цеолітна обробка zeolite process
 церій cerium
 цетилtrimethylammonium bromide
 цикл cycle
 цикл Борна-Габера Born-Haber cycle
 циклічна вольтамперометрія cyclic voltammetry (CV)
 циклічна вольтамперометрія з трикутною розгортою потенціалу cyclic triangular-wave voltammetry

чавун cast iron
 чан vat
 час time
 час встановлення показу response time
 час елюювання elution time
 час подачі travel time
 час прольоту time of flight
 час проходження transit time
 час реакції reaction time
 час релаксації relaxation time
 час-пролітна мас-спектрометрія time-of-flight mass spectrometry (TOFMS)
 частина particle
 частота frequency
 частота вібраційних коливань vibration frequency
 частота модуляції світла frequency of light-modulation
 чашка dish
 чашка Петрі Petri dish
 червоний red
 червоний зсув red shift
 червоно-бурій reddish-brown

Ц
 циклічна полярографія з трикутною розгортою потенціалу cyclic triangular-wave polarography
 циклічна хронопотенціометрія cyclic chronopotentiometry
 циклічний cyclic
 циклічний ланцюг cyclic chain
 цина tin
 цинк zinc
 цинкова обманка blende
 цинковий припій spelter
 цирконій zirconium
 цис-ізомер cis-isomer
 цис-конфігурація cis-configuration
 ціанід cyanide
 ціаногрупа cyano group
 цукор sugar
 цукрова saccharose

Ч
 червонуватий reddish
 черінь hearth
 чинити опір resist
 численний abundant
 число Авогадро Avogadro's number
 число вимірювань number of observation
 число ступенів свободи number of degrees of freedom
 число твердості за Бринелем Brinell hardness number
 чистий pure; clean
 чистий для аналізу analytically pure
 чистий для аналізу (реактив) (ЧДА) analytical-reagent grade
 чистота purity
 чіп bung
 член unit
 човник для спалювання combustion boat
 чопик bung
 чорна металургія ferrous metallurgy
 чорний black
 чорні метали множ. ferrous metals

чорнова мідь black copper
чотирихлористий вуглець carbon tetrachloride
чотиричленне кільце four-membered [membered] ring

шаблон pattern
шар layer; seam
шар напівослаблення half-thickness
шахта mine
швидке Фур'є-перетворення fast Fourier-transform (FFT)
швидкий rapid
швидкі нейтрони *множ.* fast neutrons
швидкість горіння burning velocity
швидкість засмоктування рідини rate of liquid aspiration
швидкість реакції rate of reaction
шерардизація sherardizing
шерардизувати sherardize
шестивалентний hexavalent
шийка (*верхня частина пляшки*) neck
ширина вхідної щілини entrance-slit width of monochromator
ширина лінії джерела на напіввисоті контуру half-intensity width of source line
ширина лінії поглинання на напіввисоті контуру half-intensity width of absorption line

щипці *множ.* tongs
щипці для тигля *множ.* crucible tongs
щілина slit
щілинний пальник slot-burner
щільна упаковка close packing

юстировка adjustment

ядерна реакція nuclear reaction
ядерна хімія nuclear chemistry
ядерний nuclear
ядерний активаційний аналіз nuclear activation analysis
ядерний магнітний резонанс (**ЯМР**) nuclear magnetic resonance (NMR)
ядерний поділ nuclear fission
ядерний розпад nuclear decay
ядерний синтез nuclear fusion
ядро nucleus (*множ.* nuclei)
якір магнітної мішалки stirring bar

чутливий sensitive
чутливість sensitivity
чутливість за Сенделем Sandell's sensitivity

Ш

ширина смуги bandwidth
ширина щілини slit width
широкогорла колба wide neck flask
шкала scale
шкала Фаренгейта Fahrenheit scale
шкала Цельсія Celsius scale
шкідливий harmful
шлак scum; slag
шлам slime
шліфоване скло ground glass
шлифувати polish; abrade
шліхова платина placer platinum
шматковий lumpy
шматок lump; piece
шов seam
шпатель spatula
шприц syringe
штатив support
штучна радіоактивність artificial radioactivity
штучний artificial

Щ

щільний dense
щільність density
щільність заряду charge density
щільність струму current density

Ю

юстувати adjust

Я

якірна мішалка anchor mixer
якісна реакція qualitative reaction
якісний qualitative
якісний аналіз qualitative analysis
якість quality
янтарна кислота succinic acid
яскравісна температура brightness temperature
яскравість brightness
ясний clear
ящик рівноваги Вант-Гоффа Van't Hoff's equilibrium box

Українські скорочення та умовні позначення

pH (водневий показник) negative logarithm of the hydrogen ion concentration (pH)

pK (від'ємний логарифм константи рівноваги) negative logarithm of an equilibrium constant (pK)

ААС (атомно-абсорбційна спектроскопія) atomic absorption spectroscopy (AAS)

АЕС (атомно-емісійна спектроскопія) atomic emission spectroscopy (AES)

АФС (атомно-флуоресцентна спектроскопія) atomic fluorescence spectroscopy (AFS)

БСК (біохімічне споживання кисню) biochemical oxygen demand (BOD)

В (вольт) volt (V)

ВЕРХ (високоефективна рідинна хроматографія) high-performance liquid chromatography (HPLC)

ВООЗ (Всесвітня організація охорони здоров'я) World Health Organization (WHO)

г (грам) gram (g)

ГДК (границично-допустима концентрація) maximum contaminant level (MCL)

ГК (гумінова кислота) humic acid

ДДТ

(дихлордифенілтрихлорметан) dichlorodiphenyltrichloroethane (DDT)

ДДТК (діетилдітиокарбамат) diethylthiocarbamate (DDTC)

ДНК (дезоксирибонуклеїнова кислота) deoxyribonucleic acid (DNA)

ДСТУ (Державний стандарт України) Ukrainian State Standard

ДТА (диференційний термічний аналіз) differential thermal analysis (DTA)

ДТГ (диференційний термогравіметричний аналіз) differential thermogravimetric analysis

ДФУ (Державна Фармакопея України) Ukrainian State Pharmacopoeia

еВ (електрон-вольт) electron-volt (eV)

ЕПР (електронний парамагнітний резонанс) electron paramagnetic resonance (EPR)

ЕТААС (електротермічна атомно-абсорбційна спектроскопія) electrothermal atomic absorption spectroscopy (ETAAS)

ЕХЛ (електрохемілюмінесценція) electrogenerated chemiluminescence (ECL)

ЗОВ (загальний органічний вуглець) total organic carbon (TOC)

ІНАА (інструментальний нейтронно-активаційний аналіз) instrumental neutron activation analysis (INAA)

ІСЕ (іоноселективний електрод) ion selective electrode (ISE)

ІСО (Міжнародна організація з питань стандартизації) International Standard Organization (ISO)

ІЧ (інфрачервоний) infrared (IR)

кг (кілограм) kilogram (kg)

ккал (кілокалорія) kilocalorie (kcal)

л (літр) liter (L)

ЛТР (локальна термодинамічна рівновага) local thermodynamical equilibrium (LTE)

м (метр) meter (m)

мг (міліграм) milligram (mg)

МІБК (метилізобутилкетон) methyl isobutyl ketone (MIBK)

мкг (мікрограм) microgram (μ g)

мм (міліметр) millimeter (mm)

МО (молекулярна орбіталь) molecular orbital (MO)

МС (мас-спектроскопія; мас-спектрометрія) mass spectroscopy (MS); mass spectrometry (MS)

н. у. (нормальні умови) (273 K, 101 кПа) standard temperature and pressure (STP)

НАД

(нікотинаміденіндинуклеотид) nicotinamide adenine dinucleotide (NAD)

НАДФ

(нікотинаміденіндинуклеотид-fosfat) nicotinamide adenine dinucleotide phosphate (NADP)

нг (нанограм) nanogram (ng)

нм (нанометр) nanometer (nm)

осч (особливо чистий (реактив)) ultrapure

ОФ-ВЕРХ (обернено-фазова високоефективна рідинна хроматографія) reversed-phase high-performance liquid chromatography (RP-HPLC)

ПЕТ (поліетилентерфталат) poly(ethylene terephthalate) (PET)

ПІА (протоково-інжекційний аналіз) flow injection analysis (FIA)

ППУ (пінополіуретан) polyurethane foam (PUF)

ПТО (попередня термічна обробка) thermal pre-treatment

РСФА (рентгеноспектральний флуоресцентний аналіз) XRF (X-ray fluorescence)

РФА (рентгенофлуоресцентний аналіз) XRF (X-ray fluorescence)

СЗ (стандартний зразок) standard reference material (SRM)

см (сантиметр) centimeter (cm)

СРМ (стандартна робоча методика) standard operating procedure (SOP)

TГА (термогравіметричний аналіз) thermogravimetric analysis (TGA)

ТГФ (тетрагідрофуран) tetrahydrofuran (THF)

ТУ (технічні умови) Specifications pl.

ТУ У (технічні умови України) Ukrainian Specifications pl.

УФ (ультрафіолетовий) ultraviolet (UV)

ФК (фульвокислота) fulvic acid

ХОС (хімічне споживання кисню) chemical oxygen demand (COD)

хч (хімічно чистий (реактив) chemically pure

ЧДА (чистий для аналізу (реактив) analytical reagent grade; analytically pure

ЯМР (ядерний магнітний резонанс) nuclear magnetic resonance (NMR)

ЛІТЕРАТУРА

Словник української мови в 11 томах. – Київ: Наукова думка – 1970-1980.

Український правопис / НАН України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови – К.: Наук. думка, 2000.

С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. Орфографічний словник української мови. – Київ: Довіра, 1994.

В. Ніньовський. Українсько-англійський і англо-український словник – Київ: Нам'ятки України, 1993.

Англо-український, українсько-англійський словник / Н. М. Биховець, І. І. Борисенко, Г. О. Герасименко та ін., За ред. Ю. О. Жлуктенко. – Київ: ВЦ "Акад.", 1997.

Longman Dictionary of Contemporary English. 3rd Edn. – Longman, 2000.

Російсько-український словник наукової термінології: Біологія. Хімія. Медицина / С. П. Вассер, І. О. Дудка, В. І. Срмоленко та ін.– Київ: Наукова думка – 1996.

Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю / В. В. Гейченко, В. М. Завірюха, О. О. Зеленюк та ін.– Київ: Наукова думка – 1998.

Російсько-український хімічний словник / Укладачі Є. Ф. Некряч, Ю. П. Назаренко, В. П. Чернецький. – Харків: Основа – 1993.

М. Ю. Корнілов, О. І. Білодід, С. І. Кисельова, Н. О. Давидова. Англо-українсько-російський словник з хімії. – Київ: Либідь, Т.1, Т.2, 1994.

Російсько-український словник з хемії та хемічної технології / Укладачі М. Ганіткевич, А. Зелізний. – Львів. – 1993.

Тлумачний термінологічний словник з хімічної кінетики / Укладачі Й. Опейда, О. Швайка, А. Ніколаєвський. – Донецьк: Вид-во ДонДУ, 1995.

Тлумачний термінологічний словник з органічної та фізичної хімії / Укладачі Й. Опейда, О. Швайка. – Київ: Наукова думка, 1997.

Новый русско-английский словарь по химии и химической технологии / П. Н. Макуров. – Москва – Минск – Киев: Технические словари, 2000.

Англо-русский химико-технологический словарь / К. М. Герцфельд. – 2 изд. – М.: 1953.

Російсько-українсько-англійський науково-технічний словник / Укладачі В. Я. Каракун, П. О. Бех, Г. Г. Гульчук та ін. – Київ: Техніка, 1997.

Новый англо-русский словарь / В. В. Бутник, И. С. Илстон. – М.: Вече, 2000.

Новый Большой англо-русский словарь. В 3 т. / Ю. Д. Апресян, Э. М. Медникова, А. В. Петрова и др. 3 изд. – М.: Рус. яз., 1999.

Большой англо-русский политехнический словарь. В 2 т. / С. М. Баринов, А. Б. Борковский, В. А. Владимиров и др. 3 изд. – М.: РУССО, 1999.

І. О. Шевчук, К. С. Шевчук, Л. І. Денисова. Російсько-український словник з хімічного аналізу і контролю навколошнього середовища. – Донецьк, 1996.

І. І. Біленко. Фізичний словник. Київ: Вища школа, 1979.

В. В. Гейченко, О. З. Жмудський, П. П. Кузьменко, С. Д. Майборода. Російсько-український фізичний словник. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959.

Ф. С. Гудименко, Й. Б. Погребісський, Г. Н. Сакович, М. А. Чайковський. Російсько-український математичний словник. – Харків: Основа, 1990.

Російсько-український математичний словник / Укладачі В. Я. Каракун, О. О. Каракун, Г. Г. Гульчук. – Київ: Вища школа, 1995.

Русско-английский политехнический словарь / Под ред. Б. В. Кузнецова. – М.: Русский язык, 1980.

А. Годмен. Иллюстрированный химический словарь. – М.: Мир, 1989.

Основы аналитической химии. В 2 кн. / Ю. А. Золотов, Е. Н. Дорохова, В. И. Фадеева и др. Под ред. А. А. Золотова. – 2-е изд. – М.: Высшая школа, 1999.

Державна Фармакопея України / Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр". - 1-е вид. - Харків: РІРЕГ, 2001.

Надлежащая производственная практика лекарственных средств / Под ред. Н. А. Ляпунова, В. А. Загория, В. П. Георгиевского, Е. Н. Безуглой. – Киев: Морион, 1999.

М. М. Туркевич. Фармацевтична хімія. – Київ: Вища школа, 1973.

Англо-російсько-український словник з матеріалознавства: у 3-х кн. / Упоряд.: С. Л. Шведков, Т. Г. Кученок. – Київ: Либідь, 1995.

М. Ф. Юдин, М. Н. Селиванов, О. Ф. Тищенко, А. И. Скороходов. Основные термины в области метрологии. Словарь-справочник. – М.: Изд-во стандартов, 1989.

Номенклатурные правила ИЮПАК по химии. Словарь терминов, используемых в химии – М., 1993.

Государственная Фармакопея СССР. XI изд. Вып. 1. – М.: Медицина, 1987.

Государственная Фармакопея СССР. XI изд. Вып. 2. – М.: Медицина, 1990.

Справочник провизора-аналитика. / Под ред. Д. С. Волоха, Н. П. Максютиной – К.: Здоровье, 1989.

М. Н. Чернявский. Латинский язык и основы фармацевтической терминологии – М.: Медицина, 1975.

Compendium of Chemical Terminology IUPAC Recommendations. Blackwell Science, Oxford, 1993.

International Union of Pure & Applied Chemistry: Commission on the Nomenclature of Inorganic Chemistry, Nomenclature of Inorganic Chemistry Recommendations 1990, Ed. G.J. Leigh, Blackwell Science, Oxford, 1990.

Risk Evaluation of Essential Trace Elements / Ed.: A. Oskarsson – Nord, Copenhagen, 1995.

Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater, American Public Health Association, Washington, DC, 20th Edn., 1998.

British Pharmacopoeia, Vol I, II, HM Stationery Office, London, 1998.

United States Pharmacopoeia XXIII, Mack Printing Co., Rockville, MD, USA, 1995

European Pharmacopoeia, 3rd Edn., Council of Europe, Strasbourg, France, 1997

R. Chang. Chemistry, WCB/McGraw-Hill, 6th Edn., 1998.

Guidelines for Evaluating and Expressing the Uncertainty of NIST Measurement Results. – NIST, Tech. Note 1297, Washington, DC, 1994.

W. J. Youden. Experimentation and Measurement – NIST, Spec. Publ. 672, Washington, DC, 1997

Encyclopedia of Analytical Chemistry / Ed.: R. A. Meyers – John Wiley & Sons Ltd, Chichester.

ДСТУ Б А.1.1-8-94. Метод рентгеноструктурного аналізу матеріалів. Апаратурне оформлення. Терміни та визначення.

ДСТУ 3928-99. Охорона природи. Гідросфера. Токсикологія води. Терміни та визначення.

ДСТУ 2215-93. Розчини та індикатори. Терміни та визначення.

ДСТУ 2216-93. Реактиви та особливо чисті речовини. Позначення та методи визначення чистоти. Терміни та визначення.

ДСТУ 2432-94. Розділення рідких неоднорідних систем фільтруванням та центрифугуванням. Терміни та визначення.

ДСТУ 2439-94. Елементи хімічні та речовини прості. Терміни та визначення понять. Умовні позначення.

ДСТУ 3903-99. Продукти хімічні. Відбір проб. Терміни та визначення.

ДСТУ 2250-93. Брухт та відходи дорогоцінних металів і сплавів. Терміни та визначення.

ІСО 8402-93 «Качество. Словарь», ДСТУ 2681-94. Метрология. Термины и определения, ДСТУ 2925. Качество продукции. Оценка качества. Термины и определения.

ДСТУ 3747-98. Сіль кухонна. Виробництво. Терміни та визначення.

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis. Cumulative index of terms: Parts I-XIII. // Pure Appl. Chem. – 1995. Vol. 67 -P. 1761-1779

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis. IV. X-ray emission spectrometry // Pure Appl. Chem. – 1980. Vol. 52 -P. 2541-2552

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis. V. Radiation sources // Pure Appl. Chem. – 1985. Vol. 57 -P. 1453-1490

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis. VI. Molecular luminescence spectroscopy. (Provisional) // Pure Appl. Chem. – 1981. Vol. 53 -P. 1953-1966

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis IX. Instrumentation for the spectral dispersion and isolation of optical radiation. // Pure Appl. Chem. –1995. Vol. 67 -P. 1725-1744

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis. XI. Detection of radiation (IUPAC Recommendations 1995) // Pure Appl. Chem. –1995. Vol. 67 -P. 1745-1760

Nomenclature, symbols, units and their usage in spectrochemical analysis. XV. Laser-based molecular spectroscopy for chemical analysis: laser fundamentals. (IUPAC Recommendations 1995) // Pure Appl. Chem. –1995. Vol. 67 -P. 1913-1928

Nomenclature, symbols, units, and their usage in spectrochemical analysis. XVI. Laser-based molecular spectroscopy for chemical analysis - luminescence (IUPAC Recommendations 1997) // Pure Appl. Chem. –1997. Vol. 69 -P. 1435-1449

Nomenclature, symbols, and their usage in spectrochemical analysis. XVIII. Laser-based molecular spectroscopy for chemical analysis - Raman scattering processes. (IUPAC Recommendations 1997) // Pure Appl. Chem. –1997. Vol. 69 -P. 1451-1468

Names, symbols, definitions and units of quantities in optical spectroscopy. (Recommendations 1984) // Pure Appl. Chem. – 1985. Vol. 57 -P. 105-120

Recommended terms, symbols and definitions for electroanalytical chemistry // Pure Appl. Chem. – 1985. Vol. 57 -P. 1491-1505

Terminology and convention for electrochemical stripping analysis. // Pure Appl. Chem. – 1999. Vol. 71. -P. 891-897

Recommendations for nomenclature of ion-selective electrodes // Pure Appl. Chem. –1994. Vol. 66 -P. 2527-2536

Chemically modified electrodes: recommended terminology and definitions. (IUPAC Recommendations 1997) // Pure Appl. Chem. –1997. Vol. 69 -P. 1317-1323

Nomenclature of thermometric and enthalpimetric methods in chemical analysis // Pure Appl. Chem.–1994. Vol. 66 -P. 2487-2492

Nomenclature of kinetic methods of analysis. (IUPAC Recommendations 1993) // Pure Appl. Chem. – 1993. Vol. 65 -P. 2291-2298

Nomenclature for thermal analysis. IV // Pure Appl. Chem. – 1985. Vol. 57 -P. 1737-1740

Nomenclature and terminology for analytical pyrolysis. (IUPAC Recommendations 1993) // Pure Appl. Chem. – 1993. Vol. 65 -P. 2405-2409

Nomenclature for liquid-liquid distribution (solvent extraction). (IUPAC Recommendations 1993) // Pure Appl. Chem. – 1993. Vol. 65 -P. 2373-2396

Nomenclature for chromatography. (IUPAC Recommendations 1993) // Pure Appl. Chem. – 1993. Vol. 65 -P. 819-872

Nomenclature for Chromatography (Supplement). Nomenclature for supercritical-fluid chromatography and extraction. (IUPAC Recommendations 1993) // Pure Appl. Chem. – 1993. Vol. 65 -P. 2397-2403

Nomenclature for non-linear chromatography (IUPAC Recommendations 1996) // Pure Appl. Chem. –1996. Vol. 68 -P. 1591-1595

Nomenclature for radioanalytical chemistry // Pure Appl. Chem. –1994. Vol. 66 -P. 2513-2526

Nomenclature for sampling in analytical chemistry (recommendations 1990) // Pure Appl. Chem. – 1990. Vol. 62 -P. 1193-1208

Glossary of terms used in bioinorganic chemistry. (IUPAC Recommendations 1997) // Pure Appl. Chem. –1997. Vol. 69, -P. 1251-1303

Glossary of bioanalytical nomenclature. Part 1: general terminology, body fluids, enzymology, immunology // Pure Appl. Chem. -1994 Vol. 66 -P. 2587-2604

Nomenclature in evaluation of analytical methods including detection and quantification capabilities // Pure Appl. Chem. -1995 Vol. 67 -P. 1699-1723

Nomenclature of inter-laboratory analytical studies. (IUPAC recommendations 1994) // Pure Appl. Chem. – 1994. Vol. 66 -P. 1903-1911

Nomenclature in laboratory robotics and automation (IUPAC Recommendations 1994) // Pure Appl. Chem. – 1994. Vol. 66 -P. 609-630

Nomenclature for the presentation of results of chemical analysis (IUPAC Recommendations 1994) // Pure Appl. Chem. –1994. Vol. 66 -P. 595-608

Nomenclature, symbols and units recommended for in situ micro-analysis // Pure Appl. Chem. – 1983. Vol. 55 -P. 2023-2027

Names and Symbols of Transfermium Elements // Pure Appl. Chem.– 1997. Vol. 69 – P. 2471-2473.

Pure Appl. Chem. – 1979. Vol. 51 – P. 381.

Pure Appl. Chem. – 1994. Vol. 66 – P. 2419.

D.W. Ball // J. Chem. Ed. – 1985. Vol. 62 – P. 787.

J.G. Stark and H.G. Wallace // J. Chem. Ed. – 1970. Vol. 47 – P. 152.

Chemistry in Britain – 1994. Vol. 30 – P. 889.

Chemistry in Britain –1995. Vol. 31 –P. 100.

Классификация и номенклатура электроаналитических методов // Журн. аналит. химии. – 1978. Т.33, №8. – С. 1647-1677.

Терминология, обозначения, единицы и их применение в спектральном анализе – III. Аналитическая пламенная спектроскопия и родственные непламенные методы // Журн. аналит. химии. – 1978. Т.33, №5. – С. 1006-1035.

Рекомендации по использованию терминов "селективный", "селективность" и родственных им терминов в аналитической химии // Журн. аналит. химии. – 1984. Т.39, №5. – С. 945-947.

Терминология экстракции // Журн. аналит. химии. – 1971. Т.26, №5. – С. 1019-1020.

Номенклатура кинетических методов анализа (Рекомендации IUPAC'1993) // Журн. аналит. химии. – 1998. Т.53, №1. – С. 108-112.

Представление результатов химического анализа (Рекомендации IUPAC 1994 г.) // Журн. аналит. химии. – 1998. Т.53, №9. – С. 999-1008

Номенклатура по сверхкритической флюидной хроматографии и экстракции (Рекомендации IUPAC'1993) // Журн. аналит. химии. – 1998. Т.53, №11. – С. 1216-1219

Номенклатура, символы единицы и их использование в спектральном анализе – IV. Рентгеновская эмиссионная спектроскопия // Журн. аналит. химии. – 1988. Т.43, №3. – С. 567-574

Номенклатура по радиоаналитической химии (Рекомендации IUPAC'1994) // Журн. аналит. химии. – 1998. Т.53, №10. – С. 1112-1120.

Додаток А

Назви хімічних елементів

Елемент	Символ	Назва згідно IUPAC	Українська стандартизована назва*	Тривіальні назви
1	2	3	4	5
1	H	Hydrogen	Гідроген	Водень, -дию
2	He	Helium	Гелій	Гелій, -лю
3	Li	Lithium	Літій	Літій, -тію
4	Be	Beryllium	Берилій	Берилій, -лю
5	B	Boron	Бор	Бор, -ру
6	C	Carbon	Карбон	Вуглець, -шю
7	N	Nitrogen	Нітроген	Азот, -ту
8	O	Oxygen	Оксиген	Кисень, -сню
9	F	Fluorine	Флуор	Фтор, -ру; флуор, -ру
10	Ne	Neon	Неон	Неон, -ну
11	Na	Sodium	Натрій	Натрій, -рію
12	Mg	Magnesium	Магній	Магній, -нію
13	Al	Aluminium (aluminum**)	Алюміній	Алюміній, -нію
14	Si	Silicon	Силіцій	Кремній, -нію; силіцій, -шю
15	P	Phosphorus	Фосфор	Фосфор, -ру
16	S	Sulfur (sulphur***)	Сульфур	Сірка
17	Cl	Chlorine	Хлор	Хлор, -ру
18	Ar	Argon	Аргон	Аргон, -ну
19	K	Potassium	Калій	Калій, -лію
20	Ca	Calcium	Кальцій	Кальцій, -цію
21	Sc	Scandium	Скандій	Скандій, -дію
22	Ti	Titanium	Титан	Титан, -ну
23	V	Vanadium	Ванадій	Ванадій, -дію
24	Cr	Chromium	Хром	Хром, -му
25	Mn	Manganese	Манган	Марганець, -нію; манган, -ну
26	Fe	Iron	Ферум	Залізо, -за
27	Co	Cobalt	Кобальт	Кобальт, -ту
28	Ni	Nickel	Нікол	Нікель, -лю
29	Cu	Copper	Купрум	Мідь
30	Zn	Zinc	Цинк	Цинк, -ку
31	Ga	Gallium	Галій	Галій, -лію
32	Ge	Germanium	Германій	Германій, -нію
33	As	Arsenic	Арсен	Миш'як, -ку; арсен, -ну
34	Se	Selenium	Селен	Селен, -ну
35	Br	Bromine	Бром	Бром, -му
36	Kr	Krypton	Криптон	Криптон, -ну
37	Rb	Rubidium	Рубідій	Рубідій, -дію
38	Sr	Strontium	Стронцій	Стронцій, -цію
39	Yb	Yttrium	Ітрій	Ітрій, -рію
40	Zr	Zirconium	Цирконій	Цирконій, -нію
41	Nb	Niobium	Ніобій	Ніобій, -бію

1	2	3	4	5
42	Mo	Molybdenum	Молібден	Молібден.- ну
43	Tc	Technetium	Технетій	Технетій.- цю
44	Ru	Ruthenium	Рутеній	Рутеній.- ню
45	Rh	Rhodium	Родій	Родій.- дю
46	Pd	Palladium	Паладій	Паладій.- дю
47	Ag	Silver	Аргентум	Срібло
48	Cd	Cadmium	Кадмій	Кадмій, -мію
49	In	Indium	Індій	Індій, -дію
50	Sn	Tin	Станум	Олово; цина
51	Sb	Antimony	Стибій	Сурма; стибій, -бію
52	Te	Tellurium	Телур	Телур, -ру
53	I	Iodine	Йод	Йод, -ду
54	Xe	Xenon	Ксенон	Ксенон, -ну
55	Cs	Caesium (cesium**)	Цезій	Цезій, -зію
56	Ba	Barium	Барій	Барій, -ріо
57	La	Lanthanum	Лантан	Лантан, -ну
58	Ce	Cerium	Церій	Церій, -ріо
59	Pr	Praseodymium	Празеодім	Празеодім, -му
60	Nd	Neodymium	Неодім	Неодім, -му
61	Pm	Promethium	Прометій	Прометій, -тію
62	Sm	Samarium	Самарій	Самарій, -ріо
63	Eu	Europium	Європій	Європій, -пію
64	Gd	Gadolinium	Гадоліній	Гадоліній, -нію
65	Tb	Terbium	Тербій	Тербій, -бію
66	Dy	Dysprosium	Диспрозій	Диспрозій, -зію
67	Ho	Holmium	Гольмій	Гольмій, -мію
68	Er	Erbium	Ербій	Ербій, -бію
69	Tm	Thulium	Тулій	Тулій, -лію
70	Yb	Ytterbium	Ітербій	Ітербій, -бію
71	Lu	Lutetium	Лютецій	Лютецій, -цію
72	Hf	Hafnium	Гафній	Гафній, -нію
73	Ta	Tantalum	Тантал	Тантал, -лу
74	W	Tungsten	Вольфрам	Вольфрам, -му
75	Re	Rhenium	Реній	Реній, -нію
76	Os	Osmium	Осмій	Осмій, -мію
77	Ir	Iridium	Іридій	Іридій, -дію
78	Pt	Platinum	Платина	Платина
79	Au	Gold	Аурум	Золото, -та
80	Hg	Mercury	Меркурій	Ртуть; живе срібло
81	Tl	Thallium	Талій	Талій, -лію
82	Pb	Lead	Плюмбум	Свинець, -нію; оліво
83	Bi	Bismuth	Бісмут	Вісмут, -ту; бісмут, -ту
84	Po	Polonium	Полоній	Полоній, -нію
85	At	Astatine	Астат	Астат, -ту
86	Rn	Radon	Радон	Радон, -ну
87	Fr	Francium	Францій	Францій, -цію
88	Ra	Radium	Радій	Радій, -дію
89	Ac	Actinium	Актиній	Актиній, -нію
90	Th	Thorium	Торій	Торій, -рію

1	2	3	4	5
91	Pa	Protactinium	Протактиній	Протактиній, -нію
92	U	Uranium	Уран	Уран, -ну
93	Np	Neptunium	Нептуній	Нептуній, -нію
94	Pu	Plutonium	Плутоній	Плутоній, -нію
95	Am	Americium	Америцій	Америцій, -цію
96	Cm	Curium	Кюрій	Кюрій, -ріо
97	Bk	Berkelium	Берклій	Берклій, -лію; берклій, -лію
98	Cf	Californium	Каліфорній	Каліфорній, -нію
99	Es	Einsteinium	Ейнштейній	Ейнштейній, -нію; айнштайній, -нію
100	Fm	Fermium	Фермій	Фермій, -мію
101	Md	Mendelevium	Менделевій	Менделевій, -вію
102	No	Nobelium	Нобелій	Нобелій, -лію
103	Lr	Lawrencium	Лоуренсій	Лоуренсій, -сію

* ДСТУ 2439-94. Елементи хімічні та речовини прості. Терміни та визначення понять. Умовні позначення.

** американський варіант

*** британський варіант

Додаток Б

Сучасні та застарілі назви елементів

Елемент	Тимчасові назви за IUPAC		Застарілі назви за IUPAC*		
	Назва	Символ	Назва	Символ	Українська стандартизована назва****
104	Unnilquadium	Unq	Dubnium	Db	дубній
105	Unnilpentium	Unp	Joliotium	L	джоліотій
106	Unnilhexium	Unh	Rutherfordium	Rf	резерфордій
107	Unnilseptium	Uns	Bohrium	Bh	борій
108	Unniloctium	Uno	Hahnium	Hn	ганій
109	Unnilenium	Une	Meitnerium	Mt	майтнерій
110	Ununnilium	Uun			унуннілій
111	Unununium	Uuu			унунуній
112	Ununbium	Uub			унунбій
113	Ununtrium	Uut			унунтрій
114	Ununquadium	Uuq			унунквадій
115	Ununpentium	Uup			унунпентій
116	Ununhexium	Uuh			унунгексій
117	Ununseptium	Uus			унунсептій
118	Ununoctium	Uuo			унуноктій

104-109 згідно IUPAC та ACS

Елемент	Назви за ACS**		Сучасні назви за IUPAC***		
	Назва	Символ	Назва	Символ	Український переклад
104	Rutherfordium	Rf	Rutherfordium	Rf	резерфордій, -дію
105	Hahnium	Ha	Dubnium	Db	дубній, -нію
106	Seaborgium	Sg	Seaborgium	Sg	сіборгій, -гію
107	Nielsbohrium	Ns	Bohrium	Bh	борій, -рію
108	Hassium	Hs	Hassium	Hs	гасій, -сію
109	Meitnerium	Mt	Meitnerium	Mt	мейтнерій, -рію
110					
111					
112					
113					
114					
115					
116					
117					
118					

* International Union of Pure & Applied Chemistry: Commission on the Nomenclature of Inorganic Chemistry, Nomenclature of Inorganic Chemistry Recommendations 1990, Ed. G.J. Leigh, Blackwell Science, Oxford, 1990.

** ACS -Американське хімічне товариство

*** Names and Symbols of Transfermium Elements // Pure Appl. Chem.– 1997. Vol. 69 – P. 2471-2473.

**** ДСТУ 2439-94. Елементи хімічні та речовини прості. Терміни та визначення понять. Умовні позначення.

Наукове видання

Вячеслав Володимирович Рафалюк
Олександр Миколайович Ловягін

**Англо-український і українсько-англійський
словник з аналітичної хімії**

Підписано до друку 04.01.2002. Формат 29.7x42/4.
Умовн. друк. арк. 7,51. Обл. видавн. арк. 9,8. Зам. 811. Тир. 500.

Підприємство “Вебер”
А/с 240, Севастополь – 99057
E-mail: weber@execs.com
Свідоцтво ДК № 193 від 20.09.2000

Віддруковано на обладнанні Rank Xerox DocuTech 135
ТОВ «Комп’ютер Норд»
Бульвар Пушкіна, 23, Донецьк – 83000
Тел.: (062) 342-14-82